



5 MUTA OD VRAT DO ŠRANGE

18 NAGRAJENCI OBČINE MUTA

19 OSNOVNA ŠOLA IN VRTEC PRAZNUJETA

30 DAN DRŽAVNOSTI

38 MATURANTSKI PLES 2020

42 125 LET DRUŠTVA PIHALNI ORKESTER MUTA

46 25 LET ŽEPZ KLASJE

47 SVETOVNI DAN ČEBEL

# KAZALO

- 2 KAZALO
- 3 UVODNIK ŽUPANA
- 5 OD VRAT DO ŠRANGE  
INFRASTRUKTURNA UREDITEV IN  
DOGRADITEV INDUSTRIJSKE CONE MUTA  
UREDITEV KOMUNALNE INFRASTRUKTURE V  
AGLOMERACIJI MUTA  
WIFI4EU  
GRADNJA VODOVODA MLAKE  
IN VODOVODA VERBER  
DRAVSKA KOLESARSKA POT  
NADSTREŠNICE SP. MUTA  
SANACIJA PRITLIČJA GRAŠČINE KIENHOFEN  
SANACIJA GASILSKEGA MUZEJA  
DRUŽBENI DOM NA GORTINI
- 12 IZ DELA NAŠIH SLUŽB  
ZAKLJUČNI RAČUN PRORAČUNA 2019  
NEURJE 2019  
OPPN  
OGRAJE  
MOST V BISTRISKEM JARKU  
MUTA IN KORONAVIRUS  
ČISTILNA AKCIJA 2020
- 18 NAGRAJENCI OBČINE MUTA
- 19 ZBORNIK O ZGODOVINI ŠOLSTVA NA OBMOČJU  
OBČINE MUTA
- 20 IZ DELA JAVNIH ZAVODOV  
OSNOVNA ŠOLA IN VRTEC PRI OŠ MUTA  
SREDNJA ŠOLA MUTA  
KNJIŽNICA MUTA
- 42 DRUŠTVA  
125 LET DRUŠTVA PIHALNEGA ORKESTRA  
MUTA  
PLANINSKO DRUŠTVO MUTA  
TURISTIČNO DRUŠTVO MUTA  
LS UTRIP ZG. DRAVSKE DOLINE  
25 POMLADI ŽEPZ KLASJE
- 47 SVETOVNI DAN ČEBEL
- 48 CENTRALNA ČISTILNA NAPRAVA  
MUTA-VUZENICA
- 49 POTOPIŠ
- 52 ZNAMENITOSTI MUTE  
A GREMO V AJSKELER?
- 52 POVEJMO PO NAŠE
- 54 KRIŽANKA

## BESEDA ODGOVORNE UREDNICE

Iskrena hvala za vse prejete prispevke. Že sedaj vas vabim, da v uredništvo **do 15. 11. 2020** pošljete svoje prispevke, da jih bomo lahko objavili v naslednji številki glasila. Sprejemamo tudi odprta pisma, replike, mnenja idr. o trenutnem dogajanju, ki bodo objavljeni v naslednji številki. Gradivo nam pošljite po elektronski pošti [glasilo.mucan@gmail.com](mailto:glasilo.mucan@gmail.com) ali [obcina.muta@muta.si](mailto:obcina.muta@muta.si) s pripisom »Mučan«. Seveda pa lahko svoje prispevke prinesete na Občino Muta. Zaželeno je, da so opremljeni s fotografijami primerne kakovosti. S tem prispevate k dvojni kakovosti oziroma prepoznavnosti našega glasila. Vašega sodelovanja smo zelo veseli.

Sonja REPNIK

! MUČAN je javno glasilo Občine Muta | Izdajatelj: Občina Muta | Odgovorna urednica: Sonja REPNIK, univ. dipl. ekon. | Uredniški odbor: Marija OMULEC, Ernest PREGAV in Lucija TOPLER | Lektoriranje: Lucija TOPLER, prof. slov. | Oblikovanje in priprava na tisk, tisk: SIJ ZIP CENTER, d. o. o. | Naklada: 1350 izvodov | Glasilo je vpisano v razvid medijev Ministrstva za kulturo | Javno glasilo Občine Muta prejmejo brezplačno vsa gospodinjstva in javne institucije ter zavodi na območju občine Muta. Zakonsko določeno število izvodov se dostavi Narodni in univerzitetni knjižnici, Turjaška 1, 1000 Ljubljana | Uredništvo si pridržuje pravico do pregleda, izbire, krajšanja prispevkov, sprememb naslovov in razporejanja prispevkov glede na aktualnost vsebin | Slika na naslovnici: Ernest PREGAV | ISSN: CP05-0871 | Opomba uredništva: Zapisa Zgornja in Spodnja Muta se nanašata na lastno poimenovanje dveh občinskih jeder oz. naselij. |



## SPOŠTOVANE OBČANKE, CENJENI OBČANI MUTE!

V vseh šestih letih, odkar ste mi zaupali mandat župana Občine Muta, sem bil s strani uredniškega odbora Mučana povabljen, da ob prihajajočem prazniku občine napišem nekaj uvodnih besed in tokrat ni bilo nič drugače. Priznati moram, da sem bil ob pisanju tega nagovora v dilemi, na kakšen način naj vas nagovorim tokrat, saj smo bili v zadnjih mesecih soočeni s povsem novo in nepričakovano nevarnostjo, ki je in bo pomembno vplivala na življenje prav vsakega izmed nas.

Govorim o epidemiji COVID-19, ki nas je v zadnjih nekaj mesecih zelo močno zaznamovala, pa ne samo v naši lokalni skupnosti, temveč širom Slovenije, Evrope in velike večine sveta. Vse se je začelo na Kitajskem, kjer je do bliskovitega izbruha prišlo v večmilijonskem mestu Wuhan; ta se je nato v nekaj tednih oz. mesecih nenadzorovano razširil po celem svetu, tudi pri nas v Sloveniji. Razglašena epidemija nevarne bolezni COVID-19 in novega koronavirusa SARS-CoV-2 se bo zagotovo zapisala v našo zgodovino, zapisana bo v vseh zdravstvenih, gospodarskih, finančnih, političnih, socioloških in demografskih učbenikih ter leksikonih.

Na Muti smo imeli veliko srečo, saj zaradi strogih zdravstvenih ukrepov in predvsem velike discipliniranosti vseh občank in občanov do tega trenutka, ko pišem uvodnik, v občini nimamo nobenega potrjenega primera okužbe in upam, da bo tako tudi ostalo. S sprejetimi zdravstvenimi ukrepi se je sredi marca življenjski utrip tudi pri nas praktično ustavil. Zaprle so se šole, vrtci, zastal je ves javni promet, številni zaposleni so ostali doma ali na čakalju, potovanje izven matične občine je bilo kmalu za tem prepovedano, nad nami se je zaustavil letalski promet.

Številni Mučani, zlasti tisti, ki delajo v tujini, so prišli domov. Iz študijskih središč, še posebej iz Maribora in Ljubljane, so se vrnili naši dijaki, študenti, enako, vendar precej težje, je bilo z delavci in študenti, ki delajo oz. študirajo v tujini. Skratka, v tej veliki družbeni stiski smo se tako kot nikoli do sedaj zatekli v svoje domove, družine smo se med seboj še bolj povezale, postali smo mirnejši, prijaznejši, strpnejši, torej kar naenkrat smo prevzeli sicer vedno dobrodošle in lepe človeške lastnosti.

Še bolj kot kadarkoli doslej smo se začeli zavedati, kako ranljivo je v resnici človeško bitje – kljub izrednemu razvoju (zlasti medicinske) znanosti. Občudujem vse starše, ki so na izredno razumevajoč način prevzeli popolno skrb nad varstvom svojih otrok, učencev, dijakov, študentov, saj smo bili praktično čez noč prisiljeni zapreti vrtce, šole in druge izobraževalne ustanove. Razen redkih izjem smo vsi razumeli in doumeli nastalo situacijo, s katero smo se morali soočiti.

Osebnostno se zahvaljujem vsem staršem, ki so nase prevzeli ne samo skrb za svoje otroke, ampak tudi skrb za učenje ter pomagali pri vzpostavljanju šolanja na daljavo, učiteljem, zdravnikom, številnim društvom, gasilcem, prostovoljcem, štabu CZ in nenazadnje svojim sodelavkam, ki so kot vsi ostali prispevale svoj delež k vsaj kolikor toliko normalnemu življenju v kraju. Še posebej bi se rad zahvalil tudi našim šiviljam, ki so v najtežjih trenutkih stiske pristopile na pomoč pri šivanju zaščitnih mask za večkratno uporabo, ki smo jih v nekaj dneh razdelili po vseh domovih v občini. Hvala tudi krajevnemu odboru RK, Karitasu in vsem zaposlenim v domovih za starejše, ki so v teh mesecih pomagali občankam in občanom.

V prvih tednih meseca maja smo priča zmernemu optimizmu in občutnemu rahljanju številnih zdravstvenih ukrepov in omejitev, ki so veljali do sedaj. V šole so se vrnili učenci prve triade in devetošolci, ponovno je odprt vrtec, morda bo šolski pouk ponovno normalno stekel že v začetku junija, ko bo številka Mučana že zdavnaj izdana. Prihodnosti ne moremo napovedati, dejstvo pa je, da nas bo pandemija še dolgo globoko zaznamovala. Zlasti zaskrbljujoče so napovedi upada gospodarske rasti, napovedi prihajajoče recesije ali celo gospodarske depresije. Ne glede na to lahko le upamo, da nas bosta modra politika, predvsem pa strpno ravnanje vseh nas, varno prepeljali preko nevarnih gospodarskih, finančnih in socialnih čeri.

Dovolite mi, da na tem mestu izrazim svoje globoko nestrinjanje s protesti in splošnim nezadovoljstvom, ki smo mu (bili) priča v zadnjih tednih. V teh težkih časih je marsikdo povsem upravičeno prejel finančno pomoč ali dodatek, ne razumem pa protestiranja proti ukrepom, ki so nas zagotovo obvarovali pred nevarno eksplozijo širjenja okužb s COVID-19 med prebivalstvom, ali kritik v zvezi s sprejeto omejitvijo gibanja med občinami ter domnevnim kršenjem človekovih pravic. Še kako resničen je star pregovor, da je po bitki lahko biti general. Zato menim, da sta strpnost nas vseh, predvsem pa neutrudno delo naših voditeljev tisto, kar nas mora povezovati, ne pa razdruževati. V teh težkih časih, ko niti ne vemo, kaj nas čaka čez nekaj tednov ali mesecev in ali prihaja t. i. drugi val okužb, moramo strniti vrste in stopiti skupaj.

Naj bo to dovolj o epidemiji; prav je, da se ozremo tudi v našo skupnost in naše dosežke v zadnjih nekaj mesecih. Kot ste verjetno že opazili, smo v letošnji prvi polovici leta začeli z nekaj novimi investicijami in s tem odprtjem novih gradbišč. V sicer zmanjšanem obsegu del se v okviru vodovodnega projekta Drava – sklop 3 gradi novi vodovodni sistem na Sv. Primožu nad Muto, ki bo zagotovil zanesljivo oskrbo s pitno vodo celotnega osrednega dela Sv. Primoža v dolžini cca. 2,8 km.

# UVODNIK ŽUPANA

Na Sp. Muti končujemo dva manjša kanalizacijska voda, in sicer pri trgovini Tuš ter naselju nad vrtnarijo Kolar. V sklepnih fazah je obnova dveh večjih prostorov v pritličju dvorca Kienhofen. Prvi bo namenjen UE Radlje ob Dravi za namene Krajevnega urada Muta, drugi pa našima pevskima zboroma Klasje in Zvon, ansamblu Diaton ter rogistom LD Muta. V industrijski coni gredo h koncu zahtevna gradbena dela izgradnje komunalne infrastrukture, in sicer primarni kanalizacijski vod za celotno območje industrijske cone, elektrifikacija, položitev telekomunikacijskih vodov, javna razsvetljava, oskrba s pitno vodo ter izgradnja dveh priključnih cest, ki sta namenjeni novim proizvodnim prostorom.

Z uspešno opravljenim tehničnim pregledom se je v uporabo še formalno predala kolesarska pot med kmetijo Turner, podhodom pod regionalno cesto G-1 1/0241 Dravograd–Radlje in vse do trgovine Tuš oz. križišča z Vuzenico. Na Sp. Muti pa smo pričeli z izgradnjo prototipne garaže s sedmimi garažnimi boksi odprtega tipa.

Z veliko nestrpnostjo pričakujemo tudi odprtje meje s sosednjo Avstrijo, saj bomo takoj za tem pričeli z izgradnjo vodovodnega sistema iz vodnega vira Laaken na avstrijski strani. Čakamo tudi na sklep Ministrstva za okolje in prostor (MOP) o sofinanciranju izgradnje vodovodnega sistema na slovenski strani Mlak. S tem bo uresničena naša zaveza, da bomo na Muti ohranili pet ali šest kakovostnih gravitacijskih vodnih virov ter izgradili dodatni povezovalni vodovod iz sosednje Avstrije, ki bo namenjen skrajnim potrebam zagotavljanja zdrave pitne vode v občini Muta in v primeru potreb tudi za sosednje občine, ki so vključene v projekt Vodooskrba Drava – sklop 3.

Intenzivno delamo tudi na pripravi in skorajšnjem pričetku drugih pomembnih projektov, kot so izgradnja večnamenske dvorane na Gortini, dokončanje prostorov v nekdanji šoli v Bistriški dolini, pričakujemo skorajšnji pričetek izgradnje gasilskega muzeja ob dvorcu Kienhofen. Prav tako želimo nadaljevati z obnovo trškega jedra na Zg. Muti, seveda, če bomo v kratkem razrešili nepotrebni zaplet pri pridobivanju edine preostale služnostne pravice do gradnje.

V zunanjem projektantskem podjetju končujejo umestitev v prostor in projektiranje Dravske kolesarske poti med križiščem s trgovino Tuš preko industrijske cone do Ribičja in naprej ob Dravi vse do obstoječe kolesarske poti na Gortini. V zaključni fazi je pridobivanje zemljišč za postavitev električne postaje na Gortini – kot predpogoj za pričetek izgradnje levega zavijalca pri trgovini Sezam na Gortini. Načrtuje se izgradnja omrežja Wi-Fi v centru Zg. in Sp. Mute ter Gortine.

Seveda nismo pozabili na naselja na naših obronkih – Pernice, Mlake, Sv. Jernej in Sv. Primož. Še v tem letu načrtujemo izgradnjo nekaj odsekov novih asfaltnih cest, obnovo nevarnih cestnih odceпов, izgradnjo in obnovo nujno potrebnih drenaž meteoritnih vod ter celovito obnovo cestišča pri kmetiji Matij zaradi posledic lanskoletnega silovitega neurja konec meseca avgusta. In nenazadnje, srčno si želimo, da do poletja na lep in poseben način opremimo kulturno ter poročno dvorano v dvorcu Kienhofen, kjer so bila ostala gradbena dela končana že v lanskem letu.

Veliko projektov je v fazi gradnje, izdelave načrtov ali iskanja nujno potrebnih virov financiranja. Pri vsem tem pa se še kako zavedamo, da lahko prej omenjena epidemija močno zarezže tudi v občinski proračun, zato lahko le upamo, da ne pregloboko in ne na način, da bi se razvojna in investicijska dinamika našega kraja povsem zaustavili.

Dejstvo pa je, da občina niso samo projekti, investicije in gradnja komunalne infrastrukture. Občina so predvsem vsi ljudje, otroci, dijaki in študentje, zaposleni in upokojniki ter tudi tisti, ki jim morda ne posvečamo dovolj pozornosti, npr. brezposelni in ljudje v osebnih ali socialnih stiskah. Tudi na njih ne bomo pozabili. V okviru zmožnosti in pristojnosti bomo v največji možni meri skrbeli za ranljive skupine in menim, da je tako tudi prav.

Občina so tudi delujoča kulturna, športna in druga društva, občina so tudi skupine in posamezniki, ki s svojim doprinosom oblikujejo utrip in življenje našega kraja. Zato mi dovolite, da ob tej priložnosti izrečem zahvalo in priznanje vsem letošnjim dobitnikom odličij, nagrad in priznanj Občine Muta. Še posebej naj izpostavim 120-letnico delovanja osnovnega šolstva na Muti, 90-letnico delovanja organiziranega predšolskega varstva naših otrok, 125-letnico delovanja Pihalnega orkestra Muta, 30-letnico delovanja Društva invalidov Muta in 25-letnico delovanja Ženskega pevskega zbora Klasje. Vsem izrekam iskreno priznanje in zahvalo za dolgoletno delovanje v našem kraju.

Vam, spoštovane občanke in cenjeni občani, pa kljub drugačnemu in močno okrnjenemu praznovanju letošnjega občinskega praznika želim vse dobro ter se vam zahvaljujem za dobro sodelovanje, saj brez vas razvoja v našem kraju ne bi bilo. Hkrati vam ob prihajajočem 25. juniju, dnevu državnosti, izrekam iskrene čestitke ob največjem slovenskem prazniku, ki ga proslavljamo ob spominu na zgodovinske dogodke osamosvojitve naše domovine leta 1991.

Želim vam vse dobro, predvsem pa veliko zdravja, osebne sreče in zadovoljstva!

**Mirko VOŠNER,**  
župan



Slap Bistrice na Sp. Muti

## INFRASTRUKTURNA UREDITEV IN DOGRADITEV INDUSTRIJSKE CONE MUTA



REPUBLIKA SLOVENIJA  
MINISTRSTVO ZA GOSPODARSKI  
RAZVOJ IN TEHNOLOGIJO

Po uspešnem zaključku projekta Razširitev in dograditev Industrijske cone Muta v letu 2014, v okviru katerega se je izgradila južna obvoznica z vso komunalno opremo ter so bile v letu 2016 zaključene še druge faze komunalne opremljenosti njenega jugozahodnega dela, smo v lanskem letu pristopili še k ureditvi ožjega južnega dela območja, ki predstavlja sekundarni del komunalne opreme za več novih in tudi obstoječih investitorjev.

Tako je Občina Muta v okviru Regionalnega razvojnega programa finančnega obdobja 2014–2020, v okviru drugega Dogovora za razvoj regije, v lanskem letu kandidirala s projektom Infrastrukturalna ureditev in dograditev Industrijske cone Muta. Operacija se izvaja v okviru Operativnega programa za izvajanje »Evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020« prednostne osi Dinamično in konkurenčno podjetništvo za zeleno gospodarsko rast ter je sofinancirana s strani Evropskega sklada za regionalni razvoj in iz proračuna RS.

Projekt obsega ureditev komunalne infrastrukture za potrebe industrije v površini cca. 2 ha, in sicer izgradnjo vodovoda, dveh uvoznih cest, sekundarnega kanalizacijskega omrežja, javne razsvetljave in telekomunikacijskih storitev. Projekt obsega tudi izgradnjo povezovalnega kanalizacijskega voda, dolžine cca. 1600 m, na trasi do naselja Zg. Muta (Ulica ob Polju) ter izgradnjo črpališča, s čimer se bodo vse fekalne vode stekale v centralno čistilno napravo Muta-Vuzenica.

Gradnja se je pričela že meseca junija 2019, zaključena pa naj bi bila v mesecu juniju letošnjega leta. Celotna vrednost projekta je ocenjena na 528.000 EUR.

Na območju, kjer se gradi infrastruktura, pa že poteka tudi intenzivna gradnja novih industrijskih objektov treh

Sklop 2: Izgradnja tlačnega kanalizacijskega voda in priključitev na obstoječe kanalizacijsko omrežje – povezava na čistilno napravo Muta-Vuzenica



Sklop 1: Ureditev in dograditev EPC – Industrijska cona Muta

gospodarstvenikov, tako da gospodarski razvoj kraja dobro napreduje. Pričakujemo, da se bodo v kratkem zapolnile tudi druge proste kapacitete in da bo projekt izpolnil pričakovanja in cilje naložbene operacije.

**Ksenija DITINGER,**  
direktorica občinske uprave



# MUTA od Vrat do Šrange

## UREDITEV KOMUNALNE INFRASTRUKTURE V AGLOMERACIJI MUTA



EVROPSKA UNIJA  
EVROPSKI SKLAD ZA  
REGIONALNI RAZVOJ



REPUBLIKA SLOVENIJA  
MINISTRSTVO ZA GOSPODARSKI  
RAZVOJ IN TEHNOLOGIJO

V mesecu aprilu 2020 smo pristopili še k eni obveznosti na področju varovanja okolja, ki se nanaša na skrb za ustrezno ureditev odvajanja komunalnih odpadnih voda. V skladu z zahtevami državne in evropske ureditve je potrebno v območjih aglomeracij zagotavljati maksimalno možno priključenost objektov na javni kanalizacijski sistem.

Tako je Občina Muta v okviru Regionalnega razvojnega programa finančnega obdobja 2014–2020, v okviru drugega Dogovora za razvoj regije, v lanskem letu kandidirala s projektom Ureditev komunalne infrastrukture v aglomeraciji Muta. Operacija se izvaja v okviru Operativnega programa za izvajanje »Evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020« prednostne osi Boljše stanje okolja in biotske raznovrstnosti ter je sofinancirana s strani Evropskega sklada za regionalni razvoj in iz proračuna RS.

Osnovni namen investicije je varovanje in zaščita okolja, varovanje in zaščita vodnih virov z učinkovitim čiščenjem odpadnih voda in ohranitev naravnega okolja.

Operacija vključuje izgradnjo dveh kanalizacijskih odsekov, ki se izvajata v okviru projekta Sekundarna kanalizacija Tuš–Mercator in projekta Fekalna in meteorna kanalizacija Sv. Primož. Skupno bo zgrajeno 333 m fekalne in 135 m meteorne kanalizacije. Fekalna kanalizacija



Delo na območju Gostišča pri Izidorju

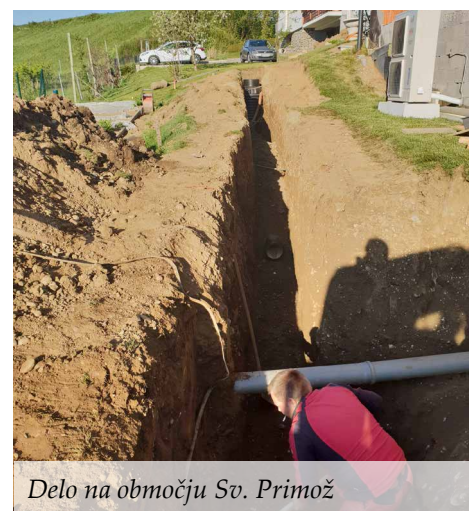
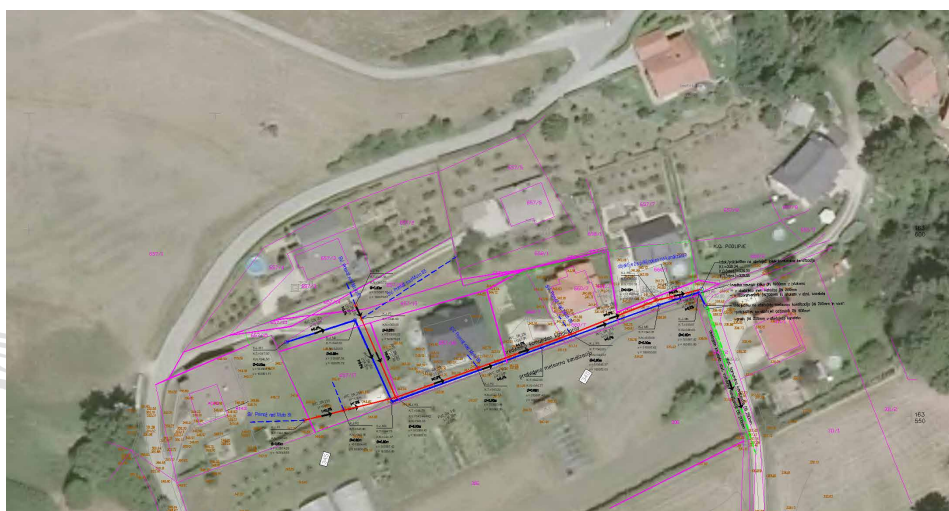
se priključuje na centralno čistilno napravo Muta-Vuzenica.

Vrednost operacije je ocenjena na 321.000 EUR. Projekt se je pričel izvajati v mesecu aprilu 2020, njegovo dokončanje pa je načrtovano še v mesecu juniju letošnjega leta.

Z realizacijo projekta bomo sledili ciljem povečanja stopnje priključitve na javno

kanalizacijsko omrežje v aglomeraciji Muta z več kot 2.000 PE, ki bo predstavljala višjo stopnjo priključenosti. Število prebivalcev, ki bodo deležni boljšega čiščenja odpadne vode, se bo tako povečalo (izboljšana dostopnost do javne infrastrukture), s tem pa se bo izboljšala tudi kakovost okolja.

**Ksenija DITINGER,**  
direktorica občinske uprave



Delo na območju Sv. Primož

## WIFI4EU



Izvajalska agencija za inovacije in omrežja INEA je z Občino Muta podpisala sporazum o dodelitvi nepovratnih sredstev v okviru Instrumenta za povezovanje Evrope (IPE) – WiFi4EU.

Dodelila so se nepovratna sredstva v višini 15.000 EUR za spodbujanje internetne povezanosti v lokalnih skupnostih. Dela so se začela izvajati v začetku leta 2020 in bodo zaključena predvidoma do 31. 5. 2020. Pobuda WiFi4EU je program podpore za zagotavljanje brezplačnega dostopa do omrežja Wi-Fi na javnih mestih v zaprtih prostorih ali na prostem. To bo skupnost približalo enotnemu digitalnemu trgu, omogočilo uporabnikom dostop do gigabitne družbe, izboljšalo digitalno pismenost in dopolnilo javne storitve, ki so na voljo v navedenih prostorih.



Lokacije brezplačnega dostopa do omrežja Wi-Fi bodo pri graščini Kienhofen, Mitnici, Osnovni šoli Muta, Glasbenem domu Bistriški jarek, v centru Mute in Knjižnici Muta.

**Vesna NOVAK TEMNIKER,**  
podsekretarka za razvojne naloge

## GRADNJA VODOVODA MLAKE IN VODOVODA VERBER

Občina Muta je za izgradnjo vodovoda Mlake izvedla javni razpis za izvajalca in je v lanskem letu začela s pripravljalnimi deli. Sečnja gozda v delu trase se je v celoti izvedla, sama gradbena dela pa so, zaradi zaprtja državne meje v času korona virusa, še vedno onemogočena. Dela v prvi fazi zajemajo izgradnjo zbirnega jaška in zajetja ter cevne sistema od izvira do meje. V skladu s ponudbo najugodnejšega ponudnika je izgradnja tega dela ocenjena na nekaj več kot 150.000 € (z DDV).



Mlake

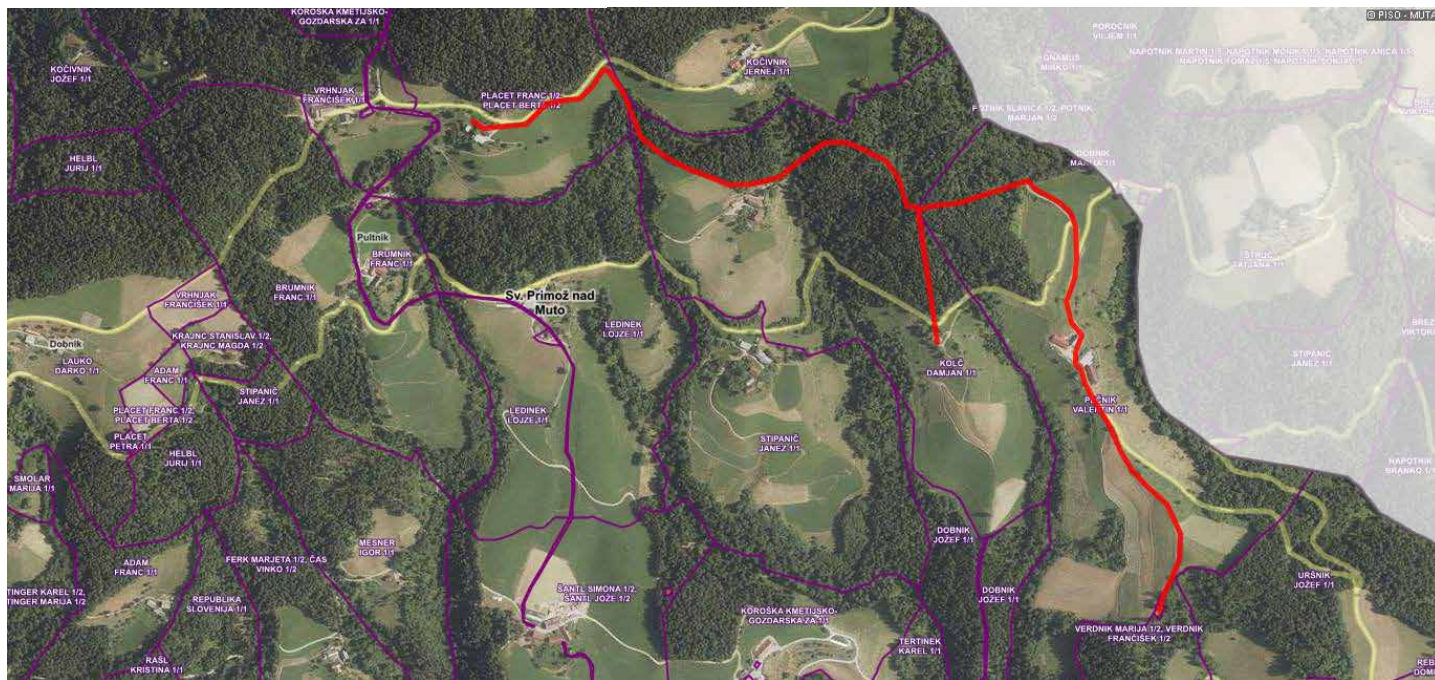


Gradnja na Sv. Primožu



Gradnja na Sv. Primožu

# MUTA od Vrat do Šrange



Vključitev vodnega vira Mlake bo občini Muta omogočala zanesljivo oskrbo s pitno vodo in se bo koristila takrat, ko bo oskrba iz ostalih gravitacijskih vodnih virov prenizka. Z dodatnim vodnim virom zagotavljamo zadostne količine požarne vode ter v prihodnje tudi možnost širitve vodovodnega omrežja, brez potrebe po črpanju vode iz vrtin.

V letošnjem letu, po skoraj enoletnem premoru, nadaljujemo tudi z izgradnjo vodovodnega sistema v okviru projekta Oskrba s pitno vodo v porečju Drave – 3. sklop, in sicer se dela izvajajo na

vzhodnem delu Sv. Primoža. Sistem Verber, ki zajema izgradnjo 100 m<sup>3</sup> vodohrana s hidropostajo, izgradnjo dveh črpališč in 2,8 km vodovodnih cevi, je ocenjen na cca. 1,5 milijona EUR (z DDV). Izgradnjo v višini 86,21 % sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Kohezijskega sklada.

**dr. Brigita ALTENBAHER,**  
podsekretarka za pripravo projektov

## DRAVSKA KOLESARSKA POT

Osnovni cilj projekta Dravska kolesarska pot je zagotovitev varne kolesarske infrastrukture vzdolž reke Drave, ki bo potekala v kar 18 občinah, v skupni dolžini približno 710 km. V okviru tega projekta smo v letošnjem letu v občini Muta dokončali kolesarski podhod na odseku kolesarske steze od mostu za Vuzenico do križišča Sp. Muta in tako omogočili uporabo skoraj 1,3 km novih kolesarskih in sprehajalnih poti. Vrednost investicije je cca. 625.000 EUR, za samo izgradnjo pa je Občina Muta z Direkcijo RS za infrastrukturo podpisala sporazum o sofinanciranju gradnje.

V letu 2020 bomo nadaljevali s projektom, in sicer na odcepu od Gortine do Tuša z umestitvijo trase in podpisom služnostnih pogodb z lastniki zemljišč ter prijavo projekta na razpis za sofinanciranje. V letih 2021–2022 bo sledila gradnja tega 4,5 km dolgega odcepa, s čimer bo zgrajen še zadnji manjkajoči odsek Dravske kolesarske poti na Muti.



Kolesarski podhod



Dovoz do kolesarskega podhoda

**dr. Brigita ALTENBAHER,**  
podsekretarka za pripravo projektov



## NADSTREŠNICE SP. MUTA

V mesecu maju se je začela gradnja pokritih parkirnih mest na Sp. Muti. Prototipna nadstrešnica bo odprtega tipa, zidane betonske izvedbe ter bo zagotavljala sedem parkirnih prostorov za osebna vozila. Po izgradnji bodo parkirišča ponujena v najem zainteresiranim najemnikom.

**dr. Brigita ALTENBAHER,**  
podsekretarka za pripravo projektov



## SANACIJA PRITLIČJA GRAŠČINE KIENHOFEN

Graščina, zgrajena okoli leta 1550, je naslednjica starega gradu in danes s svojo ureditvijo nekaterih prostorov in obnovljenim bidermajerskim okrasjem na fasadi predstavlja markantno stavbo v središču Zg. Mute. Obnova graščine se je obsežno izvajala v preteklih dveh letih, letos pa se v manjšem obsegu nadaljuje, in sicer se urejajo pritlični prostori severozahodnega dela stavbe. V okviru projekta bosta vzpostavljena dva prostora, ki bosta medsebojno ločena s postavitvijo steklene predelne stene. Obnovljeni bodo stropi, tla in stene, zamenjali pa bodo tudi notranje stavbno pohištvo. Ker ima objekt status kulturne dediščine, vsa dela potekajo pod nadzorom Zavoda za varstvo kulturne dediščine Maribor.

Po ureditvi, ki bo zaključena v juniju, bodo prostori namenjeni delovanju upravne enote in društev občine Muta. Investicijska vrednost projekta je 45.000



Pritličje pred obnovo



Pritličje med obnovo

EUR (z DDV), od tega je s 36.000 EUR sofinancirana s strani Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo.

**dr. Brigita ALTENBAHER,**  
podsekretarka za pripravo projektov

## SANACIJA GASILSKEGA MUZEJA

Občina Muta je v preteklih letih pričela s prenovo graščine Kienhofen. Objekt je lociran v trgu kot eden od objektov ustvarjalcev identitete trškega jedra in prostora.

Graščina Kienhofen je spomenik, zato je obravnavan poseg v prostor potekal v skladu s kulturnovarstvenimi pogoji Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije, in sicer:

- ureditev do sedaj neizkoriščenega podstrešja v večnamensko dvorano;

- na ju. strani se je nahajal neustrezen prizidek, ki je bil odstranjen, na njegovem mestu pa zgrajen nov prizidek s stopniščem in dvigalom. Prizidek je ustrezno oblikovan – kot sodoben transparenten steklen kubus z ravno streho, ki je podrejen spomeniku;

- prav tako je ustrezno tudi preoblikovanje obstoječega prizidka gasilskega muzeja, ki je bil odstranjen; na istem mestu je bil zgrajen nov, sodoben objekt. Prostor muzeja bo povezan z obstoječim kovaškim in livarskim muzejem. Na sz. strani so predvidena večja dvokrilna vrata za dostavo eksponatov (stare gasilske cisterne ipd.). Nad gasilskim muzejem je predvidena terasa, ki bo namenjena uporabnikom večnamenske dvorane.

Fasada dozidave gasilskega muzeja je predvidena kot toplotnoizolacijska prezračevana fasada (s kameno volno), obložena z lesenimi vertikalnimi oblogami iz sibirskega macesna, zaščitenimi z macesnovim oljem, z leseno podkonstrukcijo, ki pa se bo tekom izvedbe po vsej verjetnosti še spremenila. Izvedena bo horizontalna in vertikalna hidroizolacija. Tlaki bodo položeni na mikroarmiran cementni estrih in toplotno izolacijo. V muzeju je predviden kvarc posip, prav tako je predvidena keramika na terasi. Okna muzeja so predvidena lesena in energijsko varčna.

Eksponati gasilskega muzeja so bili v prvi polovici maja že odstranjeni. Sledi odstranitev obstoječega objekta gasilskega muzeja. Z deli predvidene gradnje bi začeli predvidoma v tem letu.

**Vesna NOVAK TEMNIKER,**  
podsekretarka za razvojne naloge



Skica graščine Kienhofen

## DRUŽBENI DOM NA GORTINI



Primer družbenega doma v Nemčiji



Načrt lokacije družbenega doma na Gortini



Predvidena lokacija družbenega doma na Gortini

Ko so krajanje Gortine na zboru krajanov 3. 10. 1998 dovolili prodajo staobe, kjer je bila prej šola Gortina, jim je bilo v zameno s strani takratnega župana obljubljeno, da se bo denar od kupnine vrnil na Gortino v obliki in za namen, o katerem bodo odločili krajanje sami. Minilo je nekaj let, da se je izoblikovalo enotno mnenje, da si krajanje Gortine želimo družbeni dom. Od takrat dalje si občinski svetniki z Gortine prizadevamo za uresničitev tega cilja. Na začetku bolj sramežljivo, v zadnjih nekaj letih pa vedno glasneje in vedno bolj odločno.

Z nastopom sedanjega župana Mirka Vošnerja sova s podžupanom Rudijem Koležnikom uspela uvrstiti družbeni dom na Gortini v srednjeročni strateški načrt. Z umestitvijo in izgradnjo novega igrišča na Gortini smo zagotovili in rezervirali tudi potreben prostor, kamor bi lahko postavili nov, tako željen družbeni dom.

V letošnjem proračunu smo s kolegom svetnikom Martinom Mazganom s podporo župana in vseh ostalih svetnikov zagotovili sredstva za izdelavo projektne dokumentacije in za začetek same gradnje. Na sestanku Vaškega odbora Gortina, ki je potekal takoj na začetku leta, smo ob prisotnosti gospoda župana in občinske arhitektke oblikovali delovno skupino ter dorekli osnovne parametre o velikosti, postavitvi in izgledu bodočega družbenega doma. Zaradi urbanističnih omejitev in namembnosti razpoložljivega zemljišča ne pride v poštev gradnja doma v obliki kozolca, kot je bila ena izmed najsprejemljivejših zasnov, tako glede velikosti, cene izgradnje in enostavnosti pridobivanja gradbenih dovoljenj. Na osnovi nekaj zelo zanimivih idejnih skic občinske arhitektke in ob upoštevanju ostalih robnih pogojev smo se odločili za zelo vseučno moderno zasnovo pritličnega objekta, ki bo v osnovi definiran kot zaprt športni objekt, zaradi velikih steklenih površin, ki jih je možno odpreti, pokrite terase in zelo enostavne zasnove pa bo idealen tudi za kulturne prireditve in druženja ob posebnih dogodkih. Kot običajno bomo del sredstev za izgradnjo doma zagotovili krajanje Gortine sami, tako z lastnim delom kot s sponzorskimi in donatorskimi sredstvi. Večkrat smo že dokazali, da znamo stopiti skupaj in tudi tokrat ne bo nič drugače.

Kljub znanim težavam zaradi koronavirusa, ko je večina države stala, so občinske službe že izdelale ustrezne investicijske projekte, ki so osnova za pridobivanje gradbene dokumentacije in gradbenega dovoljenja. Pričakujemo, da bomo morda lahko, kljub izgubljenemu času zaradi epidemije, še letos ali najkasneje spomladi prihodnje leto začeli z gradnjo. Tako blizu lastnemu družbenemu domu nismo bili še nikoli. Zahvala za to gre nekdanjim gortinskim svetnikom, ki so se trudili, gospodu županu za naklonjenost pri projektu, kot tudi vsem kolegom svetnikom, ki so zelo korektno, z razumevanjem in spoštljivo s soglasno podporo v proračunu zagotovili potrebna sredstva.

Aleksander AMBROŽ

## ZAKLJUČNI RAČUN PRORAČUNA 2019

V skladu s Statutom Občine Muta, Zakonom o lokalni samoupravi, Zakonom o javnih financah in drugimi zakoni je občina pripravila Zaključni račun proračuna za leto 2019. Zaradi znanih razmer so se nekateri roki za oddajo na pristojne institucije nekoliko spremenili. Tako je moral župan posredovati ta dokument Ministrstvu za finance in svetnikom Občinskega sveta Občine Muta do 31. 5. 2020. Obravnava akta se bo najverjetneje vršila na septembrski seji.

Prilive v proračun je občina pridobivala v okvirih:

- davčnih prihodkov v višini 2.418.200 €,
- nedavčnih prihodkov v višini 1.003.900 €,
- kapitalskih prihodkov in donacij v višini 67.400 €,
- sofinanciranja s strani državnega proračuna in drugih skladov v višini 801.200 €,
- zadolžitev v višini 290.500 €,
- ostanka denarnih sredstev preteklega leta v višini 41.000 €.

Realizirani odlivi v letu 2019:

- delovanje občinskega sveta, odborov, občinske uprave in drugih povezanih institucij v višini 508.200 €,
- požarna varnost, civilna zaščita in trg dela v višini 62.400 €,
- zdravstvo, kultura in šport v višini 221.200 €,
- izobraževanje v višini 958.100 €,
- socialni transferji v višini 209.300 €,
- subvencije občanom v višini 126.000 €,
- razpolaganje z občinskim premoženjem 634.500 €,
- intervencijski programi v višini 40.700 €,
- servisiranje javnega dolga v višini 213.200 €,
- investicijsko in tekoče vzdrževanje lokalnih, uličnih in gozdnih cest v višini 604.100 €,
- investicije in tekoča dela na področju varovanja okolja v višini 70.500 €,
- stanovanjska in komunalna dejavnost ter prostorsko planiranje v višini 971.800 €.

Večje investicije v letu 2019:

- oskrba s pitno vodo v porečju Drave – 3. sklop v višini 715.700 €,
- izgradnja sekundarnih vodnih vodov v višini 30.500 €,
- vzdrževanje občinskih in gozdnih cest v višini 285.100 €,
- začasna sanacija cest po neurju v višini 75.800 €,
- ureditev trških jeder v višini 80.300 €,
- rekonstrukcija makadamske javne poti – Koparc v višini 29.500 €.

- infrastrukturna ureditev in dograditev IC Muta v višini 78.500 €,
- izgradnja infrastrukture v naselju Sezam v višini 21.400 €,
- obnova pročelja graščine Kienhofen v višini 47.900 €, oprema in pohištvo v občinski stavbi v višini 28.100 €, revitalizacija degradiranih in opuščenih območij – notranja obnova graščine Kienhofen v višini 529.100 €,
- Gasilsko društvo Muta – investicijski del dotacij v višini 33.200 €,
- investicijsko in tekoče vzdrževanje občinskih stanovanj v višini 94.200 €,
- rekonstrukcija v telovadnici pri Osnovni šoli Muta v višini 90.500 €,
- predčasno odplačilo finančnega leasinga (izgradnja prizidka prve triade OŠ Muta) v višini 209.700 €.

Zaključni račun daje podobo zastavljenih ciljev, ki jih občina načrtuje z vsakoletnim proračunom, in je zbirni odraz delovanja posameznega proračunskega leta. Realizacija leta 2019 na prihodkovni strani znaša 59,3 % načrtovanega glede na Plan proračuna oz. 84,9 % Rebalansiranega plana za leto 2019. Doseženi cilji na odhodkovni strani pa znašajo 57,6 % načrtovanega Plana proračuna oz. 85 % Rebalansiranega plana za leto 2019. Na nedoseganje načrtovanih odhodkov in prihodkov je imel največji vpliv projekt Oskrbe s pitno vodo v porečju Drave – sklop 3, ki se izvaja v sodelovanju petih občin in je sofinanciran iz kohezijskih in državnih sredstev. Projekt naj bi se zaključil v letu 2019, tako je bil opredeljen tudi v Planu proračuna za leto 2019 (37,5 % vseh odhodkov). Z rebalansom (24,8 % odhodkov) se je občina poskušala približati realni situaciji, pa vendar je bila realizacija projekta (16,1 % odhodkov) kar za 72 % nižja od plana oz. 44,6 % nižja od rebalansa proračuna.

Milena URNAUT,  
računovodja VI

## PREDVIDENI UKREPI ZA PREPREČEVANJE POSLEDIC PO NEURJU

Zaradi podnebnih sprememb so ekstremni vremenski vplivi, kot so huda vročina, skoraj orkanski veter, močni nalivi, žled, vedno bolj pogosti. Vse to posledično vpliva na pogoste erozije in slabo stanje gozdnih površin. Tako smo bili na območju občine Muta v lanskem letu deležni kar dveh takšnih nalivov. Posebej hud, z večjimi posledicami, je bil naliv 24. 8. 2019, takrat je na območju Sp. Mute in Sv. Primoža v 65 minutah padlo 98 mm padavin, kar je več kot je 100-letna povratna doba. Rekord je bil dosežen, ko je ob 14.30 v petih minutah padlo 12 mm dežja. V času od 13.30 do 17.30, torej v štirih urah, je na območju padlo skoraj 150 mm dežja.

Ekstremni vremenski vplivi imajo na gozdnih površinah za posledico razmah raznih bolezní in podlubnikov, saj drevoje ni prilagojeno na takšne razmere. Posledica neželenih vplivov je, da se padlo drevoje in vejevje pogosteje nabira v neobljudenih težje dostopnih predelih brežin in vodotokov. To pa je bilo v posameznih primerih prepozno ugotovljeno. Pri sečnji se s pravili stroke puščajo panji v zemlji, vendar je v posameznih primerih, kadar pade celo drevo, pri čemer se korenine izruvajo, nastal problem, saj panji, ki po sečnji ostanejo na strmi brežini, pri normalnih padavinah predstavljajo zaščito pred erozijo, pri ekstremnih količinah padavin pa so se ti panji z

veliko količino zemljine odtrgajo od tal in predstavljajo bariero za vodo ali pa dodatno plazenje in poplavljanje. V takšnih primerih bi bilo potrebno iz gozda odstraniti tudi panje.

Prav tako so bili do pred nekaj let kanali in razni premostitveni objekti projektirani na 20-letno povratno padavinsko dobo. Zato predvsem starejši gradbeni objekti ne dosegajo standardov, ki bi jih morali doseči v pričakovanih ekstremnih vremenskih razmerah. Poleg tega je bilo na urbanih območjih zaznati nekaj nedovoljenih posegov v prostor. Pri tem so mišljeni predvsem posegi v struge potokov, kot so zaprti kanali, gradnja objektov nad potočno strugo in neustrezne tehnične rešitve premostitvenih objektov. Vsi večji problemi na cestah in vodotokih so evidentirani in se bodo reševali postopno v odvisnosti od zagotavljanja finančnih sredstev.

Na območju vodotokov ter plazovitih in strmih pobočjih je vzroke za posledice iskati tudi v ne dovolj strogih določilih prostorskih

aktov ter ohlapnih projektnih pogojih soglasodajalcev, kakor tudi v nedoslednem, premalo rigoroznem delovanju različnih inšpekcijskih služb, predvsem za okolje in prostor (gradbena, okoljska inšpekcija), v pomanjkljivem nadzoru in ukrepanju gozdarske inšpekcije ter v nezadostnem in premalo učinkovitem ukrepanju medobčinske komunalne inšpekcije.

Za preprečevanje hudih posledic pa lahko s premišljenimi posegi v prostor, z opazovanjem okolice in predvidevanji o možnih posledicah veliko naredimo sami. Največ pa bomo kot družba za celotno Zemljo prispevali z ekološko osveščenimi dejanji, varčevanjem z energijo, manj potratnim in mnogokrat nepotrebnim nakupovanjem stvari, ki so potem same sebi v namen, z nakupom izdelkov s čim manj embalaže ter kratkimi dostavnimi potmi.

**Nataša JEVŠNIKAR,**  
svetovalka za okolje in prostor

## PROSTORSKO OBLIKOVANJE – OPPN

Občinski prostorski načrt (OPN) je temeljni prostorski akt občine, ki je sprejet tudi za Občino Muta. V njem so, ob upoštevanju usmeritev iz državnih prostorskih aktov, razvojnih potreb občine in varstvenih zahtev, določeni cilji in izhodišča prostorskega razvoja občine, načrtovane prostorske ureditve lokalnega pomena ter določeni pogoji umeščanja objektov v prostor. Občinski prostorski načrt je pomembna podlaga za racionalno in trajnostno načrtovanje vseh posegov v prostor v občini in za zagotavljanje kakovostnih pogojev za življenje in delo njenih prebivalcev. Na območju občine Muta ob OPN-ju velja tudi OPPN za SE3-območje. OPPN (občinski podrobni prostorski načrt) pa je sicer potreben na večjih območjih urejanja prostora, kar je razvidno iz grafičnih prilog izvedbenega dela OPN.

### Koncept občinskega prostorskega načrta

Osnova vsakega prostorskega načrtovanja je Zakon o prostorskem načrtovanju, ki mu sledijo številni podzakonski akti, tehnična pravila in smernice nosilcev urejanja prostora, ki jih je pri pripravi OPN-ja potrebno v celoti upoštevati. OPN sestavljata strateški in izvedbeni del, oba v tekstualni in grafični obliki.

### Aktualna prostorska problematika

Občina Muta prejema dosti zanimanja za nakup stavbnih zemljišč ob predvidenih novogradnjah enostanovanjskih stavb. Občina nima razpoložljivih zemljišč v lasti, razen degradirana območja, ki pa jih je ravno tako potrebno dolgoročno urediti. Razpoložljiva stavbna zemljišča so v lasti zasebnih lastnikov. Trenutno najzanimivejša območja so območje SE3 in Flisovo naselje v nadaljevanju obstoječega zazidanega območja. Ob delni izgradnji SE3 se je izkazala problematika svobodnega oblikovanja, kar je sicer ugodno za investitorja, končni rezultat izgradnje takšnega tipa naselja pa v prostor vnaša nemir in neenotnost. Tolerančna področja so preobsežna. Občina Muta je v komunalno infrastrukturo območja SE3 vložila dosti, neenotnost naselja pa tega vložka ne opravičuje.



Južni del območja Ulice ob Polju (vir: PISO, 2020)

# IZ DELA NAŠIH SLUŽB



SE3-območje (vir: PISO, 2020)

Za preostanek zemljišč SE3-območja si Občina Muta nalaga dodaten izziv, kako izboljšati situacijo.

Lep primer prostorske urejenosti ponazarjata obstoječe Flisovo naselje in južni del naselja Ulica ob Polju.

**Vesna NOVAK TEMNIKER,**  
podsekretarka za razvojne projekte



Flisovo naselje (vir: PISO, 2020)

## OGRAJE

Ljudje smo družabna bitja, ki stremimo k celostni urejenosti in razvoju okolja. Sočasno pa nas določene situacije nagovarjajo po barierah, ogradah, ograjah ... Lokacije so izredno specifične in ob urejanju moramo upoštevati gradbene in občinske usmeritve, da bomo urejenost skladno peljali do stanja sprejemljivega.

Seznaniti vas želimo, da je ob ogradah, ograjah in zelenih barierah ravno tako potrebno upoštevati Uredbo o razvrščanju objektov (Uradni list RS, št. 37/18), Odlok o občinskem prostorskem načrtu Občine Muta (MUV št. 23/2018), Gradbeni zakon (Uradni list RS, št. 61/17 in 72/17 – popr.) in Tehnično smernico za graditev: TSG-V-006: 2018.

Za obrazložitev slednjega smo vam z veseljem v pomoč, predvsem v izogib naknadni nevolji ob urejanju in vzpostavljanju dovoljenega stanja. Ograje je potrebno obravnavati ločeno od podpornih zidov. Dopustno jih je postaviti v večini območij podrobnejše namenske



Primer ograje s podpornim zidom

rabe prostora, vendar v nekaterih primerih le ob predhodno pridobljenem soglasju nosilcev urejanja prostora.

**Vesna NOVAK TEMNIKER,**  
podsekretarka za razvojne projekte

## MOST V BISTRISKEM JARKU

Na opozorilo občanov, stanujočih v Bistriškem jarku, in ob ogledu strokovnih služb, ki so ugotovile, da je območje pod opornimi zidovi in krili mostu sprala reka Bistrica, je Občina Muta že pred leti na Direkcijo za ceste posredovala pobudo po obnovi mostu. Na obnovo je bilo Direkcijo za ceste potrebno še večkrat opozarjati. V letošnjem letu pa so nas presenetili s prijetno novico in lepo urejenim novim mostom.

**Nataša JEVŠNIKAR,**  
svetovalka za okolje in prostor



Most v Bistriškem jarku

## MUTA IN KORONAVIRUS

Prvo polovico letošnjega leta si bomo zagotovo zapomnili po epidemiji COVID-19, ki je močno zaznamovala naša življenja. V obdobju od razglasitve epidemije (13. 3. 2020) smo bili državljani soočeni z ukrepi, ki so bili sprejeti na strokovni ravni in v dobri veri, da vsi skupaj uspešno pripomoremo k preprečevanju širjenja virusa.

Za delo na tem področju je v skladu s predpisi pristojen Štab Civilne zaščite Občine Muta, ki je deloval po navodilih območne izpostave Uprave za zaščito in reševanje RS Slovenj Gradec.

Že konec februarja je župan Občine Muta večjim podjetjem, ki poslujejo s tujino, poslal informativni dopis in priporočilo glede spremljanja širjenja virusa ter morebitnega sprejemanja varnostnih ukrepov. Ker se je bližal konec zimskih počitnic, je priporočilo veljalo tudi javnim vzgojo-izobraževalnim institucijam, saj so se mnoge družine vračale z dopustov.

Prve konkretne naloge, ki jih je prejel Štab CZ, so se nanašale na zbiranje podatkov o potrebah po zaščitnih sredstvih, ki jih je primanjkovalo na vseh nivojih. V strahu in v nevednosti, kako se bo zadeva razvijala, smo bile občine žal zadnje v vrsti za dodelitev zaščitnih sredstev.



Predaja mask podjetja Blizu zahoda, d. o. o.

Kot vam je znano, so se navodila in ukrepi v teh mesecih dnevno in tedensko spreminjali, dopolnjevali ter vsekakor posegli v naš vsakdan in rutino.

Sprotno sprejemanje ukrepov je zahtevalo interventne akcije in izvedbe, ki so se izvajale v koordinaciji med županom

Mirkom Vošnerjem, Štabom CZ Muta v sestavi Miha Slemnik, poveljnik, Bojan Lauko, podpoveljnik, Otmar Mori, Rok Vačovnik, Silvo Izak ter Angelco Mrak – služba za podporo štaba CZ.

## PROSTOVOLJSKE AKCIJE V ČASU EPIDEMIJE

Brez prostovoljcev posameznikov in prostovoljcev v okviru društev, ki so po javnem pozivu štaba CZ izkazali pripravljenost pomagati, nam ne bi uspelo izpeljati posameznih akcij. Izpeljanih je bilo nekaj različnih akcij, saj so posamezni sprejeti ukrepi občinskemu štabu nalagali različne naloge.

16. 3. 2020 so se zaprle vse šole in vrtci v državi, zato je predsednik vlade pozval vse občinske štabe CZ, naj se zagotovi **prostovoljsko varstvo otrok** za tiste starše, ki so zaposleni v službah zaščite in reševanja ter zdravstva. V občini Muta se je izkazala potreba po tovrstnem varstvu v enem primeru in ga je nekaj tednov izvajala prostovoljka Nastja Slemnik.

Čeprav so bila navodila glede oskrbe pomoči potrebnih občanov omejena zgolj na morebitne okužene, smo skupaj z Društvom upokojencev in invalidov Muta sestavili seznam morebitnih kritičnih skupin oz. tistih starejših občanov, ki bi bili v primeru izbruha potrebni oskrbe z živili in zdravili. Izkazalo se je, da so

medsebojna povezanost in sorodstvene vezi v občini velika prednost v takšnih situacijah. V dveh posameznih primerih sta občanom prostovoljno pomagala Bojan Kaspar in Franjo Urnaut.

Pri razkladanju in razdelitvi hrane po domovih iz zalog Župnijske Karitas Muta so pomagali naslednji prostovoljci: Drago Kresnik, Tomaž Kresnik, Bojan Kaspar, Žiga Harnik, Irena Mithans, Rudi Koležnik, Jože Panzi ter Društvo tabornikov Rod bistrega potoka Muta.

Člani Župnijske Karitas Muta pa so pomagali pri razdelitvi rib, ki jih je nekaj družinam poklonila Ribogojnica Peruš.

V sodelovanju s Štabom CZ Vuzenica smo zaradi sprejetega ukrepa omejitve vstopa v trgovine nudili prostovoljno pomoč ob vstopu v eno izmed večjih trgovskih poslovalnic. To prostovoljsko akcijo so v treh zelo frekventnih nakupovalnih dneh izvedli Bojan Kaspar, Tomaž Kresnik in Alojz Smode.

## AKCIJA ŠIVANJA PRALNIH MASK IN ZAHVALA VSEM SODELUJOČIM

Domačinka Zdenka Vasiljevič je bila prvi kontakt in v pomoč pri navezi s podjetjem BTT tekstil, d. o. o., iz Kungote, kjer smo po posredovanju župana uspeli nabaviti nekaj sto pralnih zaščitnih mask in nato tudi zadostno količino blaga za izdelavo le-teh. Akcija šivanja pralnih mask je stekla ob izjemnem angažiranju Otice Paradiž, Monike Stramec in Anice Stramec. V neverjetnih dveh dneh so uspeli vzpostaviti kontakte z domačinkami in domačinom, ki so bili pripravljene prostovoljno zašiti maske – Vlasta Špringer, Zlatka Popič, Kristijan Laznik, Jožica Gube, Silva Korat, Martina in Nace Rutnik, Magda Plazovnik, Irena Paradiž, Zinka Jaušovec, Tončka Čeh, Teja Ovčak, Brigita Rogina, Klara Trost, Karolina Weiss, Silva Verdinek, Tilčka Prijol, Marina Kresnik, Marijana Mori, Jana Krautberger in Marija Omulec.

Pri krojenju v podjetju Dani AFC Slovenj Gradec sta pomagali domačinki Sonja Rebernik in Gabrijela Rebernik.

Časovna in logistična stiska sta bili veliki; tako so nam pri razdeljevanju mask pomagali Rudi Koležnik, Franc Štahr, Jelka Geršak, Zdenka Koprivnik, Danilo Ulbl ter Vida in Tomo Vasiljevič.

Zahvala tudi našim občinskim svetnikom, ki so brez oklevanja pristopili k akciji razdeljevanja mask: Aleksander Ambrož, Nejc Babič, Bojan Kaspar, Tone Kvasnik, Miha Urh in Jože Panzi.

Iskrena hvala vsem, ki ste bili pripravljene pomagati. Občinskemu svetu Občine Muta pa se hkrati zahvaljujemo za sprotne spremljanje dela štaba in za vse izrečene vzpodbudne besede ter podporo v tem času.

## ČISTILNA AKCIJA 2020

V letošnjem letu je koronavirus preprečil vsakoletno čistilno akcijo v občini Muta, ki je bila načrtovana pred velikonočnimi prazniki. Zaradi odgovornega odnosa in želje, da vsaj nekaj prispevamo k boljšemu in čistejšemu okolju, smo vsi zaposleni na Občini Muta v ponedeljek, 28. 4. 2020, izvedli triurno čistilno akcijo. Čistili smo predvsem na obljudenih gozdnih površinah na območju Zgornje in Spodnje Mute, ob brežini Bistrice ter na območju Dobrave. Poleg drobnih papirčkov, ostankov glaževine in cigaretnih ogorkov smo zbrali tudi nekaj večjih kosov odpadkov, ki so jih odložili okoljsko in družbeno neosveščeni ter neodgovorni ljudje.

Pri tem pozivamo vse občane, da ne mečejo odpadkov v okolico, temveč se zavedajo odgovornosti in pomembnosti čistega okolja za nas in naslednje rodove ter so za zgled vsem, ki se tega še ne zavedajo.

**Nataša JEVŠNIKAR,**  
svetovalka za okolje in prostor

## ZAHVALA ZA DONACIJE

**DONACIJA MASK PODJETJA BLIZU ZAHODA, D. O. O.**  
V zahvalo in v podporo za ves trud prostovoljcev je domačin Alan Kovačič, lastnik uspešnega podjetja BLIZU ZAHODA, d. o. o., 15. aprila 2020 Občini Muta, Štabu civilne zaščite Muta in PGD Muta doniral 1000 kirurških mask, razkužilo za površine ter razkužilo za roke. Nesebična pomoč je prispela v času, ko smo se spopadali z nedobavljivostjo zaščitnih mask ter okrnjeno dobavo s strani države.

### **DONACIJA RAZKUŽILA PODJETJA LEK, D. D.**

Zaradi pomanjkanja razkužila smo v začetku aprila s pomočjo Štaba CZ za donacijo zaprosili družbo Lek, d. d., ki nam je doniralo razkužila za površine.

Obema podjetjema izrekamo zahvalo za pomoč ter izkazano družbeno odgovornost v izrednih razmerah.

**ŠTAB CZ OBČINE MUTA SE VSEM OBČANKAM IN OBČANOM ZAHVALJUJE ZA DOSLEDNO UPOŠTEVANJE NAVODIL IN UKREPOV ZA PREPREČEVANJE ŠIRJENJA KORONAVIRUSA TER RAZUMEVANJE IN POTRPEŽLJIVOST.**

**Angelca MRAK,**  
koordinatorka za družbene dejavnosti



Zbrani odpadki



## ODDAJA DOBRO JUTRO

Na predpraznični dan, 7. 2. 2020, je bil na Muti posnet prispevek za oddajo *Dobro jutro, Slovenija*, ki se predvaja vsak dan od ponedeljka do petka med 7. in 11. uro na RTV SLO 1 in je ena izmed najbolj gledanih oddaj na nacionalni televiziji. Gospa Marija Merljak, ki za oddajo pripravlja zanimive prispevke iz vseh koncev Slovenije in je strokovnjakinja zdravega načina življenja in prehrane, je koordinirala in vsebinsko povezala vse predstavljene vsebine. Sodelovanje v oddaji je bila zanimiva izkušnja za vse sodelujoče. Prvi jutranji vokal »v živo« je potekal od kmetije Šantl, p. d. Janež, kjer je Kmečka godba Pernice odigrala nekaj poskočnih taktov. Snemanje se je nadaljevalo v kuhinji kmetije Vikice Breznik, p. d. Matij, kjer so prikazali kuhanje žgancev. Osrednji prispevek, ki je bil vsebinsko vezan na pripravo lokalnih dobrot, pa je bil posnet v amfiteatru pri občinski stavbi, kjer so domači ponudniki predstavili lokalne kulinarčne posebnosti. Sodelovala pa so tudi društva, posamezniki, Srednja šola Slovenj Gradec in Muta, folklorna skupina VDC Muta in Osnovna šola Muta. Vsem sodelujočim hvala, da ste se odzvali in sodelovali z ekipo RTV SLO, s tem ste pomagali tudi pri širši promociji našega kraja.

**Angelca MRAK,**  
koordinatorica za družbene dejavnosti



V oddaji *Dobro jutro* so se z domačimi jedmi predstavila mutska društva



Gostovanje na kmetiji Breznik (v oddaji *Dobro jutro*)



Sodelujoči v oddaji *Dobro jutro*

# NAGRAJENCI OBČINE MUTA



## ZLATI GRB:

OSNOVNA ŠOLA MUTA IN  
VRTEC PRI OŠ MUTA



ZLATI GRB  
OSNOVNA ŠOLA MUTA IN VRTEC MUTA  
120 LET OSNOVNEGA ŠOLSTVA IN 90 LET  
PREDŠOLSKE VZGOJE

## SREBRNI GRB:

RUDOLF KOLEŽNIK



SREBRNI GRB  
RUDOLF KOLEŽNIK  
ZA PREDANO DELO V KRAJU

## SREBRNI GRB:

ŽENSKI PEVSKI ZBOR KLASJE



SREBRNI GRB  
ŽENSKI PEVSKI ZBOR KLASJE  
ZA 25 LET DELOVANJA NA PODROČJU  
ZBOROVKEGA PETJA

## BRONASTI GRB:

RAJKO GRACEJ



BRONASTI GRB  
RAJKO GRACEJ  
ZA ZASLUGE PRI IZVEDBI KIPARSKIH  
KOLONIJ IN NESEBIČNO DELO V KRAJU

## PISNO PRIZNANJE OBČINE:

DRUŠTVO INVALIDOV MUTA



OTICA PARADIŽ IN  
MONIKA STRAMEC



PISNO PRIZNANJE OBČINE  
MONIKA STRAMEC  
ZA VESTNO DELO V KRAJU IN OB EPIDEMIJ  
COVID-19  
OTICA PARADIŽ  
ZA VESTNO DELO V KRAJU IN OB EPIDEMIJ  
COVID-19  
DRUŠTVO INVALIDOV MUTA  
ZA 30 LET DRUŠTVENEGA DELOVANJA

## PISNO PRIZNANJE ŽUPANA:

MIHA SLEMNIK



PISNO PRIZNANJE ŽUPANA  
MIHAEL SLEMNIK  
ZA USPEŠNO VODENJE ŠTABA CZ MUTA OB  
EPIDEMIJ COVID-19

# ZBORNİK O ZGODOVINI ŠOLSTVA NA OBMOČJU OBČINE MUTA

V letu 1958 sem v petem letniku učiteljišča v Mariboru dobil malenkostno štipendijo Občine Radlje. Ko sem se septembra po opravljeni diplomi javil na občini, so mi izročili odločbo, s katero sem bil nameščen na delovno mesto učitelja in ravnatelja obmejne šole Branik v Bistriškem jarku. Do šole so me zapeljali z edinim službenim avtom, ki so ga imeli takrat na razpolago. Tam so mi predali ključe razreda in stanovanja, mi zaželeli obilo sreče in volje do dela, o katerem se mi ni niti sanjalo, in se vrnil v Radlje. Takrat je bila to samostojna osnovna šola, popolna osemletka, ki jo je obiskovalo 44 otrok. Nahajala se je v zasebni zgradbi z eno učilnico in učiteljevim stanovanjem. Šola ni imela elektrike, svetlobo je dajala petrolejka. Sanitarije so bile izven objekta, voda je bila po provizorični cevi speljana iz reke Bistrice na hodnik. V učilnici je bila za ogrevanje nameščena velika peč na drva, ki so jih šoli letno, po dogovoru sveta staršev, dobavljali starši šolajočih otrok.

Na tej šoli so se učitelji menjavali večkrat letno in temu primerno je bilo tudi stanje v njej. Na razpolago je bilo nekaj učnih načrtov in predmetnikov ter nedokončanih priprav mojih predhodnikov. Na razpolago je bilo tudi nekaj didaktičnih pripomočkov, knjig in zemljevidov, posameznih izvodov Cicibana in Pionirskega lista, to pa je bilo tudi vse. Na šoli je bila za nekaj ur zaposlena še snažilka, ki je zgodaj zjutraj zakurila peč, da je bilo v učilnici toplo in včasih tudi počistila pod v razredu.

Šolske kuhinje, razen nekaj posod, na šoli ni bilo. Starejša dekleta so med odmorom ali tudi med poukom skuhalo mleko v prahu, včasih tudi kakav, narezala kruh in vedno enak sir, ki ga je kot mednarodno pomoč Jugoslaviji pošiljala Amerika. Pouk je potekal dvoizmensko, dopoldan sem poučeval učence od 1. do 4. razreda, popoldan pa od 5. do 7. razreda, oba oddelka seveda v kombinirani obliki. V 8. razred tisto leto ni bil vpisan noben učenec. Moram poudariti, da sem se s takšno obliko pouka soočil prvič. Tudi na učiteljišču v času šolanja nas na takšen način poučevanja niso pripravili. Samo enkrat smo v neki odročni šoli na Pohorju spremljali podoben način poučevanja, ki pa se nam je zdel skoraj nerealen.

Šolski okoliš braniške osnovne šole je bil takrat izrazito zaostalo podeželsko območje z raztresenimi kmetijami. Ljudje so se preživljali s kmetovanjem, nekateri so delali v muški tovarni, izobražencev v tem revnem okolišu ni bilo. Opoldne med dopoldansko in popoldansko izmeno sem imel uro časa za kosilo, ki so mi ga pripravljali na še kar oddaljeni domačiji. Do tja sem se vozil s kolesom, vendar so mi že po dobrem mesecu sporočili, da zame zaradi pomanjkanja časa ne bodo več pripravljali hrane. V naslednjih mesecih sem se moral znajti, kakor sem vedel in znal. Zaradi slabe in neredne prehrane ter tudi neustreznih bivalnih razmer se je moje

zdravstveno stanje tako poslabšalo, da sem bil 14 dni pred koncem šolskega leta poslan na zdravljenje v bolnišnico. Pouka v času moje odsotnosti ni bilo, vendar sem se uspel vrniti v šolo dovolj hitro, da smo lahko učencem podelili spričevala. V jeseni sem bil poslan na služenje vojaškega roka, po vrnitvi pa sem se zaposlil na muški osnovni šoli, kjer sem ostal 10 let.

To je kratek spominski zapis Boruta Šeška z Mute o njegovi prvi zaposlitvi na osnovni šoli Branik v Bistriškem jarku. Predstavlja težave mnogih učiteljev, ki so v preteklih desetletjih poučevali otroke na podružničnih šolah na Sv. Jerneju, ki je bila pozneje prestavljena v Bistriški jarek, na Pernicah, Vratih in seveda tudi na Muti. V okviru priprav na jubilej OŠ in vrtca Muta se je porodila tudi ideja o zborniku, v katerem naj bi bila predstavljena bogata, predvsem pa zanimiva zgodovina šolstva na območju občine Muta. Nosilec tega projekta je Osnovna šola Muta, k sodelovanju pa je bil povabljen tudi Koroški pokrajinski muzej.

Šolstvo, ki se je začelo razvijati z nastajanjem pisave, je temelj za doseganje, ohranjanje in razvoj človeške kulture in civilizacije. V Evropi je razmeroma sodobno podobo doseglo v antični Grčiji in rimski dobi ter se pod okriljem cerkvenih in meščanskih ustanov postopoma moderniziralo v srednjem veku. Na žalost je bilo fevdalno šolstvo v srednjem veku stanovsko, namenjeno vzgoji samo določenega stanu, za kmečke otroke oz. večino Slovencev ni bilo nobene šole. S pojavom protestantizma v 16. stoletju je prvič zaživela ideja o osnovnem šolstvu, ki jo je leta 1774 cesarica Marija Terezija s posebnim zakonom »Splošni šolski red« utemeljila kot državno ustanovo. Uvedeno je bilo obvezno obiskovanje pouka za otroke od 6. do 12. leta starosti v treh vrstah javnih nemških šol: enorazredne trivialke na podeželju, trirazredne glavne šole v večjih

mestih in trgih ter štirirazredne normalke v glavnih deželnih mestih. V naslednjih desetletjih se je pričela postopoma širiti mreža javnih šol z vedno večjim številom strokovno usposobljenih učiteljev. V času ilirskih provinc (1809–1813) se je okrepiło tudi uvajanje slovenščine v šolski učni program. Šolska zakonodaja, ki se je pogosto spreminjala, se je poskušala prilagajati gospodarskim in političnim trendom v družbi ter seveda znanstvenemu napredku. Leta 1869 je bila z osnovnošolskim zakonom uvedena enotna osnovna šola, ki je trajala 8 let. Uvedena sta bila tudi dva tipa ljudskih šol: občna ljudska šola in meščanska šola. Trajale so tri leta, učenci so dobili strokovno izobrazbo obrtne, trgovske in kmetijske smeri. Učenci s končano meščansko šolo so že imeli poklicno izobrazbo. Takšna šolska zakonodaja se je obdržala do leta 1929, ko je bila po takratnem jugoslovanskem zakonu osemletna ljudska šola razdeljena na nižjo in višjo stopnjo. Obvezno osnovno izobraževanje se je bistveno spremenilo po letu 1945. Najprej je bila odpravljena meščanska šola in šolska obveznost skrčena na 7 let: učenci so obiskovali 4 razrede enotne osnovne šole in nato 3 razrede višje osnovne šole ali nižjo gimnazijo. Leta 1958 je bila uvedena obvezna osemletna osnovna šola, leta 1996 pa je bil sprejet zakon o devetletnem programu osnovnega šolstva, ki se je pričel eksperimentalno uvajati po letu 1999.

O zgodovini šolstva na območju naše občine v tem prispevku nisem podal nobenih podatkov, ker smatram, da je bolje počakati na izid zbornika, za katerega mislim, da bo vseboval dovolj vsebin in podatkov ter morda v nekaterih vzbudil nostalgčne spomine, druge pa seznanil, kako so šole doživljali in preživljali njihovi dedki, babice, starši ...

Marjan KOS,  
Koroški pokrajinski muzej



## OSNOVNA ŠOLA IN VRTEC PRI OŠ MUTA PRAZNUJETA

Za začetke slovenske osnovne šole na Muti štejemo leto 1900, ko je Društvo sv. Cirila in Metoda odkupilo krajevno grajsko stavbo in aprila v njej odprlo slovensko dekleško enorazredno šolo. V letu 2020 tako praznujemo 120-letnico slovenskega osnovnega šolstva na Muti. Isto društvo – Društvo sv. Cirila in Metoda – je leta 1929 uredilo prostore za otroški vrtec v Kosovi hiši, ki pa je pričel obratovati februarja leta 1930. Vrtec je od osnovne šole mlajši 30 let in letos praznuje 90-letnico svojega delovanja.

V letih od začetkov vrtca in šole se je zgodilo marsikaj. Pomembne dogodke in prelomnice od začetkov do danes bomo zapisali v zborniku o zgodovini predšolske in osnovnošolske vzgoje na Muti. Slavnostno prireditev ob jubileju smo načrtovali v okviru občinskega praznika Občine Muta v mesecu juniju, a smo jo morali zaradi prepovedi množičnih prireditev prestaviti na jesen.

V tem prispevku bi vam rada predstavila nekaj pomembnih aktivnosti, ki so močno vplivale na uspešno razvojno naravnost naše šole. Osnovna šola Muta je prepoznavna v širšem slovenskem prostoru, saj učitelji in vzgojiteljice prenašamo svoja znanja in izkušnje kolegom po vsej Sloveniji.

Na Osnovno šolo Muta sem prišla maja 2005, sredi gradnje prizidka k osnovni šoli za potrebe devetletnega šolanja. Zaradi gradnje prizidka smo šolsko leto končali predčasno in smo zato morali pouk nadoknaditi ob sobotah. Da je to »moja« šola, sem začutila že kar na začetku. Ravno prav velika matična šola in takrat tri enote (OŠPP, podružnica na Pernicah in vrtec) so mi pomenili izziv v povezovanju v skupnost, ki naj bi vzgajala in izobraževala učence na najboljši možen način.

Z nekaterimi projekti (Krpan, Zlati sonček, Eko šola, sodelovanje s šolo v Arnfelsu ...) smo nadaljevali, že naslednje šolsko leto pa smo z vključitvijo v projekt Fleksibilnega predmetnika postali ena izmed štirih šol na Koroškem, kjer se je projekt izvajal dve leti. Preizkušali smo model drugačne organizacije pouka in prešli s 45-minutnih šolskih ur na tako imenovane »blok« ure, ki so omogočale večjo aktivnost učencev pri pouku. Pri pouku smo začeli načrtno razvijati veščine, ki jih učenci potrebujejo v življenju (sodelovalno učenje, timsko delo, odgovornost ...). Po zaključku projekta smo postali mentorska šola osnovnim šolam na Koroškem. Model fleksibilnega predmetnika nadgrajujemo z medpredmetnimi povezavami, medsebojnimi hospitacijami in z elementi formativnega spremljanja pouka. Vse naštetu nam kaže pravo usmeritev v kvaliteto pouka.

Izobraževanje in učenje sta eni izmed prioritet v mojem življenju in tudi pri profesionalnem delu jima dajem prednost. Šolski prostor razumem kot eno veliko učilnico, v kateri se vloge učencev in učiteljev menjavajo. Ravno zaradi tega smo v zadnjih petnajstih letih na naši šoli organizirali zelo veliko izobraževanj, predavanj in delavnic za naše strokovne delavce v šoli in vrtcu ter tudi za starše. Ker pa kot učiteljica zelo rada znanje tudi delim, sem velikokrat organizirala izobraževanja tudi za učitelje drugih koroških osnovnih šol. Nekaj takih zelo odmevnih realiziranih izobraževanj je bilo: Sodelovanje do kakovosti, Zdrav življenjski slog, Izobraževanja za delo z otroki s posebnimi potrebami, Dvig socialnega in kulturnega kapitala v lokalnih skupnostih, Razvijajmo medkulturnost kot

novi obliko sobivanja ... Zapisana izobraževanja so bila znotraj projektov, za katere smo kot nosilci projektov lahko zaposlili tudi določen procent strokovnega delavca v času trajanja projekta. Ob vsem tem pa smo postali in smo še vedno tudi študijsko središče za učiteljice prvega in drugega triletja. Poleg izobraževanj so nastali tudi strokovni zapisi, objavljeni članki, pri katerih so poleg mene sodelovali tudi moji sodelavci.

V zadnjem desetletju smo pridobili nazive, ki jih moramo potrjevati z različnimi dejavnostmi poleg pouka. Ti nazivi so Zdrava šola, Kulturna šola in Fit šola. Naziv Zdrava šola nam prinaša veliko vsebin za učence, učitelje in starše, ki krepijo zdrav življenjski slog. Vsebine zajemajo zdravo prehrano, gibanje in zdrave medsebojne odnose, kar je osnova za zdravje našega telesa in duha. V okviru naziva Kulturna šola pa smo zelo aktivni na naslednjih področjih: zborovsko petje, šolski ansambli, plesne skupine, dramske aktivnosti. Lansko šolsko leto smo izvedli prvi muzikal z naslovom Čarovnija. Čarovnijo smo izvajali tudi za učence drugih osnovnih šol, predstavili pa smo jo tudi v okviru lanskega občinskega praznika naše občine. Dobra kulturna zgodba pa so naše čajanke ob knjigah, ki jih pripravljamo skupaj s Knjižnico Radlje ob Dravi za učence drugega in tretjega triletja.

Razpis Vsaka vas ima svoj glas je naša dejavnost, preko katere ohranjamo raznolikost narečij slovenskega jezika. Pokrovitelj tega razpisa in prireditve je gospod predsednik Borut Pahor. Skupaj z Milanom Kamnikom smo leta 2016 dvakrat nastopili v Predsedniški palači v Ljubljani. Ob tej priložnosti smo tja povabili tudi župana in predstavnike društev v občini Muta, s katerimi največ sodelujemo. Med kulturne dejavnosti pa spada tudi vsakoletna številka Letopisa, v katero zapišemo vse pomembne dogodke v preteklem šolskem letu.

Naziv Fit šola tako kot oba prejšnja naziva povezuje matično šolo, vrtec in oddelke osnovne šole s prilagojenim programom. Fit vsebine smo v pedagoški proces začeli uvajati leta 2013 in tudi na tem področju smo postali ena izmed vodilnih šol znotraj projekta, saj tudi tu svoja znanja in izkušnje delimo z drugimi osnovnimi šolami iz vse Slovenije.

Povezovanje z okoljem in društvu z Mute tkemo v dejavnostih, ki jih vsako leto izvajamo na Pernicah. Ko smo podružnično šolo leta 2006 zaprli za pouk, je bila moja velika želja, da bi se na Pernice učenci vračali vsako šolsko leto. To nam je uspelo in nekaj zanimivih vsebin pouka vsako leto izpeljemo tam. Na Pernicah se nam zadnja tri leta pridružujejo tudi učenci iz Arnfelsa, s katerimi sodelujemo že zelo dolgo. Oblike sodelovanja so se od jezikovne šole na Krku spremenile v druženje na Muti in v Arnfelsu. Poleg učencev osnovne šole pa smo v sodelovanje vključili tudi

učence oddelkov osnovne šole s prilagojenim programom. Naše mednarodno sodelovanje pa poteka, poleg Arnfelsa, še z vrtcem v Dobrli vasi in z osnovno šolo iz Globasnice. Smo prvi vrtec na Koroškem, ki ima v tem šolskem letu zamenjavo vzgojiteljic med vrtcema, in sicer naša vzgojiteljica izvaja svojo delovno obveznost v vrtcu v Dobrli vasi, njihova pa v našem vrtcu na Spodnji Muti. V mesecu februarju pa smo dobili tudi jezikovno asistentko za nemški jezik v šoli. Učiteljica iz Globasnice je zaradi epidemije predčasno zaključila delo na naši šoli, sem se pa s predstojnico zavoda za šolstvo naše enote dogovorila, da v septembru ta učiteljica nadaljuje z delom na naši šoli.

Od večjih projektov pa moram omeniti še projekte, ki se izvajajo, in sicer Objem (vrtec), Formativno spremljanje (oddelki osnovne šole s prilagojenim programom) in Inovativna pedagogika 1:1 (matična šola).

Lansko šolsko leto smo na tekmovanjih dosegli izjemne rezultate, saj smo osvojili kar pet najvišjih, zlatih priznanj na matični šoli in eno zlato priznanje na enoti s prilagojenim programom. Poleg tega pa se je z zlatim priznanjem pozlatil tudi naš mladinski pevski zbor.

V šolskem letu, ki ga počasi zaključujemo, pa je največja posebnost pouk, ki smo ga morali tako rekoč »čez noč« prestaviti iz šolskih učilnic na daljavo, na splet. Zelo velikega izziva smo se s sodelavci lotili premišljeno, z malimi koraki, povezanostjo in veliko mero pedagoških znanj in izkušenj. Kljub socialni izolaciji smo se redno, vsak teden, sestajali na naših skupnih sestankih učiteljskega zbora, kjer smo skrbno načrtovali in sproti vrednotili pouk preko različnih komunikacijskih kanalov. Predebatirali pa smo tudi usmeritve, ki so z Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport prihajale prepozno in prepočasi. Vsi učenci, učitelji in starši smo se v tem času zelo veliko naučili. Našo komunikacijo smo poskušali graditi na vrednotah, kot so spoštovanje, poslušanje drug drugega in reševanje nastalih težav. Učencem in učiteljem smo posojali šolske tablice in računalnike, dva prenosna računalnika pa nam je za družini z več otroki uspelo dobiti kot donacijo Fundacije Rok.

Kljub temu da smo ostali doma, pa nam je uspelo preko različnih socialnih omrežij obdržati tudi stik z domom Hmelina v Radljah, kamor hodijo naši učenci v okviru projekta Razveselimo starejše.

## VRTEC PRI OSNOVNI ŠOLI MUTA PRAZNUJE 90 LET

Pred skoraj 10 leti sem pričela svojo službo v Vrtcu pri Osnovni šoli Muta. Takrat je bilo praznovanje 80. obletnice ravno že mimo, a sem si z veseljem pogledala posnetek čudovite prireditve ob tem pomembnem prazniku. Sedaj pa je pred vrati že naslednje praznovanje.

Na Muti se je predšolska vzgoja oz. varstvo predšolskih otrok pričelo davnega šolskega leta 1929/1930. V šolski kroniki Državne osnovne šole Muta lahko na strani 23 preberemo, da je pristojnim s pomočjo Ciril-Methodove družbe uspelo urediti prostore za otroški vrtec, ki pa v letu 1929 še ni pričel obratovati. To se je zgodilo 8. februarja leta 1930, ko je bila za prvo otroško vrtnarico na Muti

Na koncu članka bi se rada zahvalila:

Vam, spoštovani starši, ki ste bili v času izrednih razmer vez med učenci in učitelji. Brez vas pouka na daljavo ne bi mogli izvajati tako dobro, kot smo ga.

Vam, spoštovani sodelavci, ki ste se morali učiti novih veščin uporabe spleta po hitrem postopku, da bi delo učencem in staršem doma čim bolj olajšali.

In tudi Vam, dragi učenci, da ste se šolskega dela lotili odgovorno in da ste nam od prvega dneva pouka na daljavo sporočali, da nas zelo pogrešate in da komaj čakate, da se vrnete v šolo.

Z dobrim sodelovanjem in dobrimi medsebojnimi odnosi bomo pisali uspešno zgodbo Osnovne šole Muta tudi v prihodnje.

**Ravnateljica Anita AMBROŽ, prof.**

### »ŠOLSKO« PRAZNOVANJE

Vsak od starejših kdaj spomin budi  
na pretekla leta, na šolske klopi;  
lahko minejo dnevi, meseci leta,  
a v mojih melodijah iz spominov šola bo zapeta.

Naša šola tako letos 120 let praznuje,  
mnogo generacij jo že obiskuje;  
od njenega začetka vse se je spremenilo,  
poučevanje novo obliko je dobilo.

Kmalu zvezke bodo zamenjale tablice,  
ki shranjevali jih bodo v omarice;  
verjamem, da šola naša bo ostala  
in najmanj 100 let še ne bo slovesa od nas jemala.

**Patricija PREGĻAV, 8. b**

imenovana gospodična Elizabeta Špes iz Maribora. Vrtec je dnevno obiskovalo okoli 30 otrok, prostori pa so bili v hiši Kosove vdove. Leta 1935 se je vrtec preselil na Spodnjo Muto (današnji godbeni dom), nato pa leta 1941 spet na Zgornjo Muto na Gortinsko cesto 3 (hiša nasproti vrtca). Takrat je dobil vrtec novo opremo, delo pa je potekalo v nemškem jeziku. Predšolska vzgoja se je izvajala na različne načine in v različnih prostorih.

Zaradi naraščajočega števila otrok, ki so obiskovali vrtec, je bil leta 1972 zgrajen montažni vrtec (današnja zgradba), ki je imel štiri igralnice. Vse so bile že kmalu zasedene. Kasneje se je odprl še dodatni oddelek v prostorih bivše sejne sobe občinskega poslopja



# IZ DELA JAVNIH ZAVODOV



Vrtec leta 1997

Kienhofen. Leta 1982 pa se je odprl še en oddelek v bloku na Kovaški 8, kjer sta trenutno oblikovana dva manjša oddelka otrok.

Skozi čas se je spreminjala tudi zunanja podoba vrtca in njegove okolice. Vrtec se je leta 1964 priključil kosovni šoli. Zaradi graditve prizidka k osnovni šoli leta 2014 pa se je vrtec tudi fizično povezal s šolo (vezni hodnik). V času županovanja gospoda Draušbaherja je vrtec dobil novo pohištvo in sanitarije, odprl se je jaslični oddelek ter prenovilo igrišče. Zunanjo prenavo pa je zgradba dobila leta 2011, ko je bila izvedena energetska sanacija (zamenjava oken, fasade, na streho vrtca je bila nameščena fotovoltaika). Tako je vrtec na zunaj dobil novo podobo, ki pa žal dobro skriva notranjost, potrebno temeljite obnove (tla, kanalizacija, puščanje strehe).



Igrišče vrtca nekoč

Skozi leta je naraščalo število oddelkov, ki se je leta 2018/2019 povzpelo na 8 (4 oddelki v matičnem vrtcu, 2 na Spodnji Muti in 2 v šoli). Tako je šola ostala brez dveh zelo pomembnih učilnic. Zaradi povečanega števila otrok in dotrajane stavbe vrtca že nekaj let opozarjamo vodstvo lokalne skupnosti na nujnost pridobitve novih prostorov za izvajanje predšolske vzgoje v občini Muta. V zadnjih letih se je sicer pripravilo nekaj predlogov za morebitno obnovo ali novogradnjo, a do realizacije še ni prišlo. To je resnično največja želja, ki si jo ob rojstnem dnevu želimo otroci in delavke vrtca.

Vizija našega vrtca je »Skupaj lažje rastemo« in k temu stremimo vsi, ki smo kakorkoli povezani z delom in življenjem v vrtcu. Trudimo se, da se otroci dobro počutijo, pridobijo čim več prijetnih izkušenj ter optimalno napredujejo. Zato smo si zastavili več prednostnih nalog, ki podpirajo različna področja. Poleg skrbi za dobro počutje tako otrok kot tudi zaposlenih in staršev dajemo velik poudarek navajanju otrok na samostojnost. Otroci imajo radi izzive, ob uspehih osebno rastejo in pridobivajo izkušnje, da nekaj zmorejo in dosežejo. Na prvo mesto dajemo tudi skrb za zdravje in gibanje (projekta Zdravje v vrtcu in Fit4Kid). Poleg tega se veliko dejavnosti vrsti na temo razvijanja govora, besednega zaklada in knjižnične vzgoje (projekt OBJEM) ter varnosti v prometu (Pasavček).



Vrtec Muta leta 2019

Veliko dejavnosti teče v sodelovanju z osnovno šolo (obiski telovadnice, glasbena deželca, učenje angleščine) in društvi v domačem okolju. Vsako leto sodelujemo z gasilci, policijo, povabimo dedke in babice ter druge prijatelje. Letos smo še posebej ponosni na mednarodno sodelovanje z vrtcem Mavrica iz Dobrle vasi v Avstriji, saj je enkrat tedensko naš vrtec obiskala vzgojiteljica iz Avstrije, naša vzgojiteljica pa tamkajšnje otroke. Žal zaradi epidemije obiskov ne bo toliko, kot bi si jih želeli.

Ponosna sem, da sem lahko del tako pomembnega dogodka, kot je praznovanje 90. rojstnega dne. Ponosna sem, da lahko delam s čudovitimi in strokovno usposobljenimi sodelavkami, ki so dobre timske delavke, odprte in pripravljene pomagati. Ponosna sem, da imam podporo v vodstvu šole, ki vrtec postavlja v enakopraven položaj s šolo in šolo s prilagojenim programom. Ponosna sem, da nam starši v tolikšnem številu zaupajo svoje otroke in da lokalna skupnost skrbi za mlade družine. Ponosna sem, da se skupaj trudimo pripraviti najboljše pogoje za vzgojo in izobraževanje predšolskih otrok v občini Muta.

In verjamem, da bomo kmalu vsi skupaj živeli pod eno streho v novem, praeljčnem vrtcu na Muti.

mag. Helena BOH

## MEDNARODNI PROJEKT FIT V VRTCU

V vrtcu Muta se zavedamo pomena gibanja v predšolskem obdobju. K projektu Fit smo pristopili leta 2013. Mednarodni projekt Fit Slovenija »Svet gibanja, svet veselja, svet zdravja« je projekt gibalne športne aktivnosti za zdravje otrok in mladostnikov. Temelj Fit pedagogike je razvijati in ustvarjati učenje skozi telesno dejavnost in gibanje skozi igro. Pridobljena znanja iz izobraževanja učinkovito vnašamo v naš vrtec. V vrtcu izvajamo naslednje dejavnosti: Fit aktivne metode, Fit hitre stimulacije, Fit hidracijo, aktivne sprehode, vadbene ure v telovadnici, gibalne minute, jutranjo vadbo, aktivno igrišče. Fit aktivno igrišče izvajamo enkrat mesečno na igrišču pred vrtcem, kjer sodelujejo vse skupine vrtca. Otroci se pri iskanju rešitve izziva učijo, razmišljajo in ob gibanju rastejo v ustvarjalne, zadovoljne, sposobnejše, čustveno zrelejše osebe. Skupaj s koordinatorico projekta na šoli, medgeneracijskim povezovanjem otrok, starih od 6 do 7 let in od 2 do 3 leta, smo v preteklem letu izvedli, pripravili, uredili Fit čutno pot in jo predstavili na Mednarodni konferenci v Portorožu. Otroke želimo usmeriti v aktivno preživetje prostega časa z gibalnimi aktivnostmi tako v vrtcu kot v domačem okolju.

**Maja JERČIČ, mag. prof. predšolske vzgoje**



## PROJEKT OBJEM V VRTCU MUTA

Namen projekta OBJEM je spodbujanje govornega razvoja in porajajoče se bralne pismenosti otrok. Prednostna naloga letošnjega šolskega leta je bila razvoj besedišča otrok. Otrokom smo ponudili številne dejavnosti, skozi katere smo spodbujali razvoj besedišča, njihovo govorno izražanje, zaznavanje posameznih glasov (npr. prvi ali zadnji), števila zlogov ter iskanje in določanje rim, zaznavanje razlik med dvema besedama. Vse igre in dejavnosti smo izvajali na prijeten in zabaven način ter s pomočjo veliko različnih didaktičnih materialov, ki otroke pritegnejo. Trudili smo se ustvariti bogato okolje, ki spodbuja govorno-jezikovni razvoj otrok na vseh ravneh.

**Maja MOŠKON, dipl. vzgojiteljica**

V letošnjem šolskem letu je bila prednostna naloga projekta OBJEM razvoj besedišča otrok. Tekom leta smo v prvem starostnem obdobju z otroškimi slikanicami doživljali in poustvarjali literarno besedilo – pravljico, se o njej pogovarjali in izražali glede na otrokovo starost in razvitost jezikovnih zmožnosti. S pomočjo otroških »bibarij« smo vzpostavljali pozitivne interakcije z otroki ter jim omogočali verbalno in neverbalno komunikacijo. Bibarija vključuje vse tisto, kar otrok potrebuje: bližino, telesni in očesni stik, smeh, zvočnost in ritem, zato so del našega vsakdana.

**Tamara HUSIĆ, dipl. vzgojiteljica**

# IZ DELA JAVNIH ZAVODOV

## GREMO PEŠ! S KOKOŠKO ROZI!

Na OŠ Muta smo se na začetku šolskega leta 2019/2020 vključili v projekt *Trajnostna mobilnost v šolah in vrtcih GREMO PEŠ! S kokoško ROZI!*

Z aktivnostjo *Gremo peš s kokoško Rozi* želimo doseči naslednje cilje:

- prispevati k boljši ozaveščenosti otrok, staršev in učiteljev o pomenu trajnostne mobilnosti;
- povečati prihode otrok v šolo na trajnostni način za 7 % glede na izhodiščno vrednost;
- spodbuditi gibanje otrok in s tem krepiti njihovo zdravje;
- spodbujati prometno varnost vseh udeležencev prometa;
- zmanjšati motorizirani promet v okolici šol;
- povečati delež potovanj na način trajnostne mobilnosti;
- prispevati k zmanjšanju izpustov CO<sub>2</sub> v okolje.

Prva večja aktivnost je bil Evropski teden mobilnosti. Slogan tedna mobilnosti je bil: »Gremo peš!«, kar seveda ne izključuje promocije ostalih trajnostnih mobilnih rešitev. Namen vseh dogodkov in akcij v tednu mobilnosti je bil ozaveščanje ljudi in predvsem »prevzganjanje« sodobnih misli in vezanosti na pretirano uporabo avtomobila. Ljudje morajo prepoznati prednosti, ki jih prinašajo zdrave živiljenjske navade – tako zase kot za okolje.

V tej aktivnosti so sodelovali vsi učenci, tako da so se zjutraj pridružili učiteljem spremljevalcem in se v šolo podali peš ali s kombiniranim potovanjem (avto-peš, kombi-peš). Z aktivnostjo učencev smo bili zelo zadovoljni. Projekt bomo nadaljevali še naslednje šolsko leto, saj se zavedamo, da s tem spodbujamo, krepimo učencevo zdravje in povečujemo prometno varnost.

**Jelka FURMAN,**  
koordinatorka projekta



ETM – prvi razred



Na poti do šole

### KOKOŠKA ROZI

*Ko se zjutraj zbudim,  
se oblečem in odhitim,  
da pouk ne zamudim.  
Pogledam levo in na desno  
in korakam že čez cesto  
pa po klancu gor,  
skupaj s kokoško Rozi,  
da me avto ne povози.*

**Taja ŠTRASER, 4. a**

## TRAJNOSTNA MOBILNOST V ŠOLAH IN VRTCIIH

V tednu med 16. in 22. 9. je potekal Evropski teden mobilnosti pod sloganom »Gremo peš s kokoško Rozi«. Del tega smo bili tudi učenci OŠ Muta, ki smo od ponedeljka do petka hodili v šolo peš, s kolesi ali skiroji. Zjutraj smo se zbrali na treh točkah, in sicer na igrišču na Gortini, pri OŠ Muta ter pri Marketu na Sp. Muti ter se v spremstvu učiteljev podali proti šoli. Vsak dan smo za nagrado dobili tudi

kartice, s katerimi bomo lahko pri razrednih urah igrali družabne igre, izpolnjevali pa smo tudi razredni plakat o prihodih v šolo.

Teden mobilnosti smo v petek zaključili s športnim dnevom. Najprej smo se odpravili na krajši pohod, nato pa smo se razdelili v tri skupine in se podali na svoje aktivnosti. Lahko smo kolesarili, se vozili s skirojem, rolerji ali igrali tenis. Prepričani smo, da

je teden mobilnosti marsikomu ostal v lepem spominu in se bo še kdaj z veseljem podal peš proti šoli ter s tem pripomogel k reševanju našega planeta.

**Šolski novinar Tilen ŠTIFTER, 8. a**



## ŠOLANJE NA DALJAVO

### ŠOLANJE NA DALJAVO S PRVOŠOLCI

13. marec je bil dan, ko smo bili vsi učitelji in otroci v Sloveniji postavljeni pred dejstvo, da se bodo šole do nadaljnjega zaprle. Takrat si niti v sanjah nismo predstavljali, kako bo to sploh lahko potekalo. Sama sem se ubadala z mislijo in strahom, kako bo to mogoče, saj prvošolci še niso usposobljeni za delo z računalnikom. Pred epidemijo smo se učitelji in starši bali, da bi bili naši učenci preveč pred zasloni, tablicami in telefoni, potem pa nas je nastala situacija v to prisilila. Padli smo v neznano morje in priplavati je bilo potrebno na površje. Seveda pri mojih prvošolcih brez njihovih staršev nikakor ne bi šlo. Njihov odziv me je poziciono presenetil in prav njim gre velika zahvala. Naše delo poteka tako, da pošljem gradivo, starši pa otrokom preberejo navodila in tako rešujejo naloge, izdelujejo različne izdelke (slike, lutke ...), pripravijo koncert ali celo lutkovno igrice. Starši naloge fotografirajo ali posnamejo ter mi pošljejo otrokove izdelke. V zabavne igre, telovadbo, naravoslovne dneve pa se vključujejo tudi ostali družinski člani in čudovito je videti nasmejane in vesele obraze na fotografijah. V teh tednih dela na daljavo smo imeli naravoslovni dan o merjenju. Prvošolci že marsikaj vedo o merjenju in to so v četrtek, 2. aprila, tudi dokazali. Najprej so v računalniški igrici spoznali, kaj vse lahko merimo, nato pa je sledilo konkretno preizkušanje: merjenje



Naravoslovni dan prvošolcev

dolžine s koraki, vroicami, tehtanje in težkanje ter preliovanje. Po fotografijah sodeč so mali nadobudneži zelo uživali, odziv staršev pa je bil prav tako pozitiven. Prav zaradi njihove pomoči smo uspešno izvedli naravoslovni dan. Povedali so mi, da so poleg otrok marsikaj ponovili in se tudi kaj novega naučili. Najbolj pa so se pozabavali, ko so morali otroci določene mere najprej oceniti. Pri tem pa so otroci brez meja.

Kaj pa menijo moji prvošolci o delu na daljavo? To so mi zaupali na eni od naših videokonferenc, ki jih imamo pri učenju na daljavo.

»Ni fajn doma, boljše je v šoli. To pa zaradi navodil. Starši imajo še drugo

delo, pa morajo nam brati navodila, ker ne moremo sami.« **GAJA**

»V šoli je veliko boljše, ker vidiš prijatelje. Doma razlagajo starši, v šoli pa razlaga učiteljica.« **LINA**

»Pogrešam sošolce in šah.« **LUKA**

»Zelo pogrešam Gašperja.« **ANEJ**

Dragi otroci in starši, hvala, da ste mi polepšali vsak dan v izolaciji z vašimi prikupnimi fotografijami. Veselim se ponovnega snidenja v šolskih klopeh, čeprav se zavedam, da bo kar precej drugače, kot je to bilo pred epidemijo.

**Razredničarka Danijela PLANINŠIČ**

### DELO DOMA

Moje delo na daljavo je bilo na začetku zelo težko. Zdaj sem spoznal tudi računalnik in Teams program.

Šola doma ni nič zabavna.  
Ja, kako to izgleda?  
Verjemite, prava zmeda!  
Želim si, da se konča  
to šolanje doma.  
Tudi mama bo vesela,  
ker drugače bo znorela.  
Jaz si želim,  
da prijatelje nazaj dobim.

**Jan BREZNIK, 2. b**

### MOJI OBČUTKI

V »korona« času mi je malo všeč doma in malo ne. Pri nalogah pogrešam razlago za novo snov, saj mi mamica ne zna razložiti snovi, kot bi mi jo razložila učiteljica. Doma se ne smem družiti s prijateljicami. Všeč mi je pa, da ko naredim nalogo, se grem lahko ven igrat. Zjutraj lahko bolj dolgo spim, mamica pa mi skuha hrano, ki jo imam jaz rada. **KOMAJ ČAKAM VRNITEV V ŠOLO.**

**Neli KORAT, 2. b**

Učenje doma ni isto kot v šoli. Učenje doma je bolj naporno. Doma mi pomaga mama. V šoli mi učiteljica vse pove in razloži, da jo jaz razumem. Saj mi mama tudi in se trudi. Pogrešam učiteljico in svoje prijatelje. Naloge pišem vsak dan in jih na srečo znam rešiti. Naloge so mi všeč in niso težke. Najbolj mi je všeč slovenščina. Rada imam tudi matematiko in likovno umetnost, ker rada ustvarjam in rišem. Težko mi je, ker ne vidim svojih prijateljev in učiteljice. Veselim se učenja v šoli in druženja s prijatelji. Upam, da čimprej.

**Loti ZALOŽNIK, 2. b**

Vsak dan začnemo s predavanjem v živo. Nato dobimo naloge, ki jih moramo opraviti in naložiti v spletno učilnico. V času karantene pogrešam svoje sošolce in prijatelje. Všeč pa mi je, da mi ni treba vstajati tako zgodaj. Prav tako si lahko vzamem odmor takrat, ko ga potrebujem. Delo in vrstni red snovi si lahko izberem sam. Dobro se mi zdi tudi, da lahko snov poslušam večkrat, saj dobimo posneto razlago.

**Andrej OŠLAK, 6. a**

Delo na daljavo mi je všeč, a že pogrešam svoje sošolce. Upam, da se bomo lahko čim prej vrnili v šolo. Pred veliko nočjo smo imeli športni dan, ki smo ga prav tako izvedli na daljavo. Bil mi je všeč. S svojo družino sem šla na dolg sprehod, nato sem z očetom igrala košarko. Pomagala sem pri hišnih opravilih. Hišo smo okrasili z velikonočnimi okraski. Nahranila sem svojega hrčka, želvo in ribe. Hrčku sem zamenjala žagovino. Nato sem igrala še badminton.

**Mineja VERHNJAK, 6. a**

# IZ DELA JAVNIH ZAVODOV

Delo na daljavo mi je všeč, vendar že malo pogrešam sošolce. Pohvalil bi učitelje, ki vse naredijo zelo dobro. Rad delam na daljavo, ker mi je takšno delo z računalniki zelo všeč. Všeč pa mi je tudi, ko se srečamo na videokonferenci. Tako bi lahko delal vedno. Takšno delo mi je skoraj bolj všeč pouk v šoli, saj rad vse hitro naredim in tako za pouk porabim manj časa kot pa v šoli. Edino, kar me moti, pa je to, da ne morem za odgovor takoj vprašati učitelja, v šoli pa sem to lahko storil. Pozitivno je tudi to, da ni toliko ocenjevanja.

**Aleks Maj JAVORNIK, 6. a**

Na začetku epidemije sem se počutila v redu in nič nas ni omejevalo, sedaj pa smo imeli omejitve gibanja, povsod moraš imeti zaščitno masko in je malce nelagodno. Pouk imamo na daljavo, zdi se mi kar v redu, včasih se vidimo prek videokonferenc, rešujemo spletne kvize ... Najbolj všeč mi je, da se lahko vidimo in da nam lahko učitelji še dodatno razložijo snov in da so nam vedno na voljo. Pohvalila bi še, da se učitelji za nas potrudijo, nam dodatno razložijo snov in podobno, saj je enim to v veliko pomoč.

**Jasna PERUŠ, 6. b**

## TEHNIČNI DAN V ČETRTEM RAZREDU

V četrtem razredu smo v četrtek, 2. aprila 2020, izvedli tehnični dan na daljavo. Kljub bolezni, ki nas je zaprla v naše domove, so četrtošolci šolsko delo vzeli resno in odgovorno. Navodila, ki so jih dobili od učiteljice zgolj po elektronski pošti, so skrbno upoštevali in uspešno opravili naloge. Še posebej so uživali v praktičnem delu, kar dokazujejo tudi fotografije. Sami ali s pomočjo staršev so opravljali poskuse, v katerih so spoznavali, kdaj in zakaj zasveti žarnica. Največ veselja pa je bilo v kuhinji, kjer so po teoretičnem spoznavanju merskih enot utrdili znanje s tehtanjem sestavin za peko peciva. Fotografije in rezultati dela na daljavo so dokaz, da je v otrocih edina in najmočnejša motivacija radovednost, čudenje in želja po ustvarjanju.

**Razredničarka Milena REPNIK**

V četrtek, 2. 4. 2020, sem imela tehnični dan. Najprej sem rešila vse naloge, potem sva z mamo šli peč rolado. Z atijem sem naredila poskus z žarnico. Uspelo nama je, saj je žarnica zasvetila. Vse smo tudi fotografirali. Bilo je zelo zabavno, saj sem izvedela veliko novega. Všeč mi je bilo, da sem lahko veliko raziskovala. Zelo sem se zabavala.

**Julija PONGRAC, 4. b**



Tehtanje pri peki

tri palačinke pa sem zažgal. Uspelo nama je! To je važno. Na koncu sva z mami imela veliko za počistiti tako, da sem se prav utrudil.

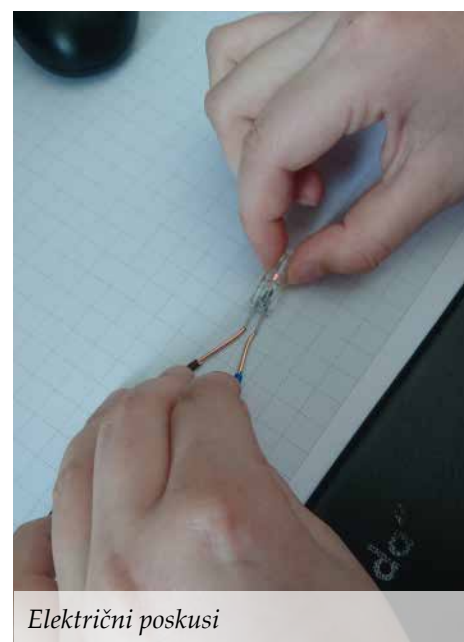
**Teo POHARNIK, 4. b**



Peka mafinov

Najprej sem delala naloge o elektriki. Najbolj všeč so mi bile naloge preko računalnika, ko sem sestavljala električni krog. Razveselila sem se, ko je žarnica zasvetila. Nato sem tehtala živila. Moja najljubša dejavnost je bila peka dobrot, saj je to moj hobi. Spekla sem pecivo, ki se imenuje pasji smrčki. Zelo sem uživala.

**Emma HUDNIK, 4. b**



Električni poskusi

Zelo sem užival pri tehtanju različnih izdelkov. Najbolj vesel sem bil, ker mi je uspelo zelo dobro oceniti maso posameznega izdelka. Ker tudi sicer v kuhinji rad pomagam, sem se takoj lotil peke pirinega kruha. Testo sem zamesil popolnoma samostojno in ga tudi sam spekel v pečici. Vse dejavnosti so mi bile zelo všeč.

**Marko KRAJNC, 4. b**

Naloga je bila zanimiva, ker sva z mami pekla palačinke. Zraven sva se zelo nasmejala, ker sem jaz miksala in je vse letelo po zraku. Uspelo mi je speči osem palačink,

## DOM POSTAL JE ŠOLA

Na začetku leta vse je bilo normalno,  
v šolo smo šli kot običajno,  
a vsega lepega je enkrat konec,  
zdaj nikjer ne poje šolski zvonec.

Vsak učenec učiti se mora sam  
in gledati v računalniški ekran.  
Pouk poteka preko spleta,  
to je težava za tiste, ki nimajo dostopa do interneta.

Nekateri v tem času uživati znajo,  
pojejo, se gibajo, rišejo in instrumente igrajo;  
spet drugim je dolgčas,  
šolskih zvoncev želijo slišati glas.

Učitelji se trudijo močno,  
želijo nas ocenit, pa ne vedo, kako.  
Za nas učence delajo nadure,  
vsaj za tiste, ki ne razumejo snovi pretekle ure.

Vsi se zavedamo, da je težko,  
na začetku veliko težav je bilo.  
Upam, da korona čimprej izgine  
in pusti nam le spomine.

Patricija PREGNAV, 8. b



Najlepše je delo, ki ga opraviš sam

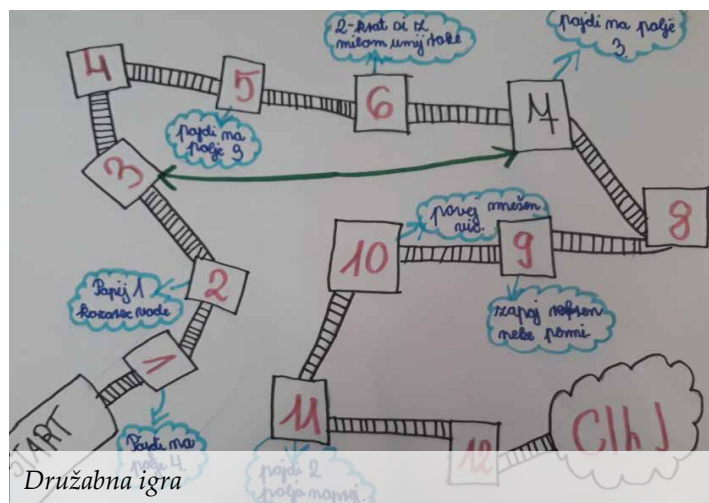
## ŠPORTNI DAN V ZNAMENJU VELIKE NOČI

V petek, 10. 4. 2020, se je za učence naše šole odvijal eden izmed športnih dni, tokrat malo drugačen. Velika noč je družinski praznik, zato je prav, da ga preživimo v krogu družine. Tako smo učitelji učence spodbujali, da se posvetijo svoji družini. Poleg gibalnih aktivnosti so barvali pirhe, pekli dobrote in pomagali pri gospodinjstvih opravilih (pospravljanje doma, okraševanje prostorov, urejanje okolice ...). Nekateri so izdelali velikonočne origamije in celo lastno družabno igro, ob kateri so preživeli prijeten večer. O tem, kako izvirni so bili, pričajo njihove fotografije.

Lucija TOPLER, razredničarka 7. b

Skupaj z družino smo pobarvali pirhe in se ob tem zabavali. Z bratom sem dvakrat šel na kolo, da bi se nadihala svežega zraka. Z družino smo si v živo ogledali križev pot ter molili. Z živoalmi smo uživali na soncu, igrali karte in jedli sladoled. Okrasili smo jedilno mizo ter vzbudili vzdušje. Že cel teden pomagam mami pri peki ter očiju pri delu v delaonici. Vem, da delam dobra dela ter upam, da jih delajo vsi.

Jan KORAT



Družabna igra



Velikonočni origami

## DELO NA DALJAVO – razmišljanje sedmošolcev

Karantena mi ni preveč všeč. Ne morem se družiti s svojimi najboljšimi prijateljicami in kar mi še posebej ni všeč, je to, da ne morem vsako nedeljo s svojimi bratranci in sestričnimi preživeti pri omi. Proje dni je bilo najtežje. Nalogo sem pisala zelo dolgo, vendar sem se morala sprijazniti. Sedaj vstanem malo prej in nalogo končam že v krajšem času. Upam, da bo to kmalu minilo in da bom čim prej lahko objela svoje prijateljice in sorodnike.

**Žana PUČKO**

Vse skupaj s tem virusom se je začelo že v drugi polovici decembra leta 2019. Nekateri države po svetu so podale različne ukrepe, da se virus ne bi širil. Seveda je veliko ljudi tudi umrlo. Lani v naši državi še ni bilo potrjenega koronavirusa, šele v drugi polovici marca leta 2020 se je virus potrdil tudi v Sloveniji. Vlada je začela postavljati precej stroge ukrepe, kot so zaprte šole, razkuževanje rok ter temeljito umivanje, nošenje zaščitnih mask, zaprti lokali in vse druge neživilske trgovine. Kljub vsem ukrepom se je virus še vedno širil, ampak bistveno manj.

Med epidemijo se učenci izobražujemo na domu. Vsak dan obdelamo novo učno snov in včasih rešujemo tudi zapletene naloge, ki jih moremo oddati v spletno učilnico, da lahko potem učitelji pogledajo in pripišejo napake oz. rešitve. Je razlika, če si v šoli in na domu. Npr. nimaš sošolcev, s katerimi se bi lahko pogovarjal in družil, doma pa imaš »nadomestek« – starše, bratca ali sestro. Če kakšne naloge ne znam ali ne razumem, povprašam učiteljico ali starše.

V tako imenovani karanteni smo že od 16. marca. Seveda smo tudi prvomajske praznike preživeli nekoliko drugače kot pretekla leta, saj nismo imeli kakšnih večjih zabav ali praznovanj. Težko je biti samo doma, nikamor ne moreš iti ... Kljub temu da so se meseca maja ukrepi sprostili, še ne pomeni, da je vse spet po starem; še vedno se moramo držati varnostne razdalje. Čeprav je včasih težko, bodimo strpni in bo vse tako, kot je bilo.

**Urška ČAS**

## MATEMATIKA MALO DRUGAČE

16. marca smo tudi na OŠ Muta začeli z izvajanjem pedagoškega procesa na daljavo. Tak način dela nam je vsem predstavljal velik izziv. Naši prvi koraki so bili težki in včasih malo nesigurni. Primerjali bi jih lahko s prvimi otroškimi koraki. Vsi smo se učili nečesa novega. Nečesa, česar pravzaprav sploh nismo poznali, a bi to zelo radi uspešno naredili. Naša največja želja je bila, da to naredimo brez hudih padcev. Preden se otrok postavi na noge in zares shodi, potrebuje kar nekaj pomoči in podpore. Tako je bilo tudi z nami. V veliko pomoč so nam bile izkušnje našega medpredmetnega sodelovanja, podporo smo nudili drug drugemu. Sodelovanje, vztrajnost in trdo delo so se obrestovali. Trdno smo se postavili na noge, naši koraki so vedno bolj zanesljivi in strumni. Čeprav ni lahko, zmoremo.

Delo na daljavo mi ni najbolj všeč, ker se ne morem družiti s sošolci. Tudi učitelje pogrešam. Bolj všeč bi mi bilo, če bi imeli manj pisanja in jemali snov ustno. Nasplošno mi je kar v redu. Všeč mi je, ko se z učitelji dobimo preko videokonference in z njimi obdelamo snov, kvizi so pa tudi super. Upam, da se bomo kmalu spet videli.

P. S.: Seveda je bilo pred koronavirusom vse lepše!

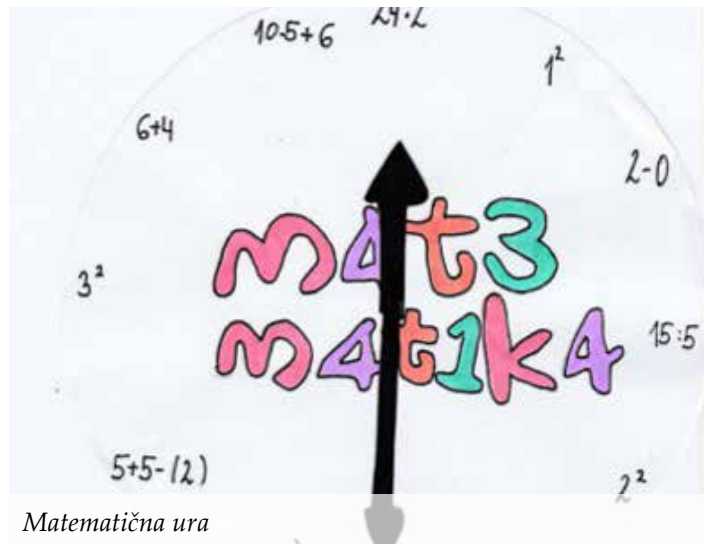
**Luka ŠTIH**

Na začetku epidemije sem bil zelo sproščen in nisem pogrešal prijateljev, sedaj pa zelo pogrešam druženje in izvenšolske aktivnosti. Na začetku smo imeli veliko dela z nalogami, odkar pa so se začele videokonference, smo dobivali manj nalog in prek kamere sem lahko videl sošolce. Najprej sem mislil, da mi delo na daljavo ne bo uspevalo, a sedaj sem se navadil in mi to več ne dela težav. Sedaj si želim, da bi se lahko vrnil v šolo, da nam bi lahko učiteljice in učitelji predavali učno snov v živo, saj bi tako lahko več odnesel od pouka. Zelo že pogrešam sošolce in običajni šolski dan z dopoldanski poukom, zato komaj čakam, da se bom lahko vrnil v šolske klopi.

**Tine ŠPEGELJ**

Prvih nekaj dni dela na daljavo mi je bilo težje, nato pa sem se zorganizirala. Vsako jutro lahko vstanem pozneje, se v miru najem, oblečem in pripravim za šolo. Na začetku sem imela še kar veliko dela (pisanje, veliko snovi), zdaj pa je vsega ravno prav. Naloge, ki smo jih morali opraviti, so bile lepo razložene, da sem jih lahko zlahka rešila. Snov za različne predmete pa ni tako težka, tako da z malo truda pri vseh predmetih snov razumem. Pouk je bil organiziran tako, da smo od začetka določene naloge opravili sami doma in jih oddali v spletno učilnico, kasneje je sledil še pouk preko videokonference. Takšen potek pouka mi je všeč. Menim, da se na tak način več naučiš. Slabost takega dela je, da pogrešaš sošolce in učitelje, druženje med odmori in po pouku.

**Uma PAVALEC**

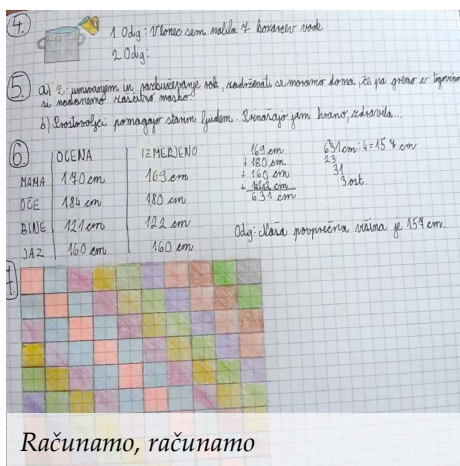


Matematična ura

V četrtek, 2. 4. 2020, smo za učence od 6. do 9. razreda na daljavo organizirali pester in zanimiv dan dejavnosti. Osrednja tema so bile merske enote in merjenje, vključili smo prvo pomoč in seveda trenutno življenjsko situacijo. Velik pomen smo namenili tudi gibanju. Gibanju doma in v naravi. Dan smo začeli z razgibalno vajo »Pozdrav soncu«. Sledilo je reševanje zanimivih nalog, s katerimi smo na različne načine vpletli matematiko v vsakdanje življenje. Ob upoštevanju vseh samozaščitnih ukrepov so učenci naloge izvajali tudi med sprehodom na svežem zraku. Matematične vsebine so se tako prepletale s praktičnim delom in z gibanjem. Učenci so bili nad takim delom navdušeni. Njihove povratne informacije potrjujejo, da so jim bile naloge zelo všeč, pri delu so uživali. K sodelovanju je marsikdo pritegnil tudi svoje starše. Združili smo prijetno s koristnim in se ob tem še veliko naučili. Največjo vrednost pa ima spoznanje, da matematika pravzaprav

ni tak bav bav. Spremlja nas na vsakem koraku, v povezavi z gibanjem je lahko prav zanimiva in čisto nič težka.

**Učiteljice Helena BREZOVNIK,  
Jakica MRAVLJAK in Nada JEZNIK**



Moj dan se je začel z vajo »Pozdrav soncu«. Bilo mi je zelo zanimivo in s temi vajami sem razgibala svoje telo ter se tako pripravila na današnji dan. Zelo so me razveselile vaje za odmor. Še posebej sem se zabavala pri kratki vaji za razmiganje možgančkov. Naloge za čuječnost sem odšla delat ven, na svež zrak. Med sprehajanjem sem pozorno poslušala zvoke narave. Bilo je čudovito. Ptičje petje, tih veter, šepetajoče veje, vse to me je spravilo v dobro voljo! Nekaj razgibalnih vaj sem naredila tudi zunaj. Med vsemi temi zanimivimi nalogami sem pridno reševala delovni list. Dan je bil noro čudovit in prav lepo je bilo »pomešati matematiko z gibanjem«.

**Ines GRACEJ, 9. a**

## TESTIRANJE ZA ŠPORTNO-VZGOJNI KARTON MALO DRUGAČE

V petek, 24. 4. 2020, je potekal športni dan na daljavo za učence in učenke od 1. do 9. razreda. Merjenje za športno-vzgojni karton, ki ga vsako leto izvajamo preko Slofita, je letos potekalo na daljavo.

Učenci so testiranje opravili preko programa v Google formsu, kjer je lahko učitelj dobil tudi povratne informacije testiranj od vseh učencev.

Testiranje je zajemalo:

1. Telesna višina
2. Telesna teža
3. Dvigovanje trupa
4. Premagovanje ovir nazaj
5. Dotikanje plošče z roko
6. Vesa v zgibi
7. Skok v daljino
8. Predklon na klopci
9. Tek na 60 m
10. Tek na 600 m

**Anja SREBOTNIK, učiteljica športa**



Priprava na testiranje s hojo in tekom



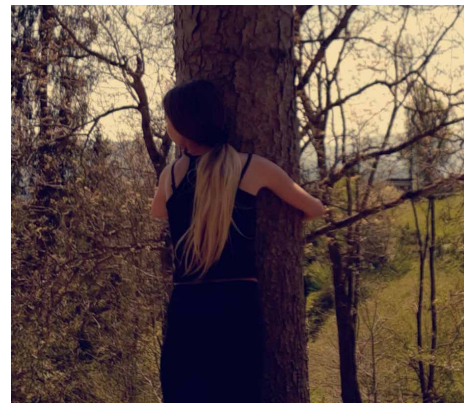
Dotikanje "plošče" z roko

# IZ DELA JAVNIH ZAVODOV

## AKTIVNOST V NARAVI

Moji občutki tega dne bodo kot vedno pozitivni. Ko ti sonce pokuka na okno, veš, da te čaka zunaj. Kot vsak dan sem mu tudi danes odšla »delat družbo«. Sonce pa me je v zameno napolnilo še z dodatno energijo. Dan se je začel, ko je sonce pokukalo skozi moje okno. Tokrat ni bila budilka kriva, da sem vstala. Seveda so me dopoldne čakale šolske obveznosti, zato pa sem preostalo popoldne namenila sebi zanimivim stvarem. To so vožnja s kolesom, sprehod s psom ali, preprosto, sedenje na travi in pogled v modrikasto nebo. V tem dnevu sem ustregla vsem svojim željam. Seveda pa nisem pozabila na glavno nalogo. Objem drevesa. Občutek bi težko opisala, lahko pa povem samo, da sem v objemu drevesa popolnoma zacvetela. V tišino so se mi prikradli zvoki ptičjega petja, šumenje listov ter tih, a hiter veter. Beseda, ki lahko to dogajanje opiše je: ČUDOVITO.

Ines GRACEJ, 9. a



Prenašanje pozitive energije – objem drevesa

## 25. JUNIJ – DAN DRŽAVNOSTI

### NAŠA DOMOVINA

#### GORE, HRIBI, STUDENCI IN DREVESA

Spet minil je dan,  
le kaj me čaka jutri?  
Upam, da ne dan zaspan.

Zjutraj me prebudi jutranja ptica,  
Korošci bi rekli,  
da je »zuna res hica«.  
Ven sem stopila,  
da bi se ptičici zahvalila  
in tako prelepo naravo opazila.

Gore, hribi, studenci in drevesa,  
to naravna so čudesa.  
Prekmurci, Korošci, Štajerci, Dolenci,  
vsi ponosni smo Slovenci.  
Prekmurci »gučijo«,  
Štajerci v vinogradih sedijo,  
na Dolenjskem se suha roba prodaja,  
na Koroškem pa »pob dečvi« nagaja.  
Prav lepa so narečja ta,  
vsakdo v Sloveniji jih pozna.  
A še lepše so naše gore,  
s katerih gledaš daleč v dolé,  
a še lepši od naših gora  
je lesk naših voda.

Ne najdem več besed,  
da opisala bi prelep slovenski svet.  
Mogoče se mi še kakšna ideja ponudi,  
do takrat pa se vam moja pesem nudi.

Nuša PEČOLER, 7. a



#### A NI TO LEPO?

Dom. To je tam, kjer se prične naše življenje, in je tam, kjer je naša domovina. Tam je naše zavetje, toplina in naša družina. Doma je vedno najlepše.

Že kot mala punčka sem se selila. Moja babica živi v Prekmurju, kjer sem živela tudi jaz. Tam mi je bilo zelo všeč. Bilo je mirno in ljudje so bili zelo prijazni. Potem pa sem se preselila na Muto in dolgo se nisem mogla navaditi na novo okolje in nove prijatelje. Nisem vedela, kako naj se znajdem v novem svetu. Zdelo se mi je, da so ljudje zelo nepotrpežljivi, nesramni in živčni. Ko sem se vračala iz šole domov, sem pozdravila vsakega, pa mi nobeden ni odzdravil. Nisem vedela, zakaj mi ne odzdravijo, ko pa jim nič ne manjka. Imajo hrano, prijatelje in najpomembnejše – imajo dom.

Ampak čez nekaj let sem se navadila na Muto in postala mi je všeč. Zdaj jo sprejemam kot svoj dom. Lahko smo hvaležni, da imamo svojo domovino, saj nekateri nimajo te sreče. Nekateri nimajo niti prijateljev, sorodnikov in nikogar drugega na svetu. Nekateri spijo na ulicah, tleh in si želijo le toplino doma, da bi lahko okusili, kako lepo je sedeti ob kaminu, piti čaj in igrati družabne igre. Kako je lepo, ko ti zjutraj skozi okno posijejo sončni žarki, ko vstaneš iz mehke postelje in lahko ješ za mizo z družino, ker veš, da si varen. Tudi ko se zvečer odpravljáš spat, lahko mirno zapreš oči in zaspiš. V svoji domovini imaš tudi prijatelje, s katerimi se lahko zunaj igraš, in si lahko hvaležen, da si zdrav.

Pogosto pa ljudje ne opazimo, kaj vse nam ponuja domovina. Moral bi biti ponosni na svojo domovino in tujcem s ponosom povedati, kje živimo, od kod izvirajo naše korenine in kdo so naši rojaki. A ni to lepo, da imamo dom in smo lahko srečni na tem koščku sveta?

Žana LORENCI, 7. a

# 25. JUNIJ – DAN DRŽAVNOSTI

## O, MOJA RODNA DOMOVINA

O, moja rodna domovina,  
moj prelepi rodni kraj,  
ti prekrasna in edina,  
meni si najlepši raj!

Kako zvečer je čudovito,  
ko zrem v slovensko to nebo,  
ko zvezde nežno zažarijo  
ter mirne vode zašumijo.

Sem bila že marsikje,  
kjer svet veliko mi ponuja,  
vendar tam ni tako lepo,  
kot tu, kjer dom spomine vzbuja.  
Rada kdaj po gozdu hodim,  
tudi kdaj v težave zablodim,  
se vseeno življenja veselimo,  
da sem le tu, kjer zdaj živim.

Pride včasih dan,  
ko želim oditi stran,  
vendar kasneje ugotovim,  
da sem srečna tu, kjer živim.

To pesem ti posvečam,  
moja zlata Slovenija ti,  
čprav si majhna,  
nikjer na svetu enake ni.

**Alina VRHNJAK, 7. b**

## MOJA DOMOVINA

Kjer je moja domovina,  
tam srce je, ne praznina,  
tam je moja družina,  
tam toplo je in ne zima.

Aktivni mi smo vsak dan,  
v hribe, na planine in še kam drugam.  
Svojo domovino rada imam,  
saj tu se s prijatelji igram.

Tu lepo je, tu se poje,  
tu veliko je ljudi,  
vsak se življenja veseli.

A tu pa tam se najde kdo,  
ki za domovino mar mu ni  
in v tujino odhiti.  
Ali res žal mu ni?

Če kdaj odšla bom iz svoje domovine,  
ohranila bom te lepe spomine,  
spomnila se bom te topline  
in svoje družine.

**Vita PEČOLER, 7. a**

## DOMOVINA, DOMOVINA

Najraje ostala bi doma,  
nikamor na tuje ne bi šla.  
Raje sem doma,  
kot da kje tujka bi bila.

Mama in oče  
pravita mi:  
»Odidi in izkusi  
nove stvari.«  
Ko pa odidem,  
se zares zavem,  
kako lepo in prijetno  
domovino imam.

Ko pogledam naokrog,  
zagledam hribe  
in doline  
naše lepe domovine.

Domovina, domovina,  
oh, ti moja domovina,  
si prelepa in edina,  
moja domovina.

**Špela AŽNIK, 6. a**

## IZ SLOVENIJE V AMERIKO

Očka novo službo ima,  
mamica vesela vsa,  
jaz pa omotična  
kot človeška ribica.

V Ameriko selimo se,  
tam kup brezdomcev je,  
mesto pa zaudarja  
po soetu vladarja.

Pogrešam vonj  
po sveži travi,  
tu le mračni obrazi  
so vladarji.

Ne vidim več  
morja našega,  
le bazene  
pravega sovraštva.

Res pogrešam  
svoj ljubi domači kraj,  
kjer vsako jutro  
sem zbudila se v raj.

**Zoja ALTBAUER, 8. b**

## GLOSA DOMOVINI

Sreče v širnem svetu najti ni,  
a v tej deželi skrita je nekje.  
Ker mnogi najdejo jo tukaj,  
da jo bodo še drugi, upaj.

Iščem med gorami,  
med dolinami v osami.  
Morda tam čez lužo?  
Morda med hišami visokimi,  
med mislimi globokimi?  
V deželi tam čez lužo?  
Ne, nikjer v tej daljni deželi  
ni ljudi, ki bi to imeli.  
Žalostno se ozrem, ker ko se stemni,  
sreče v širnem svetu najti ni.

Pogled me nosi nekam,  
blizu tistim visokim smrekam.  
Zanjo ne ve med gorami našega sveta  
še ptica ne, ki ga preletava.  
S severa gre tja na jug,  
kjer svet je čisto drug.  
Tam še težje najde srečo,  
zato obupa in pade v vrečo.  
Mogoče sreča je še drugje,  
a v tej deželi skrita je nekje.

Z Goriškega v Piran  
srečo gre iskat naš Ivan.  
Med našimi zelenimi ravninami  
in političnimi dramami  
se moja rodna domovina  
prikaže kot modrina.  
A glej! Nekje v gorah visokih,  
ob tistih čistih potokih  
v sreči malo postoj, ne obupaj,  
ker mnogi najdejo jo tukaj.

Na poljih in v vinogradih,  
na kmetijah mnogih,  
ljudje delajo noč in dan,  
vsako jutro spet pridejo na plan.  
Čprav nimajo bogastva,  
med njimi ni sovraštva.  
Skupaj radi si zapojejo  
in v tihi sreči molijo.  
Zato najdi srečo tukaj,  
da jo bodo še drugi, upaj.

**Andreja PUNGARTNIK, 9. a**

## OBISK MEDNARODNEGA SEJMA BETT V LONDONU

*OŠ Muta v tem šolskem letu sodeluje v projektu Inovativna pedagogika 1:1. »Inovativni pouk je način poučevanja, pri katerem učitelj učence usmerja, da z raziskovanjem, ustvarjalnostjo in uporabo IKT pridejo do spoznanj o učni snovi in pri tem nadgrajujejo/izpopolnjujejo »svoj nabor« kompetenc.«*

*Prav v ta namen smo štiri predstavnice naše šole, poleg več kot 100 slovenskih učiteljev in ravnateljev, v mesecu januarju 2020 obiskale mednarodni sejem Bett 2020 v Londonu. To je eden največjih sejmov, ki predstavlja najnovejše in inovativne rešitve iz sveta digitalnih tehnologij na področju izobraževanja. S tem smo dobile možnost, da smo se seznanile s smernicami uvajanja novih metod in tehnologij v poučevanje, predvsem z vidika povezovanja vsebin projekta z novostmi na področju IKT.*

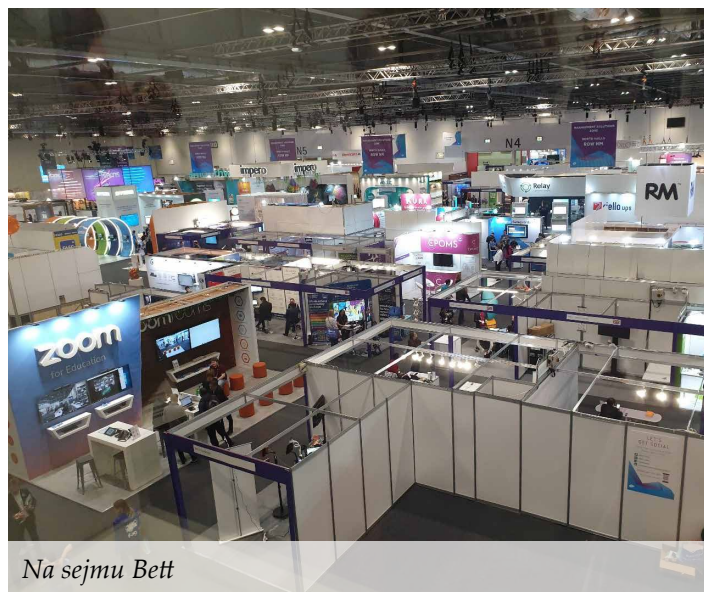
*Sejem, ki je bil prvič organiziran januarja 1985 zgolj kot razstava »Hi Technology and Computers in Education«, je bil letos v celoti posvečen prihodnosti izobraževanja in načinom poučevanja različnih starostnih skupin s pomočjo naprednih tehnologij in inovacij. BETT se je letos osredotočil na šest dejavnikov, na katere izjemno vpliva izobraževalna tehnologija: inovacije, dobro počutje učiteljev in učencev, orodja in znanja, ki so potrebni za transformacijo poučevanja, vključenost in socialna mobilnost, prihodnja tehnika in trendi ter veščine.*



*Pred prizoriščem sejma v Londonu*

*Na sejmu se je predstavilo več kot 850 vodilnih podjetij tega področja, obiskalo pa ga je čez 34.000 udeležencev. Večino predstavljenih izdelkov smo lahko preizkusili, sodelovali v številnih delavnicah ali se udeležili predavanj, kjer so predavatelji s celega sveta predstavljali svoje izkušnje in vizije uvajanja novih tehnologij v poučevanje. Ogledati si je bilo možno veliko virtualne resničnosti in 3D-tiskanja, ki učencem omogoča realno predstavo o različnih predmetih in procesih, velik delež sejemskega dogajanja pa sta zaznamovala tudi kodiranje in robotika. Vodilna podjetja na področju IKT-tehnologij pa so usmerjena v razvoj rešitev, ki omogočajo enostavno kreiranje učnih vsebin tako, da le-te povezujejo različne aplikacije in medije (video, podcast, fotografija) ter omogočajo sodelovanje med učenci in učitelji, hkrati pa omogočajo dostop do gradiv kjerkoli in kadarkoli.*

*Na številnih razstavnih mestih so kraljevali zasloni na dotik, ki so nadgradnja t. i. interaktivnih tabel. Z različnimi programskimi rešitvami le-te namreč presegajo, saj omogočajo enostaven dostop do gradiv, deljenje zaslonov mobilnih naprav učencev in obratno.*



*Na sejmu Bett*

*Tudi na področju interaktivnih tal so bile predstavljene številne novosti. Ponudnik Active Floor je predstavil mobilno različico Active Floor Mobile. Gre za interaktivna tla, ki jih enostavno prenašamo iz lokacije na lokacijo. Prav tako smo si lahko ogledali nove trende pohištvene opreme učilnic, ki je oblikovana tako, da jo z lahkoto prilagajamo trenutnim potrebam izvedbe pouka. Na enostaven način jo lahko prestavljamo po prostoru in po potrebi prilagodimo individualnemu ali sodelovalnemu delu.*

*Vsa predavanja so bila dobra motivacija za uporabo i-table pri pouku, pri katerem bomo pogosteje uporabljali tudi tablice oz. mobilne telefone učencev za uporabo različnih aplikacij. Vsekakor pa smo našle navdih in številne ideje, saj smo se srečale tudi z odlično prakso iz tujine. Spoznale smo, kam kažejo smernice za prihodnost izobraževanja, kakšnih tehnologij se bomo lotevali in kaj vse je že danes možno pri izobraževanju najmlajših, pa tudi starejših skupin otrok.*

*Navdušene obiskovalke sejma smo z največjim veseljem prenesle informacije med učiteljski zbor. Celotna ekskurzija je bila za vse nas odlična izkušnja in nepozabno doživetje, saj smo si poleg obiska sejma lahko ogledale tudi največje znamenitosti Londona.*

**Jelka FURMAN,  
Martina LOGAR,  
Franja RAZDEVŠEK  
in Anja SREBOTNIK**



## RAZVESELIMO STAREJŠE PREKO VIDEOKLICA

Učenci naše šole so se v času karantene s svojimi prijatelji – stanovalci Doma Hmelina – povezali preko videoklica.

Mojega predloga so se zelo razveselili in takoj sprejeli izziv ter podarili svoj prosti čas tudi v času, ko smo bili daleč drug od drugega. Medgeneracijsko druženje je zaznamovalo tako učence kot stanovalce doma. Nazadnje so se srečali v mesecu februarju, ko so skupaj aktivno telovadili – podajali so si žogice, metali kroge, razgibavali roke ... Obljubili smo si, da se kmalu srečamo, vendar nihče od nas ni pričakoval, da bo to srečanje drugačno kot do sedaj. Kljub temu da so bili po kilometrih oddaljeni drug od drugega, je bilo v pogovoru moč zaznati veselje na obrazih in spoštovanje drug do drugega, ki se je skovalo na poti medgeneracijskega povezovanja. Vesela sem, da si učenci s stanovalci doma delijo lepe in žalostne trenutke ter da se srečanja z njimi vedno razveselijo.

**Marija LISEC,**  
mentorica interesne dejavnosti Razveselimo  
starejše OŠ Muta



Klic v Dom Hmelina

V torek, 5. maja, smo učenci, ki obiskujemo dom starostnikov, preko aplikacije Viber poklicali stanovalce Doma Hmelina Radlje ob Dravi. Naprej smo se pogovarjali, kako je v domu v času epidemije, kaj počnejo, kako se počutijo ... Bili so zelo veseli klica in vprašanj. Zelo mi je bilo všeč njihovo dobro razpoloženje in dobra volja. Povedali so nam, da tudi njih pokličejo njihovi domači, da se tudi oni učijo, kako se lahko povežejo preko računalnika in telefona. Preko videoklica sem se pogovarjala s štirimi starostniki. Vsi so bili zelo dobre volje. Tudi mene so vprašali, kako poteka pouk na daljavo in kdaj pridemo ponovno v dom. Po pogovoru smo se poslovili. Z veseljem jih bom ponovno poklicala in jim polepšala dan.

**Tjaša MAGER, 7. b**

Ko me je učiteljica vprašala, če bi sodeloval pri videoklicu v Dom Hmelina, sem se zelo razveselil. Sprejel sem izziv, da bom stanovalcem preko videoklica zaigral na harmoniko. Spomnil sem se, da se imamo v domu vedno lepo. Med nami vedno vlada dobra volja.

**Enej STRAŽIŠNIK, 8. a**

Gospo Suzi sva preko videoklica povprašala, kaj dela v prostem času. Odgovorila nama je, da hodi malo na sprehode po parku in gleda televizor. Tudi gospa je naju vprašala, kateri razred obiskujeva in če dobiva veliko naloge. Gospa Suzi nama je dejala, da naju pogreša. Novice, da se bova lahko tudi v času karantene preko videoklica povezala s stanovalci doma, sva se zelo veselila. Upam, da bova lahko ta dan ponovila in osrečila še koga drugega v domu.

**Žan in Žana BOŽIČ, 7. b**

Ko sem izvedela, da se bomo preko telefona slišali s ljudmi iz doma, sem se razveselila, saj sem jih že zelo pogrešala. Velikokrat sem pomislila na njih, kako preživljajo čas v karanteni. Tudi meni je bilo dolgčas v času, ko smo bili v strogi karanteni, zato sem pomislila, kako težko je to za stanovalce Doma Hmelina.

**Devasya BRATUŠEK, 7. b**

## ŠOLSKI INTERVJU

**TILEN ŠTIFTER NA DRŽAVNEM CANKARJEVEM  
TEKMOVANJU ZASEDEL 11. MESTO**

Tilen Štifter je učenec osmega razreda naše šole. Letos je na državnem Cankarjevem tekmovanju v Slovenski Bistrici zasedel 11. mesto izmed 82 tekmovalcev in prejel zlato priznanje, zato sem se odločila, da z njim opravi intervjua.

**Najprej čestitam za dosežen uspeh. Kako si se pripravljaj na tekmovanje; šolsko, območno in državno?**

Hvala. Najbolj enostavne so bile priprave na šolsko tekmovanje, prebrana knjiga, pogovor o vsebini in poznavanje avtorja. Pred območnim tekmovanjem pa sem se začel bolj poglobljati v knjigo Preživetje avtorja Igorja Karlovska. Knjigo sem moral spet prebrati

in natančneje analizirati jezik ter druge provine romana. Pri tem mi je najbolj pomagala moja mentorica, učiteljica slovenščine Franja Razdevšek. Najbolj zahtevne pa so bile priprave na državno tekmovanje. Morali smo prebrati še eno knjigo in povezati njeno vsebino s prejšnjo. Ker smo kot drugo knjigo dobili antologijo Geniji z nasmehom, v kateri je zbranih 10 kratkih proznih del, smo morali poznati še 10 različnih avtorjev.

**Kaj ti je povzročalo največ preglavic?**

Največ preglavic mi je povzročala antologija Geniji z nasmehom, ker sem moral v kratkem času predelati veliko podatkov. Moral sem poznati vsebino, žanr in avtorje desetih proznih del ter jih povezovati s knjigo Preživetje, katere vsebina tudi ni smela kar tako uiti iz glave.



# IZ DELA JAVNIH ZAVODOV

## **S kom si se odpravil na pot na državno tekmovanje?**

Na državno tekmovanje v Slovensko Bistrico naju je s sošolko peljala učiteljica. To mi je bilo všeč, saj smo lahko po poti izkoristili čas za pogovor o morebitnih vsebinah tekmovanja.

## **Kako si odreagiral, ko si izvedel rezultate za tekmovanja?**

Bil sem zelo vesel. Rezultate sem najprej sporočil mentorici, takoj zatem pa še družini in prijateljem.

## **Meniš, da ti bo ta uspeh pomagal pri nadaljnjem šolanju? Že razmišljaš o svoji prihodnosti?**

Menim, da so uspehi dobri, in upam, da mi bodo pomagali pri nadaljnjem šolanju. Po koncu osnovne šole bi se rad vpisal na gimnazijo, nato pa na študij matematike.

## **Si se udeležil še kakšnega tekmovanja?**

Da, v celotnem šolskem letu sem imel v načrtu 11 tekmovanj, bral pa sem tudi za bralno značko iz slovenskega, nemškega in angleškega jezika. Tekmovanja v aprilu in maju pa so zaradi nastale situacije žal

odpadla. To so bila državno tekmovanje iz kemije, območno tekmovanje iz fizike ter šolsko matematično tekmovanje. Poleg zlatega Cankarjevega priznanja pa sem januarja osvojil še srebrno Dominkovo priznanje iz astronomije.

## **Kaj pa tvoji hobiji?**

Poleg šole obiskujem glasbeno šolo, kjer igram saksofon, sodelujem tudi pri župnijski animatorski skupini, rad pa imam tudi branje, sploh tistih knjig, ki si jih lahko izberem sam in niso že vnaprej določene.

## **Ko si že ravno omenil branje. Zakaj rad bereš? Meniš, da je to dobro?**

Rad berem, ker se iz knjig veliko novega naučim. Menim, da je branje pomembno predvsem zato, da širim svoj besedni zaklad. Če ne bi bral, tudi ne bi mogel osvojiti zlatega Cankarjevega tekmovanja.

## **Kako pa se ti v tej situaciji zdi šolanje na daljavo? Koliko časa dnevno nameniš šoli?**

Veliko raje bi bil v šoli, četudi bi to pomenilo, da bi za šolo porabil več časa. Pogrešam pa



Interju s Tilnom Štifterjem

tudi sošolce. Sedaj dnevno šoli namenim del dopoldanskega časa. V povprečju 2 do 3 ure in čas, ki ga preživim pred računalnikom ob videokonferencah.

Hvala za odgovore.

Zala SKUTNIK, 8. a

## **OSNOVNA ŠOLA S PRILAGOJENIM PROGRAMOM PRAZNUJE SKUPAJ Z OSNOVNO ŠOLO IN VRTCEM**

Osnovna šola s prilagojenim programom Muta je bila ustanovljena prvega septembra 1974. Takrat se je imenovala Posebna šola pri Osnovni šoli Muta. Oddelek prvega razreda je tisti čas gostoval v prostorih vrtca na Muti. Prvega oktobra 1974 je sprejela osem otrok, zato je to leto rojstvo posebne šole. Čez leta je zaradi stiske gostovala z oddelki na Osnovni šoli Muta, Osnovni šoli Radlje ob Dravi in Osnovni šoli Brezno. V šolskem letu 1983/1984 smo se z vsemi oddelki preselili v stavbo na Gasilski ulici 4, kjer smo še danes. Osnovno šolo s prilagojenim programom obiskujejo učenci iz Dravograda, Vuzenice, Mute, Radelj, Podvelke in Ribnice, zato je regijskega pomena.

Na šoli izvajamo dva programa, in sicer prilagojeni program osnovne šole z nižjim izobrazbenim standardom in posebni program vzgoje in izobraževanja. Prilagojeni program osnovne šole z nižjim izobrazbenim standardom obiskujejo učenci z lažjo motnjo v duševnem razvoju ali z avtističnimi motnjami. Če bi učence tega programa primerjali z vrstniki z redne osnovne šole, bi ugotovili, da ti učenci potrebujejo manj zahteven program. Po končanem osnovnošolskem prilagojenem programu z nižjim izobrazbenim standardom se otroci lahko vpišejo v osmi razred programa osnovne šole za odrasle in v programe nižjega poklicnega izobraževanja.

Posebni program vzgoje in izobraževanja se izvaja za otroke in mladostnike ter odrasle osebe z zmerno, težjo in težko motnjo v duševnem razvoju. Program spodbuja otrokov razvoj na zaznavnem, čustvenem, miselnem, govornem, socialnem in

gibalnem področju. Posebni program učence navaja na skrb za zdravje in samostojno življenje, omogoča jim pridobivanje osnovnega znanja in spretnosti ter jih navaja na čim bolj aktivno, delno samostojno vključevanje v okolje.

Naši učenci radi ustvarjajo likovne izdelke za natečaje, tekmujejo na matematičnem, tehničnem in športnem področju. Na matematičnem tekmovanju je v šolskem letu 2016/2017 učenec 7. razreda usvojil zlato priznanje iz matematike, v letu 2018/2019 pa je učenec 9. razreda dosegel zlato priznanje s področja tehnike.

Učenci pa se ne le pridno učijo in imajo dobre rezultate na tekmovanjih, ampak tudi z veseljem skrbijo za okolje, vzgajajo zelišča in rastline na vrtu. Naš bio vrt je nastal v sodelovanju in s finančno podporo društva Ajda in Evropske unije.

V šolskem letu 2018/2019 pa smo na šoli pripravili posebno glasbeno-plesno točko »Radetzky March«, s katero smo razveselili svoje starše, babice, dedke, učence osnovne šole, krajanje ... Z omenjeno točko smo nastopili na prireditvi Društva invalidov Mute, na prireditvi Rotary Club Slovenj Gradec, na božično-novoletnem koncertu Pihalnega društva Muta.

Poudariti pa moramo še dva projekta, in sicer projekt Trajnostna mobilnost v vrtcih in osnovnih šolah ter projekt Formativno spremljanje v podporo učenju.

Cilj projekta Trajnostna mobilnost v vrtcih in osnovnih šolah je sprememba potovalnih navad učencev v smeri trajnostne mobilnosti, zmanjšanje motoriziranega prometa v okolici šol, zmanjšanje okoljskih obremenitev, spodbujanje gibanja otrok in krepitev zdravja otrok. Poleg tega pa je bil cilj projekta tudi, da se poveča prihod otrok v šolo na trajnostni način (peš, kolo, s kombijem na določeno mesto, ki je oddaljeno od šole).

S projektom Formativno spremljanje si želimo v pouk uvesti principe formativnega spremljanja v podporo učenju. Cilj projekta

je učiteljevo in učenčevo načrtovanje, spremljanje in usmerjanje razvoja učenja posameznega učenca. Pri tem je pomembna povratna informacija, ki predstavlja informacijo učencu o njegovem delu v namenom izboljšati učenje in znanje.

Letošnje šolsko leto je bilo za nas nekaj posebnega, čez noč so naše učilnice postale prazne. Pouk se je zaradi virusa COVID-19 prestavil iz šolskih učilnic na daljavo. Za našo šolo je bil to velik izziv, ki smo ga uspešno premagali in ga premagujemo. Učence smo učili po telefonu in jim po pošti pošiljali tiskana gradiva. Ker so nekateri učenci zelo iznajdljivi, so si ob pomoči staršev ustvarili elektronski naslov in profil na socialnih omrežjih, tako da je naše komuniciranje sedaj še lažje. Pred koncem šolskega leta smo si postavili še izziv, da se vsi učenci in učitelji vidimo na videokonferenci, da si zaželimo lepe počitnice.

Za konec bi se rad zahvalil vsem, ki ste kakorkoli pomagali tkati uspehe osnovne šole s prilagojenim programom.

**Tine PAJK, prof. teh. in rač.**

## FORMATIVNO SPREMLJANJE NA OŠPP

Tudi na OŠPP Muta s formativnim spremljanjem poučujemo učence s posebnimi potrebami. Kako pa to deluje v praksi, vam bom predstavila in opisala na primeru učne ure gospodinjstva »Kako nastane volna«. V goste smo povabili go. Bernardo Jerič in go. Angelo Palko, ki sta nam praktično prikazali, kakšna je pot od vlakna do tekstila.

Takšno učenje formativnega spremljanja poteka po sledečih korakih. Na začetku je motivacija za delo. Gostji sta s seboj prinesli koloirat, motovilo, krtače za česanje volne, runo, volno, pletene izdelke ... Učenci so z zanimanjem vse to opazovali, tipali in praktično preizkušali. Zanimanje se je stopnjevalo in to je bilo ključno za nadaljnje učenje. Sledilo je ugotavljanje učenčevega predznanja. Učenci so povedali vse, kar vedo o volni. Bili so vodeni tudi s strani učiteljevih vprašanj, ki jih je izbiral glede na cilje in standarde učnega načrta. Odgovori so bili izhodišče za načrtovanje učenja. Sledilo je skupno načrtovanje dela oz. postavitev ciljev učne ure. Učenci so na tablo zapisali namene učenja in kriterije uspešnosti, ki so jih določili sami (Kako nastane volna? Kaj lahko

iz volne naredimo? ...), in kako bomo to znanje preverili. Sledilo je praktično delo, ki sta ga demonstrirali naši gostji. Učenci so ob njihovi pomoči predli na koloiratu, krtačili volno, jo zovijali v klobčič in poslušali zanimive zgodbe, kako je bilo v starih časih. Zgodbe o Škopjenku, Jagi babi itd. Na koncu je sledila predstavitev dosežkov in nato vrednotenje zastavljenih ciljev. Ker so sedaj časi drugačni, smo pridobljeno znanje preverili z IKT-tehnologijo – Plickers, torej preko računalnika.

Združili smo staro in novo tehnologijo in nastala je zanimiva ura. Ker formativno spremljanje temelji na večji vključenosti otrok v načrtovanje učno-vzgojnega procesa, pomeni tudi večjo odgovornost za rezultate. Učenci tako prevzemajo večjo odgovornost za učenje, učitelji pa za ustvarjanje dobrih pogojev. Takšno delo spodbuja samostojnost, odgovornost, ustvarjalnost in boljša medsebojne odnose, kar pa je ključno za dobro sodelovanje. Še enkrat zahvala ge. Bernardi Jerič in ge. Angeli Palko za pomoč.

**Tanja ŠTEFL, spec. ped.**



Izkustveno učenje

## VELIKONOČNI PRAZNIKI TOKRAT DRUGAČE

Za veliko noč smo bili letos doma. Praznike sem preživel z mamo, Brankom in bico. Za ta praznik sem pomagal pripravljati dekoracijo in mami pomagal pri barvanju jajčk. Pogrešal sem obiske. Letošnje praznike si bom zapomnil po tem, da jih nisem preživel tako kot prejšnja leta, saj zaradi koronavirusa nismo smeli imeti obiskov. Ni mi bilo »fajn«.

**Rene BABNIK, 5. r. OŠPP**

Danes je sobota, zato nimamo pouka na daljavo. Lahko sem bolj dolgo spala. Ko sem se zbudila, sem se oblekla in umila. Dan sem namenila svoji psički Tački, ki jo imam zelo rada. Najraje se igra in skače vsepovsod. Je zelo prijazna. Ker je zunaj že prava pomlad in je toplo, sem uživala na soncu. Rada sem doma, vseeno pa malo

pogrešam svoje sošolce. Že dolgo jih nisem videla. Nina me včasih pokliče po telefonu in skupaj malo poklepetava.

**Monika NAPOTNIK, 6. r. OŠPP**

Na velikonočni ponedeljek sem pomagala mami v kuhinji. Najprej sem pripravila mizo za zajtrk. Narezala se kruh, sir in meso. Mama se je jokala, ko je ribala hren. Usedli smo se za mizo in pojedli. Bilo je zelo dobro. Potem sem pospravila mizo. Zelo sem pogrešala šolo in prijatelje, saj je bilo po navadi tudi pred prazniki v šoli zelo zanimivo. Vsako leto smo imeli druženje s sosednjo šolo. Letos je to odpadlo. Zaradi koronavirusa so bili ti prazniki letos zelo posebni in se jih bom še dolgo spominjala.

**Nina Barbara JUHART, 6. r. OŠPP**

## SREDNJA ŠOLA SLOVENJ GRADEC IN MUTA

Letošnje šolsko leto zaključujemo ... A popolnoma drugače, kot smo si predstavljali še pred nekaj meseci. Ob pisanju tega članka minevata dobra dva meseca, odkar smo zaprli šolska vrata in ostali doma. Čez noč. Pandemija ... Čas, v katerem nismo vedeli, kaj se bo zgodilo ... Čas, ko smo bili vsi, dijaki, učitelji, starši, postavljeni v neko novo, neznano dimenzijo. In smo začeli s poukom na daljavo. V teh tednih smo se spoznali še drugače; potrebno je bilo uporabiti nove načine, uporabiti tehnologijo, komunicirati z dijaki in starši, jih spodbujati, motivirati, pomagati; z veliko mero empatije do vsakega posameznika, dijaka, staršev ... z vedenjem, da so se v mnogih družinah znašli v težkih situacijah.

Letošnje šolsko leto bomo prav gotovo delili na dva dela: pred korono in med korono. Vsi si želimo, da bomo kmalu rekli, zdaj je pa že po koroni. Našo srednjo šolo že dobro poznate; je tukaj, med vami ... Izobražujemo dijake v sedmih različnih programskih področjih in na dveh lokacijah. Programska področja lesarstva, ekonomije, turizma, trgovine in gostinstva izvajamo na lokaciji Slovenj Gradec, programski področji predšolske vzgoje in okoljevarstva pa na lokaciji Muta. Kreativnost, inovativnost, prilagodljivost, samozaupanje, prevzemanje odgovornosti, zavedanje tveganja ... lik mladega človeka v sedanjosti in prihodnosti!



Tako je doma nastalo lepilo iz krompirjevega škroba



Mišek Julijan



Mnoga tekmovanja, srečanja, projekti, na katera so se dijaki pripravljali in so jih težko pričakovali, so v tem drugem delu šolskega leta odpadli. Poglejmo pomembne dogodke in dosežke naših dijakov – čas pred koronavirusom.

## IZJEMEN USPEH NA SLOVENIASKILLS

SloveniasSkills je sistem tekmovanj v poklicnih spretnostih na državni ravni, uspeh na teh tekmovanjih pa omogoča udeležbo na tekmovanju EuroSkills. Je kovnica mladih talentiranih strokovnjakov, ki si že s samo udeležbo na tekmovanju večajo možnosti za zaposlitev; je priložnost za šole, da se med seboj pomerijo v znanju in poklicnih spretnostih; priložnost za delodajalce, da spoznajo svoje bodoče zaposlene in morebitne nosilce razvoja v njihovih podjetjih. Taka tekmovanja imajo ne le obsežen informativni značaj, ampak tudi značaj prestižnosti. Prav slednje pa ima pozitiven učinek na ugled poklicev kot tudi na ugled samega poklicnega in strokovnega izobraževanja.

Mladi talenti se lahko na nacionalnem tekmovanju SloveniasSkills pomerijo v desetih različnih panogah: aranžerstvu, svetilničarstvu, IKT, kamnoseštvi, mehatroniki, kuharstvu, slikopleskarstvu, strežbi, pohištvenem in stavbnem mizarstvu. Zmagovalcu se odprejo vrata za nastop na evropski olimpijadi poklicev Euroskills, ki bo septembra tega leta v avstrijskem Gradcu.

Na tekmovanju v Ljubljani na Gospodarskem razstavišču v okviru sejma Informativa sta naša dijaka sodelovala v dveh panogah. V kategoriji pohištveni mizar je pod mentorstvom Andreja Otta tekmoval Jernej Poročnik, v kategoriji stavbni mizar pa Jože Korenjak z mentorjem Štefanom Pirnatom. Jernej Poročnik je zmagal v svoji skupini, Jože Korenjak pa je prav tako dosegel odlično 4. mesto. Dijaka sta po tekmovanju izrazila veliko zadovoljstvo glede same izvedbe. Jerneja Poročnika čaka še veliko priprav za evropsko tekmovanje Euroskills in s tem priložnost, da svoje znanje in spretnosti še nadgradi.



Jernej Poročnik med tekmovanjem



Ravnatelj B. Kresnik, Jernej, prof. M. Škodnik in mentor A. Otto

## STROKOVNO SREČANJE OKOLJEVARSTVENIKOV V LJUBLJANI

Februarja so se dijaki programa okoljevarstveni tehnik udeležili strokovnega srečanja na Srednji gradbeni, geodetski in okoljevarstveni šoli v Ljubljani, kjer so prisluhnili dr. Lučki Kajfež Bogataj o podnebnih spremembah, kako jih omiliti ter kako se jim prilagoditi. Tema tokratne okrogle mize je bila ekološka gradnja in gradbeni odpadki. Sodelujoče pri okrogli mizi so bile: dr. Ana Mladenovič, ga. Jana Miklavčič ter ga. Urška Zgojznik. Dogodek je povezoval g. Jože Volfand. Dijaki so spoznali izjemno pomembne plati preventive in še več o možnosti ozaveščanja ostalih prebivalcev planeta.



Okoljevarstveniki na strokovnem srečanju

## ZLATA NINA ČREP NA DRŽAVNEM TEKMOVANJU IZ SLOVENŠČINE ZA CANKARJEVO PRIZNANJE

Naslov letošnjega tekmovanja se je glasil **JAZ, TI, MI VSI, Le pogumno, le za mano ...** (Anja Štefan). **Nina Črep**, dijakinja 1. letnika programa predšolska vzgoja, je z mentorico **Andrejo Breznik** pogumno vstopila v svet raziskovanja literature. Na državnem tekmovanju je pisala spis na književno temo, v katerem je morala pokazati poznavanje in razumevanje ter doživljanje romana Marjana Tomšiča *Oštrigeča in Cirila Kosmača Tantadruj*. To ji je odlično uspelo, saj je osvojila zlato priznanje.

## MATURANTSKI PLES

Ta slavnostni dogodek so naši maturanti v začetku februarja vendarle doživeli. In še ena generacija maturantov Srednje šole Slovenj Gradec in Muta je odplesala svoj slavnostni ples – plesno zgodbo slavnostnih družabnih plesov. H koncu se pripoveduje tudi njihova srednješolska zgodba, v kateri so preskočili večje ali manjše ovire, zrasli iz poznega otroštva v mlade ljudi, ki z odgovornostjo stopajo novi poti naproti. Mladostne energije, dobrih idej in odličnega sodelovanja smo veseli njihovi učitelji, starši in tudi župana obeh lokalnih skupnosti, v katerih naša šola domuje.

»Življenje je kakor širna pot, križišča so polna raznih zmot ... Toda, pomislimo, ali je to, kar je že skoraj za nami, zmota? Ne, nikakor. Od tistega oblačnega septembrskega dne pred štirimi leti pa vse do današnjih dni smo veliko storili zase. Toliko spoznanj, toliko izkušenj. Vse to lahko človek dobi le v šoli.« Tako so povedali dijaki.

»Čas srednje šole izklesava čudovit mozaik drobnih kamenčkov prijateljstev, izkušenj, dogodkov. In njihov lesk je bleščeč, čeprav je kakšen kamenček potrebno kdaj tudi večkrat preoblikovati. Prava pot je vedno tista, ki vodi naprej, zato vam vsi želimo srečo in mnogo uspeha na poteh, ki si jih boste izbirali. Naj bodo samo vaše, tiste prave!« To so besede učiteljev. Zgodba se zaključuje, nastaja nova, drugačna, posebna, kot vsaka ...

Za maturante je zaključek letošnjega šolskega leta res drugačna zgodba ... Pred njimi je matura in s tem kup vprašanj, pomislekov. In kakšna so njihova mnenja?

Kot dijakinja 4. letnika in mlada mamica se na nekoliko drugačen način soočam z delom na daljavo. Ker takega načina učenja in obravnavanja novih snovi nihče od nas ni pričakoval, smo se morali vsi kar se da najbolje prilagoditi na ta način dela. Sprva je bilo to delo težje, saj ga nisem bila vajena in mi je bilo tuje. Čez čas sem se navadila in si organizirala čas za šolo in privatno življenje. Seveda je organizacija pomembna. Najraje stvari za šolo opravim v dopoldanskem času in takrat poprosim svojo mamo, da mi pomaga z varstvom moje hčerke. Tisti čas poskušam izkoristiti in narediti vse potrebno za delo na daljavo ter se pripravljati na maturo, ki nas čaka. Velikokrat pa moje učenje poteka skozi celoten dan, saj mi nekatere stvari vzamejo veliko več časa in si jih težje zapomnim, kot če bi jih obravnavali skupaj v šoli. Mislim, da nam je skupaj uspelo.

**Špela**

Znašli smo se v razmerah, ki zahtevajo veliko energije, optimizma ter razuma. V obdobju pouka na daljavo delam po »svojem« urniku, kar je zame super, saj rada spim malo dlje. Prav tako si



Maturantski ples Srednje šole Muta

sama razporejам čas za delo in učenje ter prosti čas čez cel dan. Tako imam tudi čas za nekatere dejavnosti, za katere ga prej nisem našla. Pouk na daljavo ima po mojem mnenju svoje prednosti in tudi slabosti, za nekatere predmete ima zelo velik potencial. Na pouk preko spleta sem se kar hitro privadila, dobro sem sledila in sproti opravljala naloge in druge zadolžitve. V tem času sem se zavedala, kako dragocena sta znanje, ki ga pridobiš v šoli, in druženje z dobrimi sošolci.

**Gaia**

Že od nekdaj sem si želel še več počitnic. Nikoli pa si nisem mislil, da se bo to dejansko zgodilo. Po končanem opravljanju tritedenske prakse v tujini bi moral opraviti prakso še v domačem kraju, vendar je zaradi razmer nisem mogel. Moram pa priznati, da mi je oddih še prav prišel. Tudi delo od doma mi ne predstavlja posebnih težav. Meni je še bolj všeč kot pouk v šoli, saj si sam določiš čas učenja, edini problem je le učenje nove snovi, ki nekaterim predstavlja kar velik problem. A menim, da v današnji dobi teh težav ne bi smelo biti, ker imamo tako napredno tehnologijo in lahko dejansko rešimo skoraj vse probleme z enim samim klikom na gumb. Izjeme pa so bile in vedno bodo. Počasi se čas »počitnic« izteka, bližajo pa se že nove. No, do naslednjih me loči še veliko učenja in priprav na

maturu, a kljub temu ostajam optimističen, da se bodo razmere izboljšale in da bodo vse stvari tekle tako, kot morajo.

**Matevž**

Pouk na daljavo traja že dva meseca in kljub temu, da je to nov način šolskega dela za vse nas, se mi zdi, da smo se do danes že kar privadili nanj. Vrnitev v šolo bo za vse nas nekaj čudnega in nič več vsakdanjega, kot je bilo to za nas prej. Učenje na daljavo po mojem mnenju ni niti polovično tako učinkovito, kot predajanje šolske snovi v šoli. Doma smo imeli manj dela s ponavljanjem in utrjevanjem snovi, saj smo veliko znanja odnesli že iz šole prav zaradi razlage profesorjev. Zdaj za predelavo določene snovi porabimo več časa, da jo povsem razumemo. Dober približek poučevanju v šolah so videokonference, ki jih profesorji uporabljajo, da otrokom snov razložijo podobno, kot so to počeli v šoli.

Nihče si ni predstavljal, da bomo med opravljanjem prakse dobili navodila, da se praksa zaključi in bo potekal pouk na daljavo. To je bilo za vse nas nekaj novega. Tudi zaradi tega nimamo pravega občutka, kako bi naj vse to potekalo, in da bi bilo čim bolj približano šolanju v šoli. Moja opažanja so, tudi od nekaterih, s katerimi smo bili v stiku, sošolci, prijatelji, da je bilo delo večkrat zelo obsežno. Vsem nam bi bilo veliko lažje, če bi se matura prilagodila, saj nimamo enakih pogojev kot prejšnje generacije. Ampak žal je tako. Naloge smo dobivali na naš razredni mail, nekaj smo dobili v spletnih učilnicah, pogovarjali smo se po aplikaciji Zoom, ampak

še vedno tak način ne more nadomestiti pouka v razredu. Upam, da se bo vse dobro izteklo.

**Kaja**

Letos smo se tako dijaki kot profesorji znašli v situaciji, ki je še ni bilo. Zaradi zahrbtnega virusa smo morali zapustiti šolske klopi in ostati doma. S tem pa je prišlo tudi kar nekaj novosti. Pouk je začel potekati na daljavo, preko spletnih učilnic, elektronskih sporočil in videokonferenc. Tudi v tej stvari so bile pozitivne in negativne stvari. Meni osebno so se zdeli pogovori preko aplikacije Zoom najboljši, saj smo se s profesorico lahko videli. Menim, da smo kot razred v tem času postali zelo enotni. Med sabo smo si pomagali pri različnih nalogah in sprejemali razne odločitve.

**Ana**

**Žan**

Ob koncu še besede ravnatelja Bernarda Kresnika v enem od nagovorov dijakom v času pouka na daljavo: »Nikoli v teh letih nisem sanjal, da bom pred vami zaklepal šolo ... Upam, da se še spomnite, kako zgleda naša hiša od znotraj, saj veste, vhodna vrata, nihajna vrata, levo in desno, veliki in lepi avli ... Pa vendar, naj bodo ti tedni kot nov izziv, drugačne in nove priložnosti, povezane z ustvarjalnim pristopom in delom. Iskreno se vam zahvaljujem za vašo prizadevnost in odgovornost. Ob tem vas prosim, da takšen način dela jemljete skrajno resno, saj so posledično od vašega truda odvisni tudi rezultati, ki jih bomo ugotavljali konec šolskega leta. Vsem želim, da uspešno opravite vse naloge, ki so pred vami, da bomo lahko smelo nadaljevali v prihodnjem letu. Vse kaže, da



Učiteljski zbor SŠ Slovenj Gradec in SŠ Muta z županom MO Slovenj Gradec in županom Občine Muta



# IZ DELA JAVNIH ZAVODOV



Maturantje z njihovimi učitelji na maturantskem plesu 2020

bomo večino obveznosti v tem šolskem letu opravili na daljavo, četudi se morda v posebnih okoliščinah še srečamo, ne moremo z delom čakati predolgo. Zahvaljujem se vašim staršem, ki vas v teh časih še posebej bodrijo in spodbujajo na vaši/naši nenavadni poti.«

Vsekakor so pred nami novi izzivi, nove priložnosti, je tudi čas za temeljit premislek ... Bodimo zdravi!

**Alenka HELBL, prof.**

## KNJIŽNICA MUTA

### KNJIŽNICA MUTA V ČASU EPIDEMIJE COVID-19



Hitro odvijanje dogodkov, ki jih je sprožila prisotnost prvih okuženih z novim koronavirusom v Evropi, nedaleč od nas, nas je vse presenetila. V knjižnici smo prav na pustni torek, 25. februarja, izobesili prva navodila za umivanje rok in razkuževanje ter kako pravilno kašljati, da ne ogrožáš ljudi okoli sebe. Ob tem smo se še nekoliko čudno počutili: delamo paniko in vidimo strahove tam, kjer jih ni? Vendar so nas posnetki, ki smo jih na televiziji in drugih medijih spremljali že od januarja, prepričevali, da ne gre za vajo in preplah, temveč najmileje rečeno: za previdnost. In izkazalo se je, da gre zares, saj smo morali knjižnico že naslednji dan po razglasitvi epidemije, v petek, 13. marca, zapreti. Najhuje je bilo to, da je bilo zaprtje nenadno, brez vnaprejšnje napovedi, ki bi dala vsaj par dni časa in bi se člani lahko oskrbeli s knjigami za daljše obdobje. Pomagali smo si na različne načine in iskali možnosti, kako

članom vendarle ponuditi in omogočiti dostop do knjig. Edina izbira so bile e-knjige, ki jih knjižnica ponuja na portalu Biblos. Takoj smo dokupili dodatne naslove, ki bi lahko bili zanimivi za naše bralce in na spletni strani knjižnice objavljali navodila za dostop do portala. Hkrati smo omogočili vpis novih članov po elektronski poti. Veliko je bilo klicev v knjižnico, da smo članom dali navodila ali dodelili gesla in jim tako omogočili dostop do elektronskih knjig. Izposoja se je močno povečala, žal pa seveda za uporabo elektronskih knjig vsak član nima potrebne opreme. Predvsem starejši člani in tisti, ki prisegajo na knjigo na papirju, so bili odvisni od svoje domače knjižnice in knjižnic svojih bližnjih.

Knjižnica je bila zaprta do 4. maja, vendar pa dosegljiva za informacije vsak delovni dan. Kot že rečeno, je bila večina klicev praktične narave: za navodila in reševanje dostopa do spletnih knjig in časopisov. Sploh v zadnjih dveh tednih pa je bilo vse več klicev z najpogostejšim vprašanjem: kdaj bo knjižnica spet odprta, ker zdaj pa res potrebujemo nove knjige! Seveda odgovora vse do tik pred odprtjem nismo poznali, smo bili pa veseli, da so naši člani domala vsak pogovor zaključili s pozitivnim sporočilom, češ: saj bomo zdržali, ker vemo, da so vsi ti ukrepi v naše skupno dobro.

Tako smo bili v knjižnici tudi ob ponovnem odprtju zadovoljni, ker so bili člani zelo strpni in so spoštovali spremenjen režim obiska knjižnice: predvsem to, da je knjige priporočljivo vnaprej naročiti ali rezervirati, da obisk knjižnice poteka ob spoštovanju splošnih ukrepov, kot so nošenje obrazne maske, razkuževanje rok in medsebojna razdalja. Predvsem so člani izrazili, da pogršajo knjižnico, kot je bila prej, kjer so se lahko zadržali, poklepetali, se družili, si nenazadnje sami izbirali knjige in drugo gradivo. Knjižnica je za večino članov privlačna prav zato in ne zgolj in edino zaradi izposoje knjig. Ampak kot rečeno, omejitve so v naše skupno dobro in knjižnica bo v prihodnosti spet izvajala vse dejavnosti v polni meri. Tako kot marsikaj drugega, kar nam je bilo v tem obdobju nedosegljivo, bomo tudi te danosti v bodoče verjetno bolj cenili in vrednotili z drugimi merili.

**Slavica POTNIK**



## ČAJANKE S KNJIGO ZA II. TRIADO OSNOVNOŠOLCEV

Po uspešnem izvoajanju čajank s knjigo v III. triadi osnovne šole na Muti smo se leta 2014 odločili, da le-te pripravimo še za osnovnošolce 4., 5. in 6. razredov. Skupaj s knjižničarko OŠ Muta, gospo Jožico Lauko, tako vsako leto pripravimo dve tematski čajanki in tudi v tem šolskem letu smo bili uspešni.

Prvo srečanje je potekalo 15. novembra 2019, seveda pa priprave na to potekajo že dober mesec pred tem, ko učencem razdelimo knjige o izbrani temi. Ga. Jožica se skupaj z učenci dogovori, da temo raziščejo, pripravijo predstavitev ali dramsko predstavitev kakšnega odlomka iz knjige. Takratna tema je bila Skrb za okolje. Za učence smo izbrali primerne knjige, sami pa so tudi raziskali to temo in pripravili predstavitev, kako lahko sami pripomoremo k čistejšemu okolju. Po predstavitev in pogovoru o prebranih knjigah smo za učence pripravili še ustvarjalno delavnico, kjer smo iz naravnih materialov izdelali ptičje krmilnice.

Naše drugo srečanje je potekalo 21. februarja 2020 in tokrat smo se pogovarjali o temi Kako je bilo nekoč. Učenci so s pomočjo knjižničarke pripravili dramski odlomek iz prebrane knjige, pogovarjali smo se o prebranih knjigah in za zaključek povabili go. Bernardo Jerič, domačinko, ki je učencem predstavila, kako je življenje v lokalnem okolju potekalo nekoč, in z veseljem odgovarjala na njihova radovedna vprašanja.

Čajanke s knjigo so res uspešna in koristna druženja, motivacija za branje, raziskovanje in ustvarjanje. Veselimo se že naslednjega šolskega leta in sodelovanja s knjižničarko go. Jožico Lauko, ki ima največ zaslug za spodbujanje učencev in organizacijo srečanj.

Vesna DOBNIK



Dramska predstavitev odlomka iz knjige



Na čajanki smo imeli tudi gostjo go. Bernardo Jerič



Čajanka s knjigo  
15. 11. 2019  
SKRIB ZA OKOLJE

Čajanka druge triade v knjižnici OŠ Muta

## 125 LET DRUŠTVA PIHALNEGA ORKESTRA MUTA

Že leta 1884 je Anton Weixler, tedanji nadučitelj na Muti, zbral glasbe željne fante in jih začel učiti igranja na instrumente, kupljene na Češkem. Pri nakupu instrumentov je v veliki meri pomagal tedanji župan in lastnik tovarne Otto Erber. Godbeniki so se resno oprijeli dela in čez zimo zvodili prve tri koračnice. In tako je na velikonočni procesiji leta 1895 15-članska godba prvič javno zaigrala. Nekateri zapisi govorijo v smer, da se je godbeništvoo na Muti skozi današnji Pihalni orkester Muta začelo razvijati leta 1889.



Bas krilovka

Eden izmed instrumentov, bas krilovka, kupljena na Češkem leta 1895 (leto nakupa je povzeto iz muzeja Muta, Koroški pokrajinski muzej), se še danes nahaja v muzeju na Muti.

Tako od leta 1895 godba neprestano deluje, med 125-letnim delovanjem se je godba prebijala tako skozi pozitivna kot tudi negativna dogajanja znotraj družbe. »Sla« je skozi naslednja zgodovinska obdobja: prvo svetovno vojno (1914–1918), svetovne gospodarske krize (1930), drugo svetovno vojno (1941–1945), osamosvojitve Slovenije (1991) in tudi prelomnice sodobnega časa, v katerem se nahajamo prav v tem trenutku, kar bo zagotovo imelo vpliv tudi na godbo in godbeništvoo v prihodnosti. Da lahko govorimo o današnji godbi v obliki, ki jo poznamo danes, se je zagotovo potrebno zahvaliti predhodnim generacijam, ki so z veliko entuziazma in prostovoljnega dela prispevali k razvoju orkestra. Prav to energijo je med člani društva pihalnega orkestra zaznati še danes. Pri tem se je potrebno zavedati, da si je na račun razvoja orkestra znotraj članov bilo potrebno velikokrat postavljati tudi druge prioritete, da se je lahko orkester razvil na nivo, ki ga poznamo danes. Velikokrat je bilo potrebno znotraj zgodovinskih obdobij obstoja orkestra uporabiti tudi pogum za zagotovitev delovanja orkestra, ki je še danes ena izmed vrlin sodobnega sveta.

Društvo PO Muta danes predstavlja pomemben del kulturnega dogajanja v kraju. Znotraj delovanja orkestra lahko najdemo razpon generacij od 10 let in vse tja do 90 let, kar mu daje poseben čar. Na podlagi tega orkester dokazuje strpnost in medgeneracijsko spoštovanje, kar je zagotovo vrednota sodobnega človeka. V orkestru lahko danes najdemo člane, ki pomagajo pri razvoju tako

na primarni kot sekundarni ravni že več kot 50 let: Avgust Šrajner (član 63 let, pred tem je igral pri godbi Radlje od leta 1947), Jože Uršnik (član 63 let), Franc Razpotnik (član 62 let, z nekajletno prekinitvijo v vmesnem obdobju zaradi dela v tujini), Franc Ernestl (član 51 let) in Janez Mazgan (član 51 let). Generacije se odlično dopolnjujejo, saj starejša generacija v orkester prinaša veliko mero preudarnosti, modrosti, izkušenj, česar so se naučili skozi dolgoletno članstvo. Medtem ko nova, mlajša generacija v orkester prinaša svežino skozi sodobno razmišljanje in sledi trenutnim trendom digitalizacije in globalizacije. Orkester pa na podlagi tega izkorišča sinergijske učinke medgeneracijskega delovanja in druženja.

Leta 2015 je ob 120. obletnici delovanja orkester izdal bilten in tako želel prispevati k ohranitvi zgodovine orkestra za prihajajoče generacije. Ko pogledamo obdobje zadnjih pet let, lahko vidimo, da orkester nadaljuje s tradicijo godbeništvaa na Muti, kot smo ga poznali v preteklosti, in dodaja nekatere nove vsebine v samo delovanje. Tako ste orkester znotraj kraja v zadnjih petih letih lahko srečevali na promenadnih in celovečernih koncertih, različnih otvoritvah, protokolarnih nastopih, lepih nedeljah, pogrebnih svečanostih, nenazadnje tudi na družbenih omrežjih itd. V decembru 2019 se je orkester udeležil snemanja celovečernega filma z naslovom Orkester, ki bo v kinematografe prišel v naslednjih letih. Pihalni orkester Muta je v zadnjem obdobju izvedel nekaj gostovanj tudi izven domačega kraja, naj jih naštejemo le nekaj: udeležil se je parade godb v Gorjah na Gorenjskem in si ob tem ogledal znamenitosti Bleda, izvedel samostojni koncert v Eibiswaldu, na Ravnah na Koroškem, izvedel koncert skupaj s Pihalnim orkestrom železarjev Ravne (kot pripravo na tekmovanje), se udeležil državnega tekmovanja godb na Jesenicah itd. Tako je predstavljal Muto izven domačega kraja. V letu 2018 so se člani udeležili tekmovanja v tretji težavnostni stopnji, kjer so osvojili zlato plaketo s posebno pohvalo in tako pridobili možnost nastopa v 2. težavnostni stopnji. Znotraj zadnje periode delovanja je orkester prevzel nov umetniški vodja, saj se je predhodni dirigent odločil, da preda dirigentsko palico, ob tem pa še kljub temu aktivno pomaga pri nadaljnjem razvoju orkestra. V tem obdobju člani niso pozabili niti na investicije v glasbeni dom, ki so še kako pomembne za normalno delovanje orkestra (investicija v drug način ogrevanja).



Godba 1895: (od leve proti desni) Jože Šober – B klarinet (na fotografiji samo delno viden), Ignac Cerkovnik – B trobenta, Andrej Kolč – Es trobenta, Anton Weixler – kapelnik, Miha Zlatar – F bas, Karl Gros – B bas, Jože Kresnik – bas krilovka, Franc Dobnik – B klarinet, Miha Kraser – B klarinet, Jože Smolar – Es klarinet, Peter Pongrac – krilovka, Peter Lauko – krilovka, Franc Kraser – krilovka, Feliks Jamernik – Es trobenta, Ernst Leitinger – mali bobenček, Franc Grebenc – veliki boben, Miha Dittinger – Es trobenta.

Orkester si je ob začetku leta 2020, ki je povezano s 125. obletnico delovanja, zastavil visoke cilje: investicije v infrastrukturo doma, izvedba koncerta ob 125. obletnici delovanja, izvedba samostojnih promenadnih koncertov, gostovanje v Zagorju, priprava na tekmovanje v drugi težavnostni stopnji, ki bo potekalo leta 2021, in seveda ne moremo mimo tradicionalnega božično-novoletnega koncerta. Kaj od tega bo moč izpeljati, se v tem trenutku ne ve, določene aktivnosti so morali izpustiti oz. jih organizirati drugače. Sodelujejo tudi z ostalimi društvi in institucijami znotraj kraja. Tako so letošnjo prvomajsko budnico izpeljali na drugačen način, skupaj s PGD Muta. Smo v situaciji, ki jo je v tem trenutku zelo težko napovedati, vendar lahko kljub temu z gotovostjo trdimo, da

se bo orkester trudil naprej – razveseljovati zvesto publiko, ohranjati tradicijo, implementirati nove pristope v delovanje orkestra, se približati poslušalcem in tako slediti trenutnim trendom znotraj globalne družbe. S tem pa si želi slediti družbeni odgovornosti in trajnostnemu razvoju.

Na koncu se želimo zahvaliti prav Vam, odličnim občanom in sponzorjem, ki tako zvesto sledite našemu delovanju, mu vlivate življenjsko energijo ter na podlagi tega osmišljate naše delovanje. Hvala Vam.

**Bojan LAUKO**



Društvo Pihalni orkester Muta na božično-novoletnem koncertu 2019

## DELOVANJE PLANINSKEGA DRUŠTVA V ČASU OMEJENEGA GIBANJA ZARADI KORONAVIRUSA

Vodniki planinskega društva smo tudi za letošnje leto že s koncem lanskega leta pripravili obširen program dejavnosti v pričakovanju, da bomo vse načrtovano tudi izvedli. Do solidno obiskanega zbora članov, ki smo ga imeli 28. februarja in na katerem smo program tudi potrdili ter še do 254. pohoda ob polni luni, je vse potekalo normalno, potem pa je vsakršna dejavnost zaradi prepovedi gibanja v skupinah in med občinami zamrla. Da ne bi kršili pravil, smo se hočeš nočeš morali tega držati.

Zaradi nasprotujočih si navodil naše vlade glede gibanja posameznikov ali družin pa osnovne dejavnosti kljub vsemu nismo popolnoma opustili. Mi smo vse skupaj razumeli tako, da je gibanje v naravi priporočljivo, predvsem z vidika povečanja odpornosti organizma in jačanja imunskega sistema. In tako smo tudi ravnali. Sedaj, ko je najhujše za nami, pa že lahko zatrdimo, da je naše ravnanje pozitivno vplivalo na nas, saj nihče, kolikor je meni znano, ni zbolel. Enako so se odrezali tudi vsi ostali prebivalci



Naši zbori so vedno dobro obiskani





Novoletni pohod na Bricnik, 2. 1. 2020

naše občine, saj ni nobeden do sedaj kazal znakov okuženosti, kar je redke primer celo v slovenskem merilu. Upam, da pohvale nisem izrekel prehitro!

Po občnem zboru smo izvedli še tradicionalni nočni pohod, in sicer 7. marca. Po tem datumu pa so naše dejavnosti zamrle. Odpadel je izlet na velikonočni ponedeljek na sveto Hemo, pa tridnevni proomajski izlet na Primorsko ter na Ratitovec 3. maja. Odpadlo ali prestavilo se bo tudi tradicionalno abrahamovanje naših članov v Trbonjah in vsakoletni pohod Od doma na Uršljo goro (tega bomo v skrčenem obsegu kljub vsemu poizkušali izvesti). Odpovedati se bomo morali še avtobusnemu izletu na TAC Spitze v bližini Leobna v Avstriji, ki bi ga morali izvesti skupaj s pobratenimi planinci iz Lipnice. Pa izletu na Roglo, tudi tega smo planirali skupaj z našimi prijatelji iz Avstrije. Seveda bodo odpadli vsi ostali skupinski izleti, ki jih ne bom niti našteoval, a upam, da se bodo razmere v poletnih mesecih toliko normalizirale, da bomo

najpozneje jeseni organizirali kakšen avtobusni izlet in da bomo vsaj delno nadoknadili vse tisto, kar nam je pandemija preprečila. Vsakomesečnih nočnih pohodov, ki jih brez prestanka beležimo že krepko preko dvesto, pa nismo prekinjali, le organizirali smo jih tako, da smo na pot odhajali v skupinah po dva ali trije ter v različnih časovnih intervalih.

Morda pa se bomo iz vsega tega, kar smo v zadnjih dveh mesecih doživljali, le nekaj naučili. Preteklih nekaj let smo se do narave, do soljudi obnašali neprimerno, da ne rečem brezčutno. Karantena nas je naučila strpnosti do sočloveka, po delni sprostitvi ukrepov glede prehajanja občinskih meja pa smo ugotovili, kako zelo smo pogrešali naravo, hribe, gozd, ki nas pomirjajo in sproščajo. Zadržimo te navade, ohranimo naš planet, našo lepo naravo tudi za naše zanamce, za naše otroke, vnuke in pravnuke. To jim dolgujemo!

**Ernest PREGLAV**

## TURISTIČNO DRUŠTVO MUTA

Turistično društvo Muta je z optimizmom zakorakalo v šesto leto svojega delovanja na področju turizma, kulture, zabave in povezovanja. Takoj v začetku leta smo pripravili letni plan prireditev in drugih aktivnosti, kar smo v prvih treh mesecih tudi izvedli. Na žalost pa je v marcu Slovenijo zajela epidemija koronavirusa in aktivnosti društva so se za nekaj časa ustavile, saj je za vse nas v trenutku postalo najpomembnejše zdravje ljudi.

Prireditve, ki pri društvu zahteva največ aktivnosti, je postavitve Božične vasi, v kateri potekajo prireditve ves december, vse do 6. januarja. Iz skromnih jaslic, s katerimi smo pred tremi leti začeli s postavitvijo, je v lanskem letu zaživela prava božična vas, ki so jo z veseljem obiskali občani Mute in tudi številni obiskovalci od drugod. Želja Turističnega društva Muta je povezati ljudi, ki se skupaj predstavijo in s prijetnim druženjem ustvarijo pozitivno vzdušje. V Božični vasi so se s svojimi jaslicami predstavila društva, podjetniki in tudi posamezni občani. Nekaj jaslic pa so nam poslali prijatelji iz drugih krajev Slovenije. V naših jaslicah smo skulpture svete družine zamenjali s skulpturami, ki so nam



Prireditve v Božični vasi

jih umetniki kiparji izdelali iz domačega lesa v likovni koloniji v času občinskega praznika. Nismo pa pozabili na našo dolgoletno tradicijo kovaštva na Muti in umetnosti. Kovač g. Rajmund Poročnik nam je izdelal kovano podobo svete družine, ki je prav tako krasila Božično vas. Ta je bila za obiskovalce odprta tri vikende v decembru, družili pa smo se tudi v začetku januarja, ko so nas obiskali koledniki in Sveti trije kralji.

V decembru je Turistično društvo Muta v avli Osnovne šole Muta organiziralo tudi božično-novoletni koncert, kjer ste lahko uživali ob glasbi Alenke Gotar in Anžeta Šuštarja.

V februarju smo tradicionalno organizirali četrti valentinov koncert z Wernerjem. Predstavili pa sta se tudi novi glasbeni skupini Vez in Fenomeni. Gostje so s svojo glasbo pričarali pravo ljubezensko vzdušje, primerno za valentinov čas.

Kot vsa leta do sedaj društvo ni pozabilo na praznik žena in je skupaj z Občino Muta pripravilo kulturno prireditev z gledališko skupino Kimperk teater.

Zahvaljujemo se vsem, ki ste nam omogočili izvedbo prireditev, to ste naši sponzorji, Občina Muta, in hvala vsem obiskovalcem prireditev, ki nam dajete voljo in moč, da vztrajamo v našem delovanju.

**Rudi KOLEŽNIK**



Organizatorji 4. valentinovega koncerta



Prireditev ob dnevu žena



Božično-novoletni koncert z Alenko Gotar in Andrejem Šuštarjem

## UMETNOST

Dokler sem gulila šolske klopi, so nas učitelji marsikaj naučili. Pogovarjali smo se tudi o umetnosti. Vprašali so me, kaj mislim, kaj je umetnost. Takrat sem jim dejala, da je to slika, lepa knjiga, zapeta pesem! Ampak to so samo klišeji in danes, ko me je življenje vodilo po različnih poteh, mnogokrat preizkušalo in premetavalo kot barko premetava razburkano morje, sedaj vem, da ima umetnost večji in globlji pomen. Res je umetnost na platno ujeti neko misel in v barve preliti občutke. Tudi z besedami pobožati čustva: veselje, žalost in hrepenenje, jih položiti na papir in ustvariti brezčasnost.

Vse to je umetnost, priznam, a največja je življenje. Življenje, ki te obrača po svoje, te premetava kot voda kamenje in te s tem obrusi in doda klenost. Ponudi ti mnogo lepega, tudi manj lepega in te preizkusi v umetnosti preživetja. Kadar te usoda spotakne, te dotolče in te potlači na dno, je res prava umetnost se izvoleči ter se pobrati in se spet dvigniti na površje kot Feniks iz pepela. In največja umetnica je zame mati, ki zna povezati družino in svoje otroke popeljati po poti iskrenosti, dobrovoljnosti in spoštljivosti, jim dati vso materinsko ljubezen in dobre nauke za popotnico v življenje. Verjemite, da je prava umetnost v tem divjem in norem tempu živeti, delati in dozoreti. Resničnost se je pokazala v letošnji nadlogi, ki nas je zajela in nas prisilila obrzdati naša hotenja in materialistična divjanja. Dala je pobudo ponovnega zblíževanja družin, saj nekako nismo več znali živeti umirjeno in v skupnosti ter imeti DOM, ne samo stanovanje. Umirile so se ulice, zastal je korak, utihnilo rohnenje jeklenih konjičkov. Nekateri srečneži, ki znajo prisluhniti naravi, so spet slišali prelep spev pomladnih ptic, za katerih pesmi ni bilo potrebnih skladateljev, dirigentov in orkestrov. Pa se naj še kdo sprašuje, kaj je umetnost. Kdor ima srce in dušo, bo v naravi našel najlepše umetnine, samo ozreti se mora in videti s srcem. Ko zagledaš te zelene hribe in travnike, posute s pisanim cvetjem, si želiš le zlekniti se med valujoče trave in zatisniti oči. Samo ušesa je treba odpreti ter prisluhniti pesmi in šepetu narave. Je še kaj lepšega, bolj sproščujočega in pomirjujočega? Vsi smo veliki umetniki skupaj z največjo umetnico NARAVO, zato jo čuvajmo, imejmo jo radi, saj nam bo vse stotero povrnila. Zlasti pa ne pozabimo biti LJUDJE!

**Bernarda JERIČ**

## 25 POMLADI ŽePZ »KLASJE«

Pesem na čudovit način združuje ljudi. Tako je povezala tudi nas članice pevskega zbora KLASJE pred petindvajsetimi leti na pobudo g. Ernesta Dobrine iz društva invalidov in društva upokojencev. Z vajami smo začele 27. 3. 1995 pod vodstvom ge. Darinke Račnik v prostorih DU in DI Muta na Občini Muta. Zbor je takrat štel 23 članic. 30. 8. 1995 je DI zaprosilo za vstop v KUD Muta in takrat smo si nadele ime »ŽePZ KLASJE«.

Z nastopi smo pričele na občnih zborih DI in DU, na srečanju starejših občanov Mute in v decembru na štefanovo. Junija 1998

smo zaradi zdravstvenih razlogov tedanje zborovodkinje morale poiskati novo. Delo zborovodkinje je septembra z zavzetostjo in voljo prevzela Bernarda Rak, sedaj ŽVIKART, ki takrat še ni imela niti 18 let in s to zavzetostjo še danes vodi zbor.

Letos bi tako 27. 3. 2020 praznovala »25 POMLADI ŽePZ KLASJE« toda koronavirus je ustavil svet in tako tudi našo že pripravljeno obletnico. Ob tej priložnosti smo nameravale članicam zbora podeliti GALLUSOVE ZNAČKE in ZAHVALE. To zaenkrat še ni bilo mogoče.

### ZNAČKE PODELI JSRS – IZPOSTAVA RADLJE OB DRAVI

Prejemnici ZLATE GALLUSOVE ZNAČKE: **Gustika WANKMÜLLER in Trezika HABERMAN.**

Prejemnice BRONASTE GALLUSOVE ZNAČKE: **Majda DŽAMBIČ, Tončka ČEH, Mira HUDNIK.**

ZAHVALE OB 25. POMLADI ŽePZ KLASJE:

- za 24 let nesebičnega sodelovanja z ŽePZ KLASJE: **Jože FREIDL,**
- za 21 let neprekinjenega delovanja v zboru: **Julčka HELBL,**
- za 22 let neprekinjenega vodenja zbora: **Bernarda ŽVIKART.**

ZA 25 let neprekinjenega delovanja v zboru (vse od leta 1995): **Francka VREČIČ, Pepca ROŽEN, Micka POROČNIK, Emica KRAUTBERGER, Finika KRIČEJ in Katica ODER.**



Spredaj: **Bernarda Žvikart, Trezika Haberman, Majda Džambič, Gustika Wankmüller, Mihaela Lužnik, Francka Vrečič, Finika Kričej, Katica Oder, Micka Poročnik, Tončka Čeh**

Zadaj: **Berta Proje, Julčka Helbl, Zdenka Ravnjak, Milka Vitrih, Danica Krajnc, Ema Krautberger, Pepca Rožen, Mira Hudnik, Vika Tandler, Jožica Šrajner**

Za naš trud je zbor v vseh teh letih prejel veliko priznanj in pohval, doživeli smo mnogo lepega, včasih pa tudi kaj poučnega, kar nam je dalo voljo in polet naprej. Sedaj v zboru deluje 20 članic in naša želja ostaja, da bi pod vodstvom naše zborovodkinje Bernarde Žvikart še dolgo prepevale lepo domačo pesem. Na koncu bi se rada zahvalila vsem donatorjem in upam, da premagamo koronavirus

in še to leto z zakasnitvijo priredimo naš koncert 25 POMLADI NAŠEGA ZBORA »KLASJE«.

NAJ NAS LEPA DOMAČA PESEM IN DOBRA VOLJA DRUŽITA ŠE NAPREJ!

**Finika KRIČEJ,**  
predsednica ŽePZ »Klasje«

# SVETOVNI DAN ČEBEL

## PRAZNOVANJE 3. SVETOVNEGA DNE ČEBEL

20. decembra 2017 je generalna skupščina Organizacije združenih narodov (OZN) v New Yorku, na pobudo Slovenije, 20. maj razglasila za svetovni dan čebel. S tem se je končal dolgotrajni postopek razglasitve, ki se je pričel v letu 2014. Razglasitev je za Republiko Slovenijo pomenila pomembno diplomatsko zmago. Prvo praznovanje svetovnega dne čebel smo organizirali v Žirovnici na Gorenjskem, kjer je bil rojen Anton Janša, naš največji čebelar, ki se je rodil 20. maja 1734 in po katerem smo določili dan za praznovanje SDČ. Od razglasitve naprej se za praznovanje SDČ odločajo številne institucije, organizacije in različna združenja po celem svetu. Glavne aktivnosti, povezane s praznovanjem svetovnega dne čebel, koordinira Ministrstvo za kmetijstvo gozdarstvo in prehrano ob sodelovanju s Čebelarsko zvezo Slovenije, ki sta v ta namen tudi vzpostavila delovanje spletne strani [www.worldbeeday.org](http://www.worldbeeday.org), kjer so navedene koristne informacije, povezane s praznovanjem.



Čebele opravijo pretežni del opravevanja v okolju

Na mednarodnem področju praznovanje SDČ spodbuja Organizacija za prehrano in kmetijstvo (FAO) s sedežem v Rimu, ob sodelovanju z mednarodno čebelarsko organizacijo APIMONDIA.

V letošnjem letu je naše aktivnosti močno krojilo širjenje virusa COVID-19, zato v zvezi s praznovanjem SDČ nismo organizirani dogodkov kot v preteklih dveh letih, je pa zaradi tega več aktivnosti potekalo preko medijev, spletnih objav in različnih objav na družbenih medijih, da so informacije čim bolj dosegljive širši javnosti.

Glavni namen SDČ ni praznovanje, ampak predosem ozaveščanje širše javnosti:

1. Čebele in ostali opravevalci so izredno pomembni!
2. Čebele so v zadnjem obdobju na veliko področjih ogrožene!
3. Razmislek, kaj moramo kot skupnost in posamezniki narediti v prihodnosti, da bomo čebele ohranili v prihodnje!

Nabor aktivnosti za boljše preživetje čebel:

- sajenje avtohtonih medovitih rastlin (seznam rastlin je dosegljiv na spletni strani ČZS),
- v okrasne namene (na balkonih in drugih zunanjih prostorih) sejemo, sadimo medovite rastline,

- ohranjamo travnike z večjo pestrostjo rastlin,
- setev travnikov z medonosnimi rastlinami,
- košnja cvetočih rastlin po cvetenju,
- nakup medu in ostalih čebeljih pridelkov pri najbližjih čebelarjih,
- moralna podpora čebelarjem,
- odstop primerne kmetijske lokacije za začasno ali trajno namestitve čebel,
- zmanjšana uporaba čebelam škodljivih pesticidov,
- mulčenje cvetočih rastlin v sadovnjakih in vinogradih pred škropljenjem s pesticidi.

Nabor ni dokončen, kljub vsemu pa lahko vsakdo najde ideje, kaj lahko naredi dobrega za čebele in ostale opravevalce. Ob tem pa moramo še vedeti, da s tem, ko pomagamo čebelam, pomagamo tudi ostalim organizmom in nenazadnje tudi ljudem. Čebele namreč za dober razvoj in življenje potrebujejo skoraj enake življenjske pogoje kot ljudje. Čist zrak, vodo in zdravo okolje brez onesnaženosti. Takšno okolje pa je tudi bolj zdravo za življenje ljudi.

**Zato varujmo okolje in tudi sami bomo živeli v bolj zdravem okolju!**

dr. Peter KOZMUS

# CENTRALNA ČISTILNA NAPRAVA MUTA-VUZENICA

V mesecu decembru 2015 je pričela obratovati Centralna čistilna naprava Muta-Vuzenica. Rezultati tekočih analiz prečiščene odpadne vode izkazujejo visoke učinke čiščenja, kot je tudi zahtevano v predpisih, ki urejajo področje odvajanja in čiščenja odpadnih voda. Se pa pri obratovanju CČN Muta-Vuzenica ter pripadajočih kanalizacijskih sistemov z zadrževalniki in črpališči soočamo z velikimi težavami, ki jih povzročajo predmeti in odpadki, ki jih občani odvajate v kanalizacijski sistem. Vse to predstavlja velike težave pri obratovanju kanalizacijskega sistema in CČN ter posledično višje obratovalne stroške.



Čistilna naprava Muta-Vuzenica

Občane pozivamo, da odrazijo svojo kulturo in v kanalizacijski sistem ne odvajajo spodaj navedenih predmetov in odpadkov.

V kanalizacijo **NE SMEMO** odvajati:

- umetnih in naravnih tkanin (vatirane palčke za ušesa, vlažilni robčki, papirnate brisače, higienski vložki, vatirani tamponi, tekstil, zamaški, plenice, obveze, britvice, kondomi ...),
- odpadnih olj in naftnih derivatov,
- kuhinjskih odpadkov in ostankov hrane (olja za cvrtje, masti ...),
- živalskih iztrebkov, tekočih odpadkov iz mlekarn, klaonic ali vinskih kleti, silažne vode, svežega ali pregnitega blata iz greznic, odpadnih topil, koncentratov kopeli in podobnih tekočih odpadkov,
- gnojevke in hlevskega gnoja,
- pokošene trave in listja,



Čistilna naprava Muta-Vuzenica

- barv, topil, škropiv, dezinfekcijskih sredstev, kisline, zdravil,
- gradbenih in drugih trdih odpadkov.

Vse naštetu smemo odlagati v namenske zabojnike (mokro, bio) ali pa odpeljati v zbirni center (barve, topila, olja, trave ...).

Vsi ti predmeti in odpadki ovirajo delovanje čistilnih naprav in kanalizacijskih sistemov (zastoji črpališč, mašenje cevododov, zatikanje grabelj, blokada delovanja mehanskega čiščenja, usedanje v bioloških reaktorjih in mašenje prezračevalnega sistema), predstavljajo pa tudi nevarnost za zaposlene delavce.



Za razumevanje se zahvaljujemo.

Lepo pozdravljeni.

**Javno komunalno podjetje  
Radlje ob Dravi**



## ANKETA O BRANOSTI MUČANA

Zaradi stremljenja po nenehnih izboljšavah vas, dragi bralci, naprošamo za pomoč. Izpolnjeno anketo nam pošljite po pošti, e-pošti, lahko jo oddate na OŠ Muta (ge. Luciji TOPLER) ali osebno prinesete na Občino Muta (in oddate v za to namenjeno škatlico). Zanima nas branost prispevkov v glasilu Mučan.

Razvrstite rubrike od 1 do 10, pri čemer 1 pomeni, da vam je najbolj všeč, 10 pa najmanj:

\_\_ OD VRAT DO ŠRANGE

\_\_ IZ DELA NAŠIH SLUŽB

\_\_ IZ DELA JAVNIH ZAVODOV

\_\_ DRUŠTVA

\_\_ ZDRAVJE

\_\_ POTOPIS

\_\_ MUČANI

\_\_ ZNAMENITOSTI/TURISTIČNI PONUDNIKI

\_\_ POVEJMO PO NAŠE

\_\_ KRIŽANKA

Katerih prispevkov si želite še več? \_\_\_\_\_



## TRINIDAD IN TOBAGO

Trinidad in Tobago je majhna otoška država na jugu Karibskega morja, ne daleč od Venezuele. Sestavljena je iz dveh otokov, večjega Trinidada in manjšega Tobaga. Glede na tropsko podnebje, čisto in zanimivosti polno morje, deževen gozd, prijazne domačine in ugodne cene ter predvsem oddaljenost od masovnega turizma je država pravi raj za obisk. Trinidad je bistveno večji od Tobaga, bolj razvit, z več industrije in pa tudi prebivalcev (skupaj jih je na obeh otokih za slab milijon in pol), medtem pa je Tobago majhen, bolj neokrnjen, z nekaj več turizma. Na splošno pa v skoraj tritedenskem potovanju nismo srečali več kot 5 tujih turistov. Čas za potovanje je sicer najbolj optimalen v sušnem obdobju, a tudi mi v deževnem obdobju nismo imeli veliko dežja, ampak skoraj neznosno vročino. Glavno mesto je Port of Spain, ki po mnogih podatkih velja za eno izmed bolj nevarnih na svetu. Držali smo se nasvetov domačinov ter se izognili določenim predelom. Niti za hip nismo pomislili, da bi se kdaj počutili ogroženo. Trinidad in Tobago je država za ljubitelje tropov, prijaznih domačinov, dobre hrane, zmernih cen, neturističnih predelov in pa tudi ljubiteljev potapljanja.

### KAKO POTOVATI

Let do Trinidada in Tobaga iz Evrope je trajal okoli 15 ur. Mi smo leteli iz Münchna do Toronta (8 ur) ter iz Toronta na Trinidad (6 ur). Iz Trinidada do Tobaga pa smo z ladjo pluli skoraj 5 ur. Preden prideš do ciljne destinacije, torej v našem primeru Tobaga, je smiselno vmes vsaj enkrat prenočiti. Tako smo si za eno noč rezervirali prenočišče v glavnem mestu Port of Spain. Avto smo nato najeli v luki, ob povratku nazaj na Trinidad pa smo si avto izposodili v centru mesta Port of Spain. Na telefon sem že predhodno naložila karte za državo, tako da smo imeli odlično navigacijo.

### CESTE IN NJIHOVI VOZNIKI

Ceste na Trinidadu in Tobagu so za nas katastrofalne. Prav tako vozniki. Ponekod so ceste zelo ozke, to, da so grbinaste, je tam povsem običajno. Povprečna hitrost vožnje je okoli 40 km/h. Ceste so ponekod tako izbočene ali udrte, da je te dele potrebno obvoziti. Poleg tega pa je povsem običajno, da je med asfaltom zemlja in vmes celo raste trava. Da se na cesti znajdejo krave, koze, psi in še kup drugih živali, je prav tako običajno. Njihovi vozniki so glede na ceste, ki jih imajo, zelo neprilagodljivi. Način vožnje je hiter, ne upoštevajo pravil, radi prehitevajo, hupajo, so nestrpni do tujih voznikov, tako da je na njihovih cestah potrebno biti pazljiv ter predvsem potrpežljiv.

### PRIPRAVE NA POTOVANJE TER POROKO NA TOBAGU

Veliko predhodnih priprav za to majhno karibsko državo ni potrebnih, saj viza, cepljenja, tablete proti malariji niso obvezni.

Kupiti je potrebno letalsko karto, vsekakor priporočam zavarovanje in če potuje družina ali več oseb skupaj, je smiselno predhodno poiskati prenočišča, ki sem jih poiskala na internetu. Spali smo na treh različnih lokacijah, od tega so na eni želeli imeti predhodno pokrit del stroškov, za ostale smo lahko plačali na kraju samem. Predhodno sem tudi preko interneta kupila karte za ladjo Trinidad–Tobago.

Za poroko je bila potrebna boljša organizacija. Država mora imeti podpisane vse tri konvencije (Haaška, Pariška in Dunajska), da je poroka veljavna tudi pri nas. Tako sem najprej izbirala med državami, ki sodijo med te podpisnice. Za tem so sledile cene letalskih kart, varnost itd. in našla sem Trinidad in Tobago. Partner se je s tem strinjal in začela sem z organizacijo. Vse, kar sem na začetku vedela o tej državi, je bilo samo to, da obstaja. Ko sem se nekako odločila, da je to država, kjer se bova poročila, sem preko ponudnikov potovanj začela iskati pomoč za organizacijo. V Sloveniji ustrezne agencije nisem našla, pri tujih pa so bile cene neznansko visoke. Zato sem se sama lotila tega projekta in končni znesek je bil 700 EUR (vključuje dokumente, poroko na plaži, pijačo, dva fotografa). Preko interneta sem iskala kontakte, prebrala nekaj tujih forumov, kontaktirala veleposlaništvo in njihove urade in na koncu le našla gospoda, domačina, ki se ukvarja z organizacijo porok na Tobagu. Tako je padla končna odločitev, da se poročiva na Tobagu in ne na Trinidadu, o čemer sem na začetku razmišljala. Za vsak slučaj sva zraven vzela izpisek iz rojstne matične knjige v angleškem jeziku, čeprav tega na koncu nisva potrebovala. Ko sva prišla v državo, sva morala biti tam vsaj dva dni, nato pa sva se srečala s tem gospodom in skupaj smo odšli do urada, kjer smo izpolnili dokumente, kot neke vrste najavo za poroko. Datum smo določili, ko sva bila še v Sloveniji.



Poroka na Tobagu

Obleko sem si kupila na Tobagu. Zamislila sem si poroko na plaži, zaradi česar sem vedela, da bomo vsi bos, saj se po peščeni plaži s salonarji ne da. Kot drugo nisem imela namena porabiti velike vsote za obleko, ki jo bom oblekla samo enkrat. Zato sem šla malo po trgovinah in v 10 minutah že izbrala obleko v vrednosti 40 EUR, ki je bila primerna za na plažo. Tudi za partnerja in otroka smo kupili oblačila v lokalnih trgovinah. Oblečeni smo bili v stilu, ugodno in pa predvsem udobno za to skoraj neznosno vročino.

Šopek sem si naredila kar sama. Ker sem floristka, bi mi bilo izpod časti, da bi mi ga naredil nekdo drug. Sploh, ko sem videla vso to tropsko cvetje v naravi. Zato sem odšla v deževni gozd, si nabrala cvetje, zelenje in izdelala en šopek za hčerko in enega zase. Nabrala sem tako posebno cvetje, da še sama ne vem njegovega imena, saj marsikaterega cveta do takrat še nisem videla.

## POROKA NA TOBAGU

Na dan poroke smo se popoldne zbrali na izbrani samotni plaži. Poleg naju in svatov so bili prisotni Tomas (domačin, ki nama je pomagal pri organizaciji), minister (tam poroča minister), dva fotografa in gospa, ki je skrbela za pijačo. Prostor za poroko je bil lepo okrašen s tropskim cvetjem. Stala sva pod obodom, obred je potekal v angleškem jeziku; četudi je bila poroka civilna, je bilo veliko govora v smislu boga. Po obredu smo se vsi podpisali in dokumenti v roku 2–3 mesecev prispejo v Slovenijo. Poroka je veljavna.

## DOMAČINI

Ker je bila država v preteklosti španska, francoska in angleška kolonija, so domačini mešanica različnih narodov. Ker prišleki niso imeli dovolj delovne sile, tamkajšnjih prvotnih domačinov pa ni bilo dovolj, so delovno silo pripeljali tudi iz Afrike ter predvsem veliko iz Indije. Zato je danes na otokih zelo veliko Indijcev. Po nekaterih podatkih na internetu velja Trinidad in Tobago zaradi tolpe, povezanih z drogo, za eno bolj nevarnih držav na svetu. Naše izkušnje pa so pokazale povsem nekaj drugega. Nevarnim predelom smo se izognili in se držali določenih pravil, npr. nismo se zadrževali v lokalih pozno v noč in se po temi vozili naokoli. Domačini so izredno prijazni, gostoljubni, radi stopijo v stik s turisti in jim pomagajo. V lokalih so vstali in nam dali prostor ter, neredko, tudi oni nam plačali pijačo. Vidi se, da tam turizem ni razvit do te meje, da bi domačine kakorkoli oviral, temveč jih pozitivno presenetiti vsak turist, ki tja zaide.

## KAJ SI OGLEDATI IN DOŽIVETI

### VULKANI (TRINIDAD)

Trinidad in Tobago sta vulkanskega izvora, zato je še danes moč videti nekaj vulkanov, ki pa niso vulkani, kot jih poznamo mi, temveč gre za blatne vulkane. Gre za reliefno obliko, ki nastane zaradi izbruha blata ali brozge, vode in plinov. Obiskali smo vulkan, imenovan Devil's Woodyard, ki se je prvič pojavil leta 1852. Takrat je podrl visoka drevesa in jih pokopal v blato. Vaščani so verjeli, da se je hudič dvignil iz zemlje. Danes je tam kup blata, za katerega trdijo, da je zdravilno in se zato z njim nekateri tudi mažejo.

### ICACOS WETLANDS (TRINIDAD)

Močvirnati predel na severozahodnem delu Trinidada je zagotovo ena izmed točk, ki jih je smiselno obiskati. Zelo zanimiva pokrajina, polna jezer, majhnih otočkov, vmes pa kajmani in kače, ki jih je sicer težje videti. Po nekkih podatkih naj bi na Trinidadu in Tobagu živelo kar 27 vrst kač, od tega so tri vrste smrtonosne. Mi smo

od vseh plazilcev videli le enega kajmana. Je pa tam tudi veliko vrst ptic. Na severozahodnem delu smo se zapeljali do končne točke otoka, torej zadnje vasice, od koder se lepo vidi do Venezuele, ki je le nekaj kilometrov oddaljena od Trinidada. Zaradi trenutne velike krize v Venezueli, prihajajo pirati iz Venezuele krast motorje od čolnov in tudi kaj drugega na Trinidad. Tam smo bili ravno popoldan, ko so domačini na lesenih vozovih vozili motorje in jih poskrili v deževni gozd.

### NYLON POOL (TOBAGO) IN PIGEON POINT

Pigeon Point je peščena plaža na rtu, ki velja za eno najlepših. Do tja se lahko pripeljete z avtom, ampak je potrebno plačati vstopnino. Okoli Pigeon Pointa se lahko zapeljete tudi z ladjico, ki sicer vodi do Nylon Poola. To je plitvina sredi morja, do koder vozijo ladje in se tam ustavijo za dlje časa, da se lahko obiskovalci kopajo. Voda je zelo plitva, na tleh je pesek. Velja za najbolj obiskano turistično točko na Trinidadu in Tobagu.



Pigeon Point, Tobago

### PORT OF SPAIN (TRINIDAD)

Glavno mesto Trinidada in Tobaga ima okoli 130.000 prebivalcev in je zloglasno opevano tako v pozitivnem kot negativnem smislu. Zloglasno zato, ker tam potekajo največji festivali na svetu, po drugi strani pa je tam doma zelo veliko kriminala. Ponekod delujejo tolpe in namensko zavračajo turizem, saj preko Trinidada poteka ena pomembnejših tihotapskih poti za droge iz Južne Amerike. V Portu of Spain živi kar polovica vseh prebivalcev države. Turizem je tu slabše razvit, posamezni turisti so redki, le tu in tam v pristanišču pristane kakšna križarka. Glavne znamenitosti mesta so park Queen's park Savannah, gotška stolnica svete Trojice, predsedniška palača v botaničnem vrtu in neorenesančna Rdeča hiša, v kateri ima svoje prostore vlada.

### DEŽEVNI GOZD IN SLAPOVI

Oba otoka imata veliko deževnega gozda, rek, nekaj jezer in slapove. Slednji so dobro označeni na turističnih kartah ali pa za njih svetujejo domačini. Dostop je možen peš po lepo uhojenih poteh. Zanimivost teh slapov je čista voda, v njih se da kopati in za spremembo od morja je voda nekoliko hladnejša, tako da se v njih da ohladiti. Prav tako se da podati na sprehod po deževnem gozdu. Ponekod so poti lepo označene, sicer pa ponujajo tudi vodene ture.

## JEZERO ASFALTA

Na Trinidadu se nahaja največje jezero asfalta na svetu, imenovano Pitch Lake. Gre za zmes, ki jo dodajajo asfaltu za gradnjo cest, in jo izvažajo po vsem svetu. Jezero ima približno 10 milijonov ton zmesi asfalta in je globoko okoli 75 metrov. V jezeru so odkrili nove vrste mikrobov ter tudi gliv. Predvidevajo, da jezero leži na presečišču dveh prelomov, kjer je del nafte stekel na površje in je tako nastalo jezero. Ko nato izhlapijo bolj lahke spojine, ostane asfalt. Danes je Pitch Lake tudi turistična atrakcija, kjer si lahko z vodnikom ogledate jezero, več o njem pa preberete in vidite v muzeju. Sicer pa je asfalt pomembna gospodarska dejavnost na Trinidadu in Tobagu.

## POTAPLJANJE

Ker je na Trinidadu turizem slabo razvit, je temu primerna tudi ponudba potapljaških atrakcij, zato sva se s partnerjem odločila, da se podava na potapljanje na Tobagu. Preko domačinov sva našla nekaj potapljaških agencij in se nato z eno izmed njih dogovorila za potapljanje. Pri njih sva si izposodila vso opremo. Prav vsi potopi potekajo tako, da se s potapljaškim čolnom zapeljete na vsaj pol ure oddaljene točke, kjer se izvaja različne potope. Ti so možni čez vse leto, je pa v deževnem obdobju vidljivost nekoliko slabša. Imajo pa to srečo, da če na eni strani otoka niso ustrezne razmere oz. vidljivost, bo skoraj zagotovo na drugi strani otoka zgodba povsem drugačna. Razdalje so zelo kratke. Kot pravijo domačini, so najlepši potopi nekje do 20 metrov, kjer je polno življenja. To sva lahko potrdila takoj, ko sva dosegla dno, saj sva imela občutek, kot da sva v preveč polnem akvariju. Četudi Trinidad in Tobago veljata za ugodno destinacijo, predvsem v primerjavi z ostalimi karibskimi državami, pa potapljanje ne sodi mednje. Dva potopa z ladjo in vso opremo kaj kmalu nanese ta vsaj 80–100 EUR na osebo. Domačini se zavedajo svojih lepot pod površjem in tega, da turisti to zagotovo želimo videti ne glede na ceno, zato tudi pogajanje ne pride v poštev.

## PLAŽE

Oba otoka imata ogromno lepih plaž. Nekatere so bolj znane, druge pa skoraj nikjer omenjene in prav tako lepe. Potovali smo do mnogih in če potegnem črto, so si vse med seboj zelo podobne, lepe, s čisto in zelo toplo vodo. Prav nikjer pa ni gneče. Najbolj znane plaže, ki jih promovirajo, so: Maracas Bay (Trinidad), La Cueva Bay (Trinidad), Mayaro Bay (Trinidad), Blanchisseuse Beach (Trinidad), Pigeon Point Beach (Tobago), Black Rock Beach (Tobago) in Englishman's Bay Beach (Tobago).

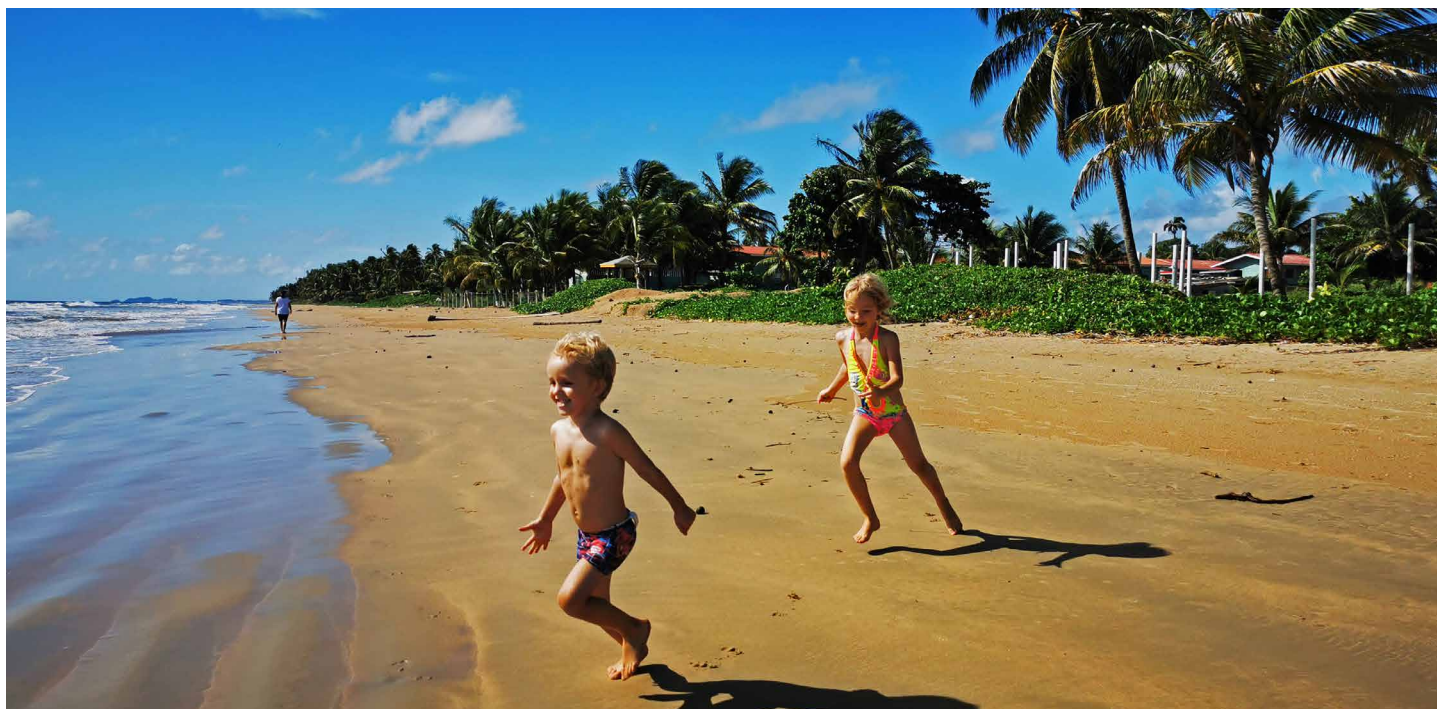
## OPAZOVANJE PTIC

Trinidad in Tobago slovita po raznovrstnih pticah. Najboljši način za opazovanje je voden ogled po naravnem parku Caroni Bird Sanctuary. Najbolj posebna ptica, ki živi na otočju, je Scarlet Ibis, ki je posebna zaradi svoje rdeče barve. Prootno (ko se izleže) ptica ni te barve, temveč bele, vendar barvo spremeni ob tem, ko se prehranjuje z rdečimi rakci. Sicer pa je možno tudi kjerkoli v naravi videti zanimive vrste ptic.

Trinidad in Tobago je država, kjer še ni masovnega turizma, kljub temu da so tam rajske plaže in kup drugih zanimivosti za obiskovalce. Podatki o tamkajšnjem kriminalu, ki načeloma na turiste ne vpliva, so vseeno glavni razlog, da ljudje tja ne potujejo. Na nas je otočje naredilo poseben vtis, ki mu ni primerljivega.

Mateja MAZGAN

[www.aktiona-druzina.si](http://www.aktiona-druzina.si)  
Facebook: Aktivna družina



Plaža Mayaro, Trinidad

# ZNAMENITOSTI MUTE

## A GREMO V »AJSKELER«?

Ukrepi omejitve gibanja so v mnoge družine in tudi posameznikom prinesli kar precej sprememb in celo drugačnega načina življenja. Lepo vreme pomladnih dni je marsikoga pritegnilo h gibanju v naravi. Veliko občanov je za rekreacijo in sprehode v naravi ubralo že znane poti, kot so kolesarska povezava med Muto in Gortino, poti po Mutškem polju in Dobravi, nova povezava med Tušem in Mitnico ter dalje mimo Šrange do meje z Radljami.

Gozdna učna pot Grašin ali po domače pot na Grašinkogl (stari grad) je na ciljni točki podarjala čudovit pogled na Muto. Mnogi od nas pa smo obujali spomine na podvige iz otroštva.

Pot mimo kovačije proti sivi skali nas pripelje do skoraj pozabljenega »Ajskelerja«. (Eisskeller – ledena klet, od koder so v preteklosti vozili v slamo zavite velike kose ledu v bližnje gostilniške kleti). Že našim starim staršem in staršem je poletno osvežitev predstavljalo kopanje pri »Ajskelerju« oz. nekoliko nižje pri kovačiji v »fludru«

Nekoč mogočna vdolbina v skalo je, zaradi nanosov proda in zmanjšanega pretoka Bistrice zaradi jezua Golica, sedaj veliko manjša. Vprašanje med vrstniki: »A gremo v Ajskeler?« sploh ni bilo vprašanje, to je bila skrivna misija. Če nas je v otroštvu »Ajskeler« navdajal s skrivnostnostjo in spoštovanjem pred



A gremo v Ajskeler?

globino vode in deročo Bistrico, je to sedaj drugače. Očiščen del vodne struge pred prelivom jezua pod »Ajskelerjem« je veliko širši. Bistrica pa je z nanosom mulja ustvarila pravo peščeno plažo.

Angelca MRAK

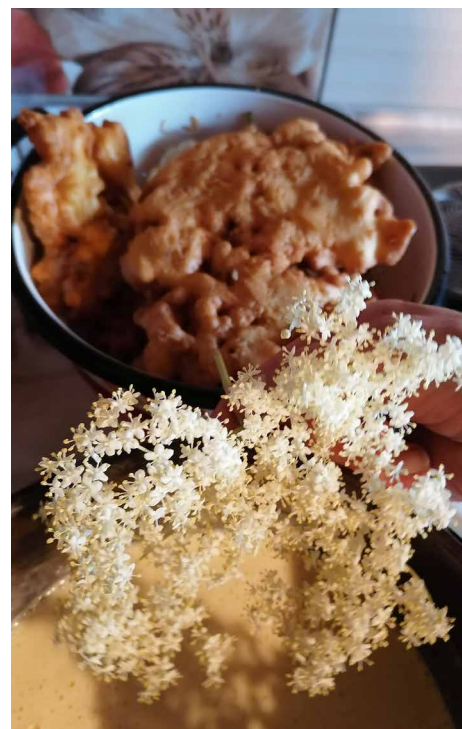
## POVEJMO PO NAŠE

### RECEPT ZA BEZOVE KROPE IN AJNPREJN ŽUPO

Bezovc roste skor koj za vsokim vaglom, je pa tud vejko od jenga. Vigredi cveti pa diši, toke bele ščetke mo po celem grmu. Tej gospodije hitro nafehtajo virta al pač kokiga bolj visokiga, da jo lepe cvete dol dobi. Na hitro jih oploknejo pod vado, če bi bla gr koka bavka, da gre dol bek. Dokler se bojo cveti osušili, bo naredla zmes ko za šmorn. Se praji, da vzeme jajco, mleko, cukr, molo soli pa moko. Fajn kup zašprudla, da je kejk tejk glodko. V tti zos pomoči bezov cvet, ni težko, ko ma tok rep zravn, ga lahko drži. Pal ga pa lepo počosi spusti v vreč beli oli, ko ga je zagrela v rangli. Tej začvrči, čres par minut je že lepo rumen, molo rjav, ga pa obrne, da se zapeče še na drugi stroni. Jo, zaj pa mre vilce vzet al pa kaj, ko drgoč si pavce opeče. Vam povem, da je daro toko jesti, najboljš, če se kar toplo, kar glih tej, ko je pečeno, poje bek. Na vrh se lahko še pocukra, če se bo kompot cu jedo. Če pa damoča glavната salota, tej pa ne paše cukr co. Kakr očte. Za podlogo prej pa koka

ajnprejnj župa al pa navodna repna župa tudi valo. No, ajnprejnj župa je hitro fertik. Vado v pisker, koke tri stroke klobuha, kimine ne pozabit, solimo po pometi. Jaz roda dam zravn še žličko posušenih mešanih krajtljihov (da ne bom napisala vegete). Tte hitro gr zavreje. Dokler pa že pripravim ajnprejnj. V ranglico v vreči oli dam dve do tri žlice moke, pa mešam, rumeno more bit, rjavo pa ne, boh ne dej, da bi črno grotalo. Tej je za bek fliknit. Jo, tti prenih pa zamešam z roglo al pa bolj moderno tudi z metlico v vrelo župo. Lepo premešam, mokastih grudic noben noče. Ko lepo vreje, natr struplem še jajco al pa dve, kejk je kaj redko. Še kokih par minut pustim, da je vse kup prevreto. Popapral si bo pa vsok sam, ko bo na talirju. Jaz sem vam povedla, kak nardim, vi pa napište svoj recept, če čete. Pa Bog požegni!

Marija OMULEC



### KUŽEK RIKI

Bil je prelep spomladanski večer. Sonce na nebu je zahajalo v soju večernih barv. Pošiljalo je že prve žarke na pomladno pokrajino. Veter se je igral s pisanimi listi in jih nosil po potkah, ki so vodile do kmetije. Živali na kmetiji so se zbrale na dvorišču. Kuža Taček je prišel iz hiše. Maček Mijavko se je zaspano privlekel iz hleva. Zajček Zeko je priskakljal z bližnjega travnika. Petelin Viktor je kikirikal s kupa gnoja. Kokoške so prikodakale iz kokošnjaka. Nekaj je bilo v zraku. Vse živali so bile vznemirjene. Le kaj se bo zgodilo? Bo nevihta? Se je gospodarju kaj zgodilo? Kuža Taček je zavzdihnil: »Zelo dobro pazim hišo in gospodarja. Vedno zalajam, ko pride na dvorišče kakšen gost. Gospodar me pogosto poboža po glavi in je zadovoljen.«

»Jaz vsako jutro zakikirikam in naznanim dan. Gospodar nikoli ne zamudi prihoda v hlev. Gospodinja me nagradi s koruznimi zrnji,« je pripomnil petelin Viktor. Oglasil se je še maček Mijavko: »Vsak dan prepodim vse miši iz hiše in hleva. Gospodinja mi nalije skodelico mleka.« Zajček doda: »Vso travo okoli hiše pogrize in uredim okolico.« »Me vsak dan znesemo jajca, da gospodinja lahko speče posladke,« so dodale kokoške.

Kar naenkrat na dvorišče pridirja zelen avtomobil. Sunkovito ustavi. Iz njega izstopi ženska v modrem. V rokah drži veliko košaro. Iz hiše pride gospodar. Žena gospodarju preda košaro, se usede v avtomobil in hitro odpelje. Gospodar pogleda v košaro in prijazno spregovori. Potem iz košare vzame majhnega kužka in ga poboža. Spusti ga na dvorišče med ostale živali. Vse se razkropijo in zbežijo. Od daleč opazujejo, kaj se bo zgodilo.

To ni bil navaden kužek. Poleg tega, da je bil majhen, je hodil samo po treh tačkah. Narahlo je poskakoval, ko se je premikal. Usedel se je na dvorišče in tiho zacvilil, kot da bi prosil za pomoč. Živali so se začele počasi približevati. Vprašale so ga, če kaj zna. Kužek je povedal, da mu je ime Riki in da ničesar ne zna. Ne ve, če jim bo v kakšno pomoč. Zajček je bil radoveden: »Kaj se ti je zgodilo, da imaš samo tri tačke?« »Na dvorišče je pripeljal avtomobil. Prepočasen sem bil, da bi odskočil in me je povozil. Dolgo sem okrevaj v gospodinjin hiši. Nisem mogel hoditi na dolge sprehode

po mestu. Naenkrat pa se je odločila, da me odda. Sedaj sem tukaj.« Vse živali so utihnile. Potem je žalosten odšel proti skednji. Našel si je primerno ležišče, da se počije.

Potem so živali odšle na večerne zadolžitve. Kokoške so pripravile gnezda, da bodo spale na toplem. Zajček si je nanosil travo v brlog in si postlal. Kuža je pogledal po kmetiji, če je vse v redu. Petelin je še nekajkrat zakikirikal in naznanil večer. Vse živali so bile že lačne. Zbrale so se na dvorišču. Gospodinja je prinesla hrano. Vse so pojedle. Le kuža Riki je manjkal. Gospodinja ga je morala iskati, da je dobil večerjo. Potem so vse živali odšle v svoja topla ležišča.



Vse dni je bilo tako. Živali so opravljale vsakdanje zadolžitve. Le kužek Riki je sameval v kotu skednja. »Ali ti ni dolgčas?« ga je neki večer vprašal kuža Taček. »Pridi med nas, da se bomo malo pogovarjali,« ga je prijazno povabil. »Povej nam, kaj si najraje počel, ko si bil doma v mestu?« je bil radoveden petelin Viktor. Prišel je še zajček Zeko in kokoške. Kuža Riko je vsakemu naredil udobno ležišče in jih povabil, naj prisluhnejo. Začel jim je pripovedovati, kaj se je godilo v velikem mestu. Živali so z zanimanjem poslušale.

Tako so živali prihajale vsak večer v skednj. Kužek Riki jim je pripovedoval pravljice iz mesta. Tako je Riki na kmetiji dobil delo.

**Jožica KRAJNC,**  
učiteljica podaljšanega bivanja

Pokličem ženo ... »Halo, zlata žena. Sem v trgovini, kaj naj prinesem?« »Imaš masko čez obraz in rokavice?« »Imam!« »Potem pa vzemi denar iz blagajne!«

Občutek, ko ti varnostnica pove, da si premlad, da bi bil zjutraj ob 8. uri v trgovini je ... neprecenljivo!

**Kaj misli kura, ko teče pred petelinom?** »Upam, da ne tečem prehitro!«

**Zakaj zajec teče hitreje od lovskega psa?** Ker zajec teče za sebe, pes pa za gospodarja.

**Kaj je vloga propelerja na letalu?** Da hladi pilota. Če ne verjamate, ustavite propeler in opazujte, kako se začne pilot potiti!

**Zakaj papež vedno poljubi zemljo, ko izstopi iz letala?** Ste že kdaj potovali z AL-ITALIA?

**Kdo še žvižga za 50 let staro žensko?** Ekonom lonec.

**Zakaj lovca, ko umre, vedno pokopljejo šele en teden po tistem, ko umre?** Zato, da ga ima žena vsaj en vikend doma!

**Kako pravimo človeku, ki je od jutra do večera v gostilni?** Natakar.

**Kako se parijo polži?** S kropom.

**Ali veste, zakaj prdec smrdi?** Zato, da imajo tudi gluhi nekaj od tega.

**Kateri instrument je najstarejši?** Harmonika, ker je najbolj zgubana.

**Kaj se zgodi, če položiš glavo na kup slame?** Kup se poveča.

**Zakaj je zemlja ženskega spola?** Ker nihče ne ve, koliko je stara.

**Zakaj vsa družina sedi pred televizorjem?** Ker se za njim nič ne vidi.

# KRIŽANKA MUČAN ŠT. 35

					20. ČRKA ABECEDE	PLAČILO ZA ODKUPLJENO STVAR	STARINSKA SVETILKA Z OHISJEM	GAMSI BIVOL		FOTOGRA- FINJA IZ ZRAKA
									PRVA ČRKA	
									TEKOČI RAČUN	
					ITALJANSKI PESNIK (BOŽANSKA KOMEDIJA)					
				INSTANT JUHA						
				GLAS KOZE						
									KEM. OZN. ZA KISIK	
									ZELENI DEL HMELJA	
SESTAVIL: ALOJZ ERŠTE	AMERIŠKA FILMSKA DRUŽBA	RAZSODIŠČE V NESODNIH SPORIH	ZAROČEN MOŠKI	NERODEN ČLOVEK JEZERO V TURČIJI					KEMIJSKI ZNAK ZA HAFNIJ	
VRH V JULJIČIH (2601 M)						NORINA RADOVAN			MESTNA OBCINA	
									LOVRO KUCHAR	
DOMAČA ŽIVAL						BOMBAŽNA TKANINA				
DEL GLAVE						KRAJ NA GORENJSKEM PREBIV. IBER. POLOTOKA				
	ZEVSOVA LJUBICA			GRŠKA IGRALKA VARDALOS			GARJE, SKABIES		JOŽE GALE	
	TOMO ČESEN			MESTO V ŠUMADIJI			PRAVEC, KURZ		GRŠKA ČRKA	
	PREVOZNI SPLAV			AVT. OZN. ZAGREBA						
KRAJ NA GORENJSKEM S CERKVIJO							UREJENA OBALA			
							NEKD. ŽUPAN VUZENICE			
ČLANICA KONJENIŠKE POLICLJE V ZDA									FRANCOSKI OTOČEK	
									POVRŠINSKA MERA	
VRV					ANGLEŠKI BOKSAR					
					AVT. OZN. AVSTRIJE					
DAVEK, DAVŠČINA				MADŽARSKO- VOJVODINSKI PESNIK			EGIPČANSKI BOG SONCA			

**SLOVARČEK:** ANOA – gamsji bivol; RKO – ameriška filmska družba; Radio Keith Orpheum; OVA – jezero na jugozahodu Turčije; IO – Zevsova ljubica; INLET – zelo gosta tanka bombažna tkanina za blazine; UB – mesto v Šumadiji ob Kolubari; IF – francoski otoček; EUBANK – Chris (1966-), angleški boksar, SP v supersrednji kategoriji; ACS – Karoly-Kovacs (1928-), madžarsko-vojvodinski pesnik, časnikar.

Gesla iz slik pošljite na Občino Muta (pripis »Rešitev križanke Mučan«), Glavni trg 17, 2366 Muta, najpozneje do 31. 8. 2020. Izžrebali bomo srečneža, ki bo prejel praktično nagrado.

Rešitev iz 34. številke: Božična vas na Muti. Nagrado prejme: Jasmina KARNER.

Sestavil: Alojz ERŠTE  
Fotografija: Ernest PREGĻAV



# AC Podrzavnik

## Servis in prodaja vozil

02 87 61 000, 2366 Muta

Lok d. d.



**Iskrena hvala vsem,  
ki v teh zahtevnih razmerah  
skrbite za zdravje in dobrobit ljudi.**

Mi bomo še naprej skrbeli za  
nemoteno dobavo zdravil  
ter podpirali vaša prizadevanja  
v največji možni meri.

NOVARTIS | Reimagining Medicine



Svetloba skozi vitraž Cerkve sv. Marjete

## NOVA LOKACIJA

**GRAFIKABL3K**  
Sv. Vid 27, 2367 Vuzenica

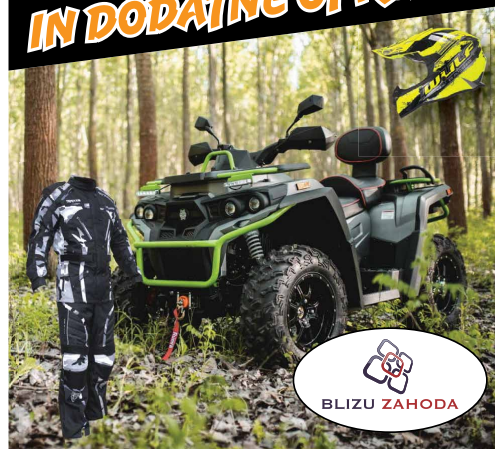
*Vaš najboljši reklamni partner!*

VIZITKE, LETAKI, DOPISNI LISTI, KUVERTE, PLAKATI, TRANSPARENTI, KOLEDARJI, POSLOVNA DARIJA,  
MAJICE, KAPE, JAKNE, DELOVNA OBLAČILA, TISK DIPLOMSKIH NALOG,  
REKLAMNE TABLE, SVETLOBNE TABLE, SEJEMSKA OPREMA, KUHNJSKE OBLIGE, ETIKETE, STENSKÉ NALEPKE,  
VEZENJE, SITOTISK, TAMPOTISK, ZLATOTISK, XXL TISK, SUBLIMACIJA, DOSTAVA BIRO OPREME,  
POLEPTEV AVTOMOBILOV, TEMENJE STEKEL, TOPLJENA ZAŠČITA ZA STEKLA,  
OPREMLJANJE SEJEMSKIH IN POSLOVNIH PROSTOROV, VSE ZA VAŠO REKLAMO...

[www.bl3k.com](http://www.bl3k.com)

tel.: 051 227 764

**NAJVEČJA IZBIRA  
ŠTIRIKOLESNIKOV  
IN DODATNE OPREME.**



**HSUN**



Večerna zarja nad Muto

# ZDRAVJE V OBČINI MUTA

S strani NIJZ smo prejeli statistične kazalce o javnem zdravju v naši občini. Še posebej presenetljiva so dejstva, da ima veliko otrok prekomerno težo, veliko je prejemnikov zdravil zaradi duševnih motenj, velik pa je tudi odstotek klopnega meningoencefalitisa in umrljivosti zaradi bolezni srca in ožilja. Veseli pa nas, da je odstotek ostalih kazalcev blizu ali celo boljši od povprečja v Sloveniji.

Prikazane so izbrane vrednosti kazalnikov zdravja za občino v primerjavi z upravno enoto, statistično regijo in Slovenijo. Graf kaže primerjavo kazalnikov na ravni občine z državnim povprečjem. Kazalniki so testirani na statistično značilnost. V majhnih občinah zaradi majhnega števila dogodkov lahko pričakujemo večja nihanja vrednosti kazalnikov med posameznimi leti. Definicije, dodatni podatki in grafični prikazi so dostopni na NIJZ spletni strani ».

● ▲ ■ ▼ Položaj občine glede na povprečje Slovenije (■) in glede na razpon vrednosti po občinah od najnižje do najvišje (■). Pri kazalnikih, kjer ni oznake, v opazovanem časovnem obdobju ni bilo pojava (\*).

Barve in oblike oznak pomenijo:

▲ Zelena – občina je statistično značilno boljša od povprečja preostale Slovenije.

■ Modra – občina je statistično značilno različna od povprečja preostale Slovenije, zelenega gibanja kazalnika ni mogoče enoznačno določiti.

▼ Rdeča – občina je statistično značilno slabša od povprečja preostale Slovenije.

● Rumena – občina se statistično značilno ne razlikuje od povprečja preostale Slovenije.

○ Bela – vrednost izbranega kazalnika zaradi majhnosti opazovane populacije (majhnega števila primerov) ni zanesljiva.

Kazalnik	Občina	UE	Regija	SLO	Enota	Manj od povprečja	Več od povprečja
Prebivalci in skupnost	11 Razvitost občine	0,98	/	/	1,00	indeks	
	12 Prirast prebivalstva	0,3	-3,5	0,5	6,8	‰	
	13 Starejše prebivalstvo (nad 80 let)	3,5	4,9	5,0	5,3	%	
	14 Osnovno izobraženi odrasli (OŠ ali manj)	17,7	15,8	15,0	14,4	%	
	15 Stopnja delovne aktivnosti	59,1	57,3	60,8	64,4	%	
Dejavniki tveganja	2.1 Telesni fitness otrok	49,4	53,2	51,3	52,3	indeks	
	2.2 Prekomerna prehranjenost otrok	30,6	29,0	27,4	24,5	%	
	2.5 Poškodovani v transportnih nezgodah	2,0	1,7	1,7	1,4	sss/1000	
	2.6 Prometne nezgode z alkoholiziranimi povzročitelji	12,6	8,8	8,5	9,1	%	
	2.11 Konoplja (marihuana, hašiš)	11,3 <sup>m</sup>	8,0	12,3	20,7	%	
Preventiva	3.1 Odzivnost v Program Svit	61,6	60,5	65,2	64,6	%	
	3.2 Presejanost v Programu Zora	75,2	75,4	76,7	71,7	%	
	3.4 Presejanost v Programu DORA	77,6	72,7	74,4	76,2	%	
Zdravstveno stanje	4.2 Bolniška odsotnost	29,3	23,1	24,0	16,4	dnevi	
	4.3 Astma pri otrocih in mladostnikih (0–19 let)	0,9	0,9	0,9	1,0	sss/1000	
	4.4 Bolezni, neposredno pripisljive alkoholu (15 let in več)	1,3	1,6	1,8	1,9	sss/1000	
	4.5 Prejemniki zdravil zaradi sladkorne bolezni	5,2	4,9	4,9	5,2	sss/100	
	4.6 Prejemniki zdravil zaradi poviš. krvnega tlaka	26,0	25,2	23,3	23,0	sss/100	
	4.7 Prejemniki zdravil proti strjevanju krvi	11,1	11,4	11,5	11,9	sss/100	
	4.8 Srčna kap (35–74 let)	3,6	3,6	2,9	2,1	sss/1000	
	4.9 Možganska kap (35–84 let)	3,0	3,1	3,2	2,6	sss/1000	
	4.10 Novi primeri raka	513	538	552	563	sss/100.000	
	4.15 Novi primeri raka debelega črevesa in danke	71	70	70	70	sss/100.000	
	4.16 Novi primeri raka pljuč	74	93	75	67	sss/100.000	
	4.17 Novi primeri raka dojke	63	101	104	121	sss/100.000	
	4.18 Novi primeri malignega melanoma	16	10	20	26	sss/100.000	
	4.11 Zlomi kolka pri starejših prebivalcih (65 let in več)	7,1	6,8	6,4	6,5	sss/1000	
4.12 Prejemniki zdravil zaradi duševnih motenj	16,3	15,8	15,4	14,7	sss/100		
4.13 Pomoč na domu	0,7	1,3	1,1	1,7	%		
4.14 Klopni meningoencefalitis	14,6	21,6	23,5	9,2	sss/100.000		
Umrljivost*	5.1 Umrljivost po stalnem bivališču	909	1009	955	916	sss/100.000	
	5.2 Umrljivost zaradi bolezni srca in ožilja (0–74 let)	117	92	84	77	sss/100.000	
	5.3 Umrljivost zaradi vseh vrst raka (0–74 let)	147	173	164	162	sss/100.000	
	5.6 Umrljivost zaradi raka pljuč (0–74 let)	47	54	46	41	sss/100.000	
	5.7 Umrljivost zaradi samomora	14	22	21	19	sss/100.000	

Legenda: /: kazalnik na tej administrativni ravni ni smisel; sss: starostno standardizirana stopnja na 100, 1000 ali 100.000 prebivalcev, na slovensko populacijo 1.7.2014. \*: spremenjen izračun po stalnem bivališču namesto po običajnem je pojasnjen v "Opisi kazalnikov" v dokumentu "Metodološka pojasnila" na spletni strani.

<sup>m</sup>: Podatki temeljijo na statističnem modelu.

Pojasnilo h kazalnikom:

**Prebivalci in skupnost:** 1.1: leto 2018; 1.2: leto 2018; 1.3: leto 2018, stari 80 let in več; 1.4: leto 2018, stari 25–64 let; 1.5: leto 2018, stari 15–64 let. **Dejavniki tveganja za zdravje:** 2.1: leto 2018, otroci in mladostniki, stari 6–14 let; 2.2: leto 2018, otroci in mladostniki, stari 6–14 let; 2.5: povprečje 2013–2017; 2.6: povprečje 2013–2017; 2.11: leto 2018. **Preventiva:** 3.1: leto 2018; 3.2: povprečje 1. 7. 2015–30. 6. 2018, ženske, stare 20–64 let; 3.4: 1. 1. 2018–31. 10. 2019, ženske, stare 50–69 let. **Zdravstveno stanje:** 4.2: leto 2018, zaposleni prebivalci; 4.3: povprečje 2014–2018, bolnišnične obravnave, stari 0–19 let; 4.4: povprečje 2014–2018, bolnišnične obravnave, starejši od 15 let; 4.5: leto 2018; 4.6: leto 2018; 4.7: leto 2018; 4.8: povprečje 2014–2018, bolnišnične obravnave, stari 35–74 let; 4.9: povprečje 2014–2018, bolnišnične obravnave, stari 35–84 let; 4.10: povprečje 2012–2016, novo odkriti raki razen nemelanomskega; 4.11: povprečje 2014–2018, bolnišnične obravnave, stari 65 let in več; 4.12: leto 2018; 4.13: leto 2018, stari 65 let in več; 4.14: povprečje 2009–2018; 4.15: povprečje 2012–2016; 4.16: povprečje 2012–2016; 4.17: povprečje 2012–2016; 4.18: povprečje 2012–2016. **Umrljivost:** 5.1: povprečje 2014–2018; 5.2: povprečje 2014–2018, stari 0–74 let; 5.3: povprečje 2014–2018, stari 0–74 let; 5.6: povprečje 2014–2018, stari 0–74 let; 5.7: povprečje 2014–2018.

Viri podatkov: Nacionalni inštitut za javno zdravje, Statistični urad Republike Slovenije, Ministrstvo za finance, Javna agencija Republike Slovenije za varnost prometa, Fakulteta za šport (UL), Register raka, Inštitut Republike Slovenije za socialno varstvo.